

Stockholms folkskoledirektion

jämte i samband därmed stående institutioner.

Folkskoledirektionen.

Fredsgatan 9, C.; t. Norr 285 57; sessions-tid: i regel varannan fredag under läse-terminerna kl. 3,15 e. m.

Ända till och med år 1861 sköttle var och en av huvudstadens församlingar sitt folkskoleväsende oberoende av de övriga. Församlingen utgjorde ett skoldistrikt. Den 27 september 1861 erhöll emellertid Stockholms stad en särskild stadga angående folkundervisningen. Enligt denna stadga skulle folkskoleväsendet i det stora hela utgöra en stadens gemensamma angelägenhet, vars förvaltning handhades dels av en för samtliga folkskolor tillsatt överstyrelse, dels av de territoriella församlingarnas skolråd. Centralisationen har med bibehållande av detta förvaltningssätt blivit än fullständigare genomförd fr. o. m. 1904 genom lagarna angående ändrad lydelse av vissa delar av förordningen om kyrkostämma, kyrko- och skolråd i Stockholm och angående folkskoleväsendet därstädes den 15 maj 1903. Kostnaderna beslutas och utgöres numera på sätt som om kommunalutskylder är stadgat; dock blev från de samtidigt lämnade bestämmelserna om övertagandet å angivna villkor av församlingarnas lokaler för folkskolan undantagen församling, som ej ville ingå på dessa villkor. Undantagsrätten togs endast i anspråk av Klara församling; genom avtal mellan Stockholms stad och Klara församling år 1918 har emellertid numera även Klara folkskolas fastighet övergått i stadens ägo.

Efter inrättandet år 1914 av en statens folkskolöverstyrelse, erhöll den kommunala överstyrelsen för folkskolorna i Stockholm till undvikande av namnförväxling benämningen »*Stockholms folkskoledirektion*».

På framställning av folkskoledirektionen har kungl. maj:t den 13 febr. 1920 medgivit, att Stockholms stad må jämlikt k. kung. den 9 okt. 1914 ang. inspektion av folkskoleväsendet i stad, som ej deltagit i länsting, tillslutligen under tio år, räknat från och med den 1 januari 1920, på vissa villkor vara befriad från inspektion av sitt folkskoleväsende genom statens folkskolinspektör, dock att denna befrielse icke skall gälla granskningen och vitsordandet av folkskoledirektionens ansökningar om statsbidrag.

Enligt lagen den 14 februari 1920 om ändring av § 3 i lagen den 15 maj 1903 angående folkskoleväsendet i Stockholm skall folkskoledirektionen utgöras, efter stadsfullmäktiges beprö-

vande, av minst nio, högst tjuguen ledamöter. I anledning härav beslöt stadsfullmäktige den 15 mars 1920, att direktionen efter den 1 april 1920 skall utgöras av femton ledamöter. Av dessa utses en av Stockholms stads konsistorium, en, tillika ordförande, av stadskollegiet bland borgarråden samt återstående tretton ledamöter av stadsfullmäktige. Ledamot i direktionen väljes för en tid av två år och kan återväljas. Konsistorium och stadsfullmäktige kunna ock utse suppleanter till det antal, som anses erforderligt. Direktionen utser årligen inom sig en vice ordförande. Enligt kungl. stadgan ang. folkundervisningen i Stockholm äger folkskollärarpersonalen i Stockholm utse två representanter att närvara vid direktionens sammanträden med rättighet att, utom beträffande vissa i stadgan angivna ärenden, deltaga i överläggningarna, men ej i besluten, och att få till protokollet antecknad avvikande mening. Dessa representanter jämte två suppleanter för dem väljas för två år av folkskollärarkårens ombuds-församling (se sid. 161) bland inom staden anställda lärare, som ej äro ledamöter av direktionen. Enligt § 50 av kungl. stadgan för fortsättningsskolan den 16 sept. 1918 äga fortsättningsskolans lärare likaledes utse en representant att närvara vid direktionens sammanträden med samma befogenhet vid behandling av ärenden rörande fortsättningsskolan som folkskollärarpersonalens representanter i fråga om folkskolärenden.

Folkskoledirektionen åligger, enligt den av kungl. maj:t den 19 mars 1920 fastställda instruktionen, att handhava huvudstadens folkskoleväsen i överensstämmelse med gällande författningar ävensom övriga undervisningsväsendet rörande angelägenheter, vilkas vård av stadskollegiet åt direktionen överlämnas.

I överensstämmelse med fortsättningsskolestadgans föreskrifter fungerar folkskoledirektionen som styrelse för de obligatoriska fortsättnings- och ersättningsskolor, som inrättats i Stockholm fr. o. m. höstterminen 1920 (se sid. 164).

Folkskoledirektionen handhaver dessutom förvaltningen och ledningen av dels de högre folkskolor, som jämlikt stadsfullmäktiges beslut den 16 juni 1919 från och med höstterminen nämnda år inrättats i Stockholm, och för vilka kungl. maj:t den 6 febr. 1920 fastställt reglemente, dels — i ekonomiskt avseende — den genom kungl. maj:ts beslut den 9 mars 1923 som kommu-

nal mellanskola erkända förutvarande högre folkskolan för allmänt medborgerlig bildning (se vidare sid. 158 och 159).

För den årliga granskningen av direktionens räkenskaper och förvaltning utse stadsfullmäktige fem revisorer.

Direktionen äger (enligt lagen den 29 juni 1908 om ändring av § 4 i lagen ang. folkskoleväsendet i Stockholm) att åt särskilda inom densamma utsedda nämnder, envar bestående av minst fem personer, överlämna att å dess vägnar fatta beslut i vissa ärenden. På grund härav har direktionen med avseende å folkskoleärenden utsett dels en ekonominämnd, dels en skolhusnämnd. Ekonominämnden äger besluta ang. tillämpning av gällande löneordningen i vissa fall, upplåtelse av skollokaler, upphandlingar samt vissa andra ärenden av ekonomisk natur. Fr. o. m. år 1921 har direktionen dessutom uppdragit åt ekonominämnden att handlägga de ärenden ang. barnbespisningen, som tidigare varit överlämnade åt särskilda delegerade. I övrigt förbereder nämnden ekonomiska ärenden, som skola prövas av folkskoledirektionen. Skolhusnämnden äger besluta om utförande av underhållsarbeten å skolhus och skolgårdar samt om åtgärder för verkställande av beslutade byggnadsarbeten m. m., där icke sådant uppdragits åt särskild kommitté, varjämte nämnden förbereder sådana skolhusärenden, som skola prövas av folkskoledirektionen.

Vidare har direktionen inom sig utsett fem delegerade för undervisningsärenden med uppgift att förbereda vissa tjänstefrågor och frågor av pedagogisk natur samt utser årligen inom sig dels två ombud (jämte suppleanter) att närvara vid lärarprov, dels tre betygsskommittéer.

I varje territoriell kyrkoförsamling i Stockholm skall finnas ett skolråd. Församlingens kyrkoherde är ordförande i skolrådet. Övriga ledamöter i skolrådet väljas till lämpligt antal, dock icke understigande fyra, av församlingen å kyrkostämman för två år i sänder. Skolrådet väljer inom sig för varje år en vice ordförande samt inom eller utom sig en kassör. Beträffande de olika skolrådets sammansättning se nedan under församlingarnas folkskolor (sid. 165).

Församlings skolråd har till uppgift att genom framställningar till direktionen m. m. söka främja folkskoleväsendets utveckling såväl inom staden i dess helhet som särskilt inom församlingen. Skolrådet avgiver utlåtande vid tillsättande av överlärbefattningar och ordinarie lärarbefattningar, utfärdar, efter vederbörande överlärares hörande, tjänstgöringsbetyg åt lärare samt skall av folkskoledirektionen höras i fråga om ny eller ombyggnad av skolhus i församlingen m. m.

Folkskoledirektionen fungerade tidigare (sedan år 1902) som barnavårdsnämnd i Stockholm. Dess befattning med barnavårdsärenden har emellertid fr. o. m. år 1926 överflyttats till den nynnärättade barnavårdsnämnden (se sid. 181).

Författningar m. m. K. förordningen om kyrkostämman samt kyrkoråd och skolråd i Stockholm den 20 nov. 1863, med senare ändringar (se under Kyrkliga institutioner, avd. 5). Lag angående folkskoleväsendet i Stockholm den 15 maj 1903, med ändringar den 7 juli 1905, 29 juni 1908, 16 sept. 1918, 14 febr. 1920, 13 juni 1924 och 29 maj 1925. K. stadgan ang. folkskoleundervisningen i Stockholm den 22 juni 1923, med ändring den 19 dec. 1924. K. stadgan ang. fortsättningsskolan den 16 sept. 1918, med ändringar den 8 april 1921, 13 okt. 1922, 17 maj 1923 och 20 juli 1925. K. stadgan ang. kommunala mellanskolor den 19 nov. 1918, med ändringar den 30 juni och 31 dec. 1920 samt 13 april 1923. K. stadgan ang. högre folkskolor den 16 sept. 1918, med ändringar den 30 juni 1920, 8 april 1921 och 30 maj 1924. Instruktion för Stockholms folkskoledirektion den 19 mars 1920, med ändringar den 5 nov. 1920 och 29 maj 1925. Reglemente för Stockholms stads folkskolor, fastställt av skolöverstyrelsen den 22 aug. 1923. Reglemente för kommunala mellanskolan i Stockholm, fastställt av kungl. maj:t den 9 mars 1923 (jfr sid. 158). Reglemente för Stockholms högre folkskolor, fastställt av kungl. maj:t den 6 febr. 1920, med ändringar den 29 sept. 1922 och 6 april 1923. Reglemente för Stockholms fortsättningsskolor, fastställt av skolöverstyrelsen den 5 mars 1921.

Stat år 1926. Utgifter: 16,114,305 kr. (därav att täckas med länemedel 1,100,000 kr.); inkomster: 4,469,315 kr. (därav statsbidrag 4,132,400 kr.).

Folkskoledirektionens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Larsson, Oscar E., borgarråd, stadsfullm.; t. »stadshuset»; träffas i stadshuset tisdagar 2—3 samt övriga vardagar 11—12.

Vice ordförande.

*Carlsson, B. A., förste aktuarie, stadsfullm.

Övriga ledamöter

(valda en av Stockholms stads konsistorium, se nedan, och övriga av stadsfullmäktige).

Fjällbäck Holmgren, Karin H., fru.

*Gustafson, f. Pettersson, Ruth V. M., fru, stadsfullm.

*Holmdahl, O. S., lektor, stadsfullm.

*Johansson, E. G., ombudsman, stadsfullm.

Juhlin Dannfelt, f. Gentile, Brita E., fru, stadsfullm.

Lindhagen, Anna J. J., barnavårdsinspektör.

Lindskog, H. J., kyrkoherde (utsedd av konsistorium).

Magnusson, P. K., förgyllare, stadsfullm.

*Nordström, A., byggnadsingenjör.

Pettersson, K. G. A., föreståndare, stadsfullm.

*Rooth, I., bankdirektör.

*Wallin, Ingeborg M., konsulent.

Wallin, H. E., kassör.

FD.

Suppleant

(utsedd av konsistorium).

Edquist, C., komminister.

Lärarpersonalens vid folkskolorna representanter.

Härner, Frida M.; Wallerius, L.

Suppleanter: Andersson, Emelie K.; Vide, V.

Lärarkårens vid fortsättningssko- lorna representant.

Nyblom, A.

Suppleant: Ljunggren, Emelie K.

Sekreterare

Österberg, B. A. E. (se nedan).

Folkskoledirektionens nämnder och delegerade.

Ekonominämnden.

Carlsson, B. A.; Johansson, E. G.; Larsson, O.
E., ordf.; Magnuson, P. K.; Nordström, A.;
Rooth, I.

Skolhusnämnden.

Larsson, O. E., ordf.; Magnuson, P. K.; Nord-
ström, A., vice ordf.; Pettersson, K. G. A.;
Wallin, H. E.

Delegerade för undervisningsärenden.

Gustafson, f. Pettersson, Ruth V. M.; Holmdahl,
O. S.; Larsson, O. E., ordf.; Magnuson, P. K.;
Wallin, Ingeborg M.

Ombud att närvara vid lärarprov.

Holmdahl, O. S.; Lindskog, H. J.

Suppleanter: Wallin, Ingeborg M.; Carlsson,
B. A.

Betygskommitterade

(enl. folkskolestadgans § 10 mom. 1).

Holmdahl, O. S.; Larsson, O. E.; Lindskog, H. J.

Folkskoledirektionens revisorer

(utsedda av stadsfullmäktige för granskning av
1925 års räkenskaper och förvaltning).

Bohlin, f. Jonson, Brita, fru.

Forsberg, E. V., direktör, stadsfullm.

Jansson, W. A. W., ingenjör.

Månsson, O. P., spårvägsman, stadsfullm.

Svensson, A. R., kassör.

Folkskoledirektionens expedition.

Fredsgatan 9, C.; t. Norr 285 57, Norr
240 61; expeditionstid: 10—12 samt 1—3
(lördagar 10—2).

Stat år 1926. Utgifter: 180,690 kr.; in-
komster: 415 kr.

Ekonomidirektör (24)

(tillika föredragande i ekonomiärenden).

Robach, E. C.; t. Norr 89 92; träffas 2—3
(lördagar 1—2), under juni—augusti 1—2.

Sekreterare

(4,000 kr.).

Österberg, B. A. E.; t. Norr 240 61; träffas i
regel 2,30—3,30 (lördagar 1,30—2,30).

Kamrerare (20).

Göransson, K. H.; t. Norr 113 95.

Kontorsskrivare (11).

Magnusson, A. Torborg.

Kontorsskrivare och kassör (11).

Barklund, Astrid M. E.; t. Norr 9 26; kassan
hålles öppen 10—12 samt 1—3 (lördagar
10—2).

Kontorsskrivare och registrator (11).

Wallander, Karin J. M.; t. Norr 240 61.

Statistiskt biträde (11).

Andersson, Agnes C.

En amanuens (4,800 kr.), två kontorsskri-
vare (9), en kontorsskrivare (7), tre kon-
torsbiträden (5), fem extra biträden (2,340
—1,740 kr.).

Byggnadsinspektör

(5,000 kr.).

Ellner, E. A. V.; t. Norr 150 69; träffas å folk-
skoledirektionens lokal i regel måndagar 3—5
samt onsdagar 1—3.

Värmeledningsinspektör

(1,440 kr.).

Dahlgren, W.; t. 12 84 (kontoret, Strömsborg, C.).

Förste vaktmästare (7).

Nilsson, J.

En vaktmästare (6), ett extra vaktmäs-
tarbiträde (900 kr.).

Inspektionen över folkskolorna.

Fredsgatan 9, C.; expeditionstider: se nedan.

Vid övervakandet av folkskolornas verksam-
het biträdes direktionen av vissa tjänstemän.

Förste folkskolinspektören utövar när-
mast under direktionen den pedagogiska led-
ningen av och uppsikten över stadens folkskolor.
Han skall vara närvarande vid direktionens
sammanträden och äger att deltaga i överlägg-
ningarna, men icke i besluten. Vid sidan av
förste folkskolinspektören finnas även en andre
folkskolinspektör samt en fortsättnings-
skolinspektör, vilka skola närvara vid direk-
tionens sammanträden med uppgift för den
förstnämnde att förbereda förberädesvis frågor av
pedagogiskt-administrativ natur angående folk-
skolorna och för den sistnämnde att förbereda
frågor angående fortsättnings-skolorna och högre

folkskolorna. Assistenten biträder med skolstatistiska samt pedagogiska arbeten och utredningar m. m. Slöjdinspektören och slöjdinspektrisen åligger att utöva tillsyn över undervisningen i slöjd och övervaka, att denna bedrivs enligt de grunder, direktionen fastställt. Inspektion över undervisningen i hushållsöromål tillkommer skolköksinspektrisen, som också biträder med ordnande av barnbespisningen. Gymnastikinspektörerna åligger: att genom besök i skolorna taga noggrann kännedom om gymnastikundervisningens skötande i dessa samt lämna lärare och lärarinnor nödiga råd och upplysningar, att genom föredrag inför lärarpersonalen och undervisningskurser befordra de gymnastiska övningarnas ändamålsenliga bedrivande samt att med uppmärksamhet följa de ordnade lekövningar, som vid skolorna förekomma m. m.

Instruktioner m. m. K. brev ang. inspektionen av folkskoleväsendet i Stockholm den 13 febr. 1920. Instruktioner den 25 nov. 1910 för förste och andre folkskolinspektören samt den 14 dec. 1903 för slöjdinspektören, slöjdinspektrisen och gymnastikinspektören. (Instruktionerna äro f. n. under omarbetning.) Reglemente ang. avlöning och pension för överlärare samt inspektörer och inspektriser i vissa undervisningsgrenar vid Stockholms folkskolor, antaget av stadsfullmäktige den 15 och 22 juni 1921.

Stat år 1926. Utgifter: 99,690 kr.

Förste folkskolinspektör (27).

Nordlund, K. (förordn. t. o. m. ^{31/7} 1928); t. 22 78; träffas måndagar och torsdagar 2,30—3,30 och onsdagar 10—11.

Andre folkskolinspektör (24).

Lidman, C. stadsfullm.; t. Norr 89 93; träffas måndagar och torsdagar 2,30—3,30 och onsdagar 10—11.

Fortsättningsskolinspektör (24).

Ramsjö, K. O. V., t. 219 69; träffas måndagar och torsdagar 2,30—3,30 samt onsdagar 10—11.

Assistent (19).

Söder, A.; t. Norr 231 16; träffas å direktionens lokal måndagar och torsdagar 2,30—3,30 samt onsdagar 10—11.

Slöjdinspektör

(7,800 kr. samt ett ålderstillägg å 600 kr. efter fem år; personligt tillägg 700 kr.).

Bergh, G. (t. o. m. ^{30/6} 1926); träffas å direktionens lokal måndagar och torsdagar 2,30—3,30 samt onsdagar 10—11, t. Norr 89 67; dessutom i slöjdsalen, Storkyrkoförs: folkskola, Svartmangatan 22, St., fredagar 1,30—3.

Slöjdinspektris

(6,180 kr. samt ett ålderstillägg å 600 kr. efter fem år).

Valentin, f. Kempendahl, Elsa C.; träffas å direktionens lokal måndagar och torsdagar 2,30

—3,30 samt onsdagar 10—11, t. Norr 89 67; dessutom per telefon 7—8 f. m. Kungsh. 32 10.

Skolköksinspektris

(6,180 kr. samt ett ålderstillägg å 600 kr. efter fem år).

Bergström, Gertrud K. A.; träffas å direktionens lokal måndagar och torsdagar 2,30—3,30; t. 156 45, Norr 239 82.

Gymnastikinspektris

(6,180 kr. samt ett ålderstillägg å 600 kr. efter fem år).

Falk, Elin; träffas i bostaden Narvavägen 30, Ö.Dj., tisdagar och fredagar 2—3; t. Norr 161 10.

Gymnastikinspektör

(2,000 kr.).

Littorin, B. E., major; träffas i bostaden, Banérgatan 29, Ö.Dj.; onsdagar 6—6,30; t. 732 50; Norr 150 07 (tjänsterummet, högre realläroverket å Östermalm).

Folkskolans läkarvård.

För undersökning av barn vid Stockholms folkskolor antagas av direktionen medelst förordnande tillsvidare läkare för allmänna undersökningar (skolläkare); och böra dessa läkare helst vara boende var och en inom den församling, för vars skola han är anställd. Dessutom antages nödigt antal specialister för undersökning av sjukdomar i öron, näsa, svalg och ögon, ävensom för underlivssjukdomar hos flickorna varjämte särskild läkare är anställd för biträde med den psykiska vården av de i hjälpklasserna intagna barnen ävensom för verkställande av nödiga undersökningar för intagning i hjälpklasser.

Skolläkare åligger bl. a. att vara närvarande vid barnens inskrivning vid läsårets början, att undersöka nyinskrivna barn, varvid de klena barn, som anses under sin skoltid böra årligen undersökas, å matrikelbladen betecknas genom ordet »läkarekontroll», att varje läsår undersöka dessa barn samt i övrigt de barn, som till honom hänvisas av skolans överlärare, att undersöka barn, som äro föreslagna att sändas till skollovskoloni, att hålla mottagningar i skolan för att meddela föreskrifter rörande de barn, som av överläraren till honom hänvisas för lindrigare invärtes sjukdom, att vid inträffad smittosam sjukdom giva nödiga föreskrifter till hindrande av smittas spridande samt att ägna noggrann uppmärksamhet åt skolans hygieniska anordningar.

Varje av direktionen för undersökning av barn i stadens folkskolor antagen läkare är skyldig att till direktionen lämna skriftlig redogörelse för sin verksamhet under det sist förflutna läsåret samt därvid göra de framställningar och lämna de anvisningar, var till hans arbete kunnat giva anledning.

FD.

Numera äro dessutom för några överlärdistrikt anställda två skolsköterskor dels för att biträda vid läkarnas skolundersökningar, dels för att genom besök i barnens hem etc. medverka till och övervaka, att läkarnas ordinationer följas.

Slutligen finnas vid folkskolorna inrättade en klinik för talrubbingar, en ortopedisk klinik samt tretton tandklinik (se nedan).

Instruktioner. Provisoriska bestämmelser ang. skolläkares åligganden, antagna av folkskoledirektionen den 12 juni 1912. Instruktion för hjälpklassläkaren, antagen av folkskoledirektionen den 2 jan. 1920, med tillägg den 14 dec. 1923. Instruktion för skolsköterska, antagen av folkskoledirektionen den 14 febr. 1919.

Avlöningar m. m. Skolläkare: inalles 58,300 kr. (däraf för kommunala mellanskolan och högre folkskolorna 8,300 kr.).

Stat år 1926. Utgifter: 79,600 kr. (Beträffande tandklinik se nedan.)

Läkare vid folkskolorna.

Kjellberg, C. J. A. (Storkyrkoförs.); t. 745 05.

Zander, E. W. (Klara förs.); t. 92 06.

Spangenberg, K. G. V. (Ulrika Eleonora och St Görans förs.); t. Norr 183 00.

Kjerrulf, H. (Adolf Fredriks förs.); t. 123 90.

Muhl, A. M. (Greta), tjl., tjf. Gyllencreutz, Sara A. H.; t. 793 25 (Gustaf Vasa och Mattens förs.).

Billqvist, O. G. (Jakobs och Johannes förs.); t. 729 08.

Nordgren, R. E. (Engelbrekts, Hedvig Eleonora och Oscars förs.); t. 759 84.

Sundell, C. (Katarina och Sofia förs.); t. Söder 330 40.

Nylin, E. W. A. (Maria och Högalids förs.); t. 1068.

Hulting, C. G. (Brännkyrka förs.: Liljeholmens och Blommensbergs distrikt); t. 168 88.

Nordenson, A. G. (Brännkyrka förs.: Enske och Älvsjö distrikt); t. 69 53, Söder 335 34.

Peyron, J. A. (Bromma förs.); t. 60 77.

Lönberg, F. U. (för ögonsjukdomar); t. 31 63, Norr 70 24.

Klingspor, S. W. (Storkyrko-, Klara, Jakobs och Johannes, Engelbrekts, Hedvig Eleonora, Oscars samt Brännkyrka förs.); t. 730 83, Östern. 2411.

Häggström, A. E. (Ulrika Eleonora, St Görans, Adolf Fredriks, Gustav Vasa, Matteus och Bromma förs.); t. 745 29.

Stangenberg, A. E. (Katarina, Sofia, Maria och Högalids förs.); t. Norr 264 53.

Wester-Hallberg, M. (Malin) (för underlivssjukdomar hos flickorna); t. 66 03.

Tamm, A. Alfhild (för hjälpklasserna); t. 86 04.

Läkare vid kommunala mellanskolan och högre folkskolorna.

För avdelningar i norra stadsdelarna och i Bromma:

Zander, E. W. (se ovan) (för manliga elever).

Bernhagen, Hanna L., tf.; t. Norr 103 00 (för kvinnliga elever).

För avdelningar å Södermalm och i Brännkyrka:

Sundell, C. (se ovan) (för manliga elever).

Muhl, A. M. (Greta) (se ovan), tjl., tjf. Hellström, Alice U. C.; t. 729 98 (för kvinnliga elever).

Två skolsköterskor (2,900 kr.).

Klinik för talrubbingar vid Stockholms folkskolor.

För att söka lindra och bota talrubbingar hos barnen vid Stockholms folkskolor öppnades vårterminen 1914 på enskilt initiativ en klinik å Norrmalm, till vilken sedermera upplåtits lokal inom Klara folkskola. Höstterminen 1917 utvidgades kliniken med en filial för södra stadsdelarna, vilken erhöi lokal i Katarina norra folkskola. Då kliniken visat sig fylla ett stadigvarande behov, har densamma fr. o. m. år 1920 erhållit en fast organisation samt inordnats under folkskoledirektionen.

Behandlingen pågår under läseterminerna vid kliniken å Norrmalm måndagar och fredagar kl. 2—3,30 samt vid kliniken å Södermalm tisdagar och torsdagar kl. 2—3,30.

Föreståndare

(arvode 1,000 kr.).

Tamm, A. Alfhild (se ovan).

Två biträden.

Ortopedisk klinik vid Stockholms folkskolor.

Från och med år 1920 är försöksvis upprättad en ortopedisk klinik vid folkskolorna, dels för att omhänderhåva de undersökningar, vilka erfordras för hänvisning till hållningsgymnastik, dels för att i övrigt ombesörja undersökningar av sjukdomar eller missbildningar i rörelseorganen, vilka kunna föranleda hänvisning till särskild klinisk behandling.

Kliniken hålles under lästerminerna öppen i Adolf Fredriks folkskola tredje onsdagen och andra lördagen i varje månad, i Sofia folkskola andra onsdagen i varje månad och i Högalids folkskola första onsdagen i varje månad. Dessutom hållas särskilda mottagningar jämte undersökningar för barn, tillhörande de skolor, vid vilka hållningsgymnastik införts under åren 1925 och 1926.

Föreståndare

(arvode 2,370 kr.).

Asplund, E. G.

En assistent.

Folkskolornas tandkliniker.

I enlighet med stadsfullmäktiges beslut den 20 dec. 1906 anordnades år 1907 en försöks-tandklinik vid Stockholms folkskolor (i Engelbrekts folkskola). Sedermera hava medel anslagits för inrättande av nya kliniker, fr. o. m. höstterminen 1911 i Katarina norra folkskola, fr. o. m. höstterminen 1913 i Adolf Fredriks folkskola, fr. o. m. vårterminen 1920 i Kungsholmens, Enskede och Örby folkskolor, fr. o. m. höstterminen 1921 i Högalids och Midsommarkransens folkskolor, fr. o. m. vårterminen 1923 i Klara, Maria och Blommensbergs folkskolor, fr. o. m. den 4 febr. 1925 i Hedvig Eleonora och Oscars folkskola samt fr. o. m. den 16 maj 1925 i Alviks folkskola. Avsikten är att successivt utsträcka den konservativa tandbehandlingen till barn från samtliga folkskolor.

Instruktion. Bestämmelser rörande Stockholms folkskolors tandkliniker, antagna av folkskoledirektionen den 14 juni 1918.

Stat år 1926. Utgifter: 220,860 kr. (förutom rörliga lönetillägg).

Föreståndare för tandklinikerna
(1,980 kr.).

Hammarlund, H. A. F. (se nedan).

Klara tandklinik.

Klara folkskola, Klara södra kyrkogata 13—15, C.; t. Nerr 215 18; kliniktid: 8—1,30.

Tandläkare (17).

Dahlén, G. S.

Kungsholms tandklinik.

Kungsholms folkskola, Mariebergsgatan 34, C.; t. Kungsh. 52 60; kliniktid: 8—4.

Tandläkare (17)

(dessutom extra lönetillägg 1,800 kr.).

Steenhoff-Noreen, Fanny H. L.

Tandläkare (17).

Fischer, E. W.

Adolf Fredriks tandklinik.

Adolf Fredriks folkskola, Tegnérsgratan 44, Va.; t. Nerr 293 96; kliniktid: 8—1,30.

Tandläkare (17).

Flodberg, Fanny; Norén, A. Emelie H.

Engelbrekts tandklinik.

Engelbrekts folkskola, Valhallavägen 76, O.; t. Nerr 293 95; kliniktid: 8—4.

Tandläkare (17)

(dessutom extra lönetillägg 1,800 kr.).

Erikson, Märta.

Tandläkare (17).

Lundberg, f. von Schulzenheim, E. A. J. E. (Nonny); Stene, N. A.

Hedvig Eleonora och Oscars tandklinik.

Hedvig Eleonora och Oscars folkskola, Linnégatan 54, Ö. Dj.; t. 722 36; kliniktid: 8—4.

Extra tandläkare

(7,200 kr.).

Engström, f. Ekwall, Eva M.

Katarina tandklinik.

Katarina norra folkskola, Tjörhovsgatan 15, Sö.; t. Söder 304 94; kliniktid: 8—1,30.

Tandläkare (17).

Mårtensson, Agnes.

Extra tandläkare

(5,400 kr.).

Huss, Ingrid; Lind, Emy M.

Maria tandklinik.

Maria folkskola, Ringvägen 23, Sö.; t. Söder 32 06; kliniktid: 8—4.

Extra tandläkare

(7,200 kr.).

Strandberg, S. O.

Högalids tandklinik.

Högalids folkskola, Reimersholmsgatan 12—16, Sö.; t. Söder 46 53; kliniktid: 8—4.

Tandläkare (17)

(dessutom extra lönetillägg 1,800 kr.).

Hammarlund, H. A. F. (se ovan); Wadensten, Gullborg L.

Enskede tandklinik.

Enskede folkskola, Enskede; t. Enskede 9 02; kliniktid: 8—1,30.

Extra tandläkare

(5,400 kr.).

Atler-Eskilsson, Greta.

Älvsjö tandklinik.

Örby folkskola, Älvsjö; t. Örby 65; Långbrodals folkskola, Älvsjö; t. Älvsjö 118; kliniktid: 8—4.

Tandläkare (17)

(dessutom extra lönetillägg 1,800 kr.).

Isacsson, f. Aronson, Agda K. S.

Midsommarkransens tandklinik.

Midsommarkransens folkskola, Midsommarkransen; t. Liljeholmen 95; kliniktid: 8—1,30.

Extra tandläkare

(5,400 kr.).

Blomgren, f. Lagerborg, Willy.

FD.

Blommensbergs tandklinik.

*Blommensbergs folkskola, Liljeholmen;
t. Gröndal 95; kliniktid: 8—4.*

Extra tandläkare

(7,200 kr.).

Stilow-Lundgren, Dagmar E.

Alviks tandklinik.

*Alviks folkskola, Ulsunda; t. Ulsunda
169; kliniktid: 8—4.*

Extra tandläkare

(7,200 kr.).

Löfgren, H. A.

Dessutom vid samtliga kliniker inalles tjugu
biträden (2,520—1,740 kr.).

Stockholms kommunala mellanskola.

Genom kungl. maj:ts beslut den 9 mars 1923 erkändes den fr. o. m. höstterminen 1919 bestående högre folkskolan för allmänt medborgerlig bildning (se nedan sid. 159) såsom kommunal mellanskola, i vilken egenskap skolan åtnjuter statsbidrag fr. o. m. den 1 jan. 1923. Undervisningsplan för skolan fastställdes av skolöverstyrelsen den 26 mars 1923.

Skolan, i vilken både gossar och flickor undervisas, utgör en självständigt organiserad överbyggnad på folkskolan, utgående från dennas sjätte årsklass. Lärokursen är fyraårig och avslutas med realskoalexamen. Fr. o. m. år 1924 anordnas därjämte, efter stadsfullmäktiges medgivande, under sommarferierna en fortsättningskurs för att underlätta möjligheterna för de avgående eleverna att erhålla tillträde till gymnasiet andra ring.

Den pedagogiska ledningen av skolan utövas av en särskild styrelse, bestående av ordföranden i folkskoledirektionen, skolans tjänstgörande rektor samt fyra ledamöter, som jämte tre suppleanter utses av folkskoledirektionen för en tid av två år enligt i skolans reglemente lämnade närmare bestämmelser. Den ekonomiska ledningen och förvaltningen handhaves av folkskoledirektionen. Skolan övervakas därjämte av en inspektör, som förordnas av skolöverstyrelsen. För den närmaste ledningen av skolan förordnas av skolöverstyrelsen en bland de tjänstgörande lärarna såsom rektor. Därjämte förordnar skolstyrelsen en lärarinna såsom biträdande föreståndarinna.

Skolan omfattar vårterminen 1926 30 avdelningar (därav 20 blandade och 10 flickavdelningar), av vilka 6 äro förlagda till vardera av Engelbrekts och Sofia folkskolor, 5 till Adolf Fredriks folkskola, 4 till var och en av Kungsholms, Högalids och Enskede folkskolor samt 1 till Alviks folkskola.¹⁾ Antalet lärjungar vid skolan är vårterminen 1926 859.

¹⁾ Stadsfullmäktige hava den 15 juni 1925 beviljat medel till uppförande (för en beräknad kostnad av 1,431,000 kr.) i kv. Kärrnan å Kungs-

Enligt ett kungl. maj:ts prövning underställt förslag till nytt reglemente för kommunala mellanskolan avses att fr. o. m. den 1 juli 1926 uppdelas denna i två skolor, den norra skolan, omfattande avdelningarna i de norra stadsdelarna jämte Bromma, och den södra skolan, omfattande övriga avdelningar. För vardera skolan skulle därvid, enligt förslaget, förordnas en rektor och en biträdande föreståndarinna.

Författningar. K. stadgan ang. kommunala mellanskolor den 19 nov. 1918, med ändringar den 30 juni och 31 dec. 1920 samt 13 april 1923. K. kung. ang. avlöning åt lärare vid kommunal mellanskola samt statsbidrag till sådan skola den 19 nov. 1918, med ändringar den 8 juni 1923. K. kung. ang. tillfällig löneförbättring åt lärarpersonal vid kommunala mellanskolor den 26 juni 1925. K. kung. ang. statsbidrag för undervisning i manlig och kvinnlig slöjd samt handarbete vid kommunala mellanskolor den 31 dec. 1920. K. kung. ang. boställsordning för lärare vid högre folkskolor och kommunala mellanskolor den 19 nov. 1918, med ändringar den 26 sept. 1921. Reglemente för kommunala mellanskolan i Stockholm, fastställt av kungl. maj:ten den 9 mars 1923.¹⁾ Reglemente ang. avlöning och pension för överlärare m. fl. vid Stockholms folkskolor, antaget av stadsfullmäktige den 15 och 22 juni 1921 (enl. stadsfullm:s beslut den 15 dec. 1924 i tillämpliga delar gällande jämväl för rektor vid kommunala mellanskolan). Avlöningsreglemente för ämneslärare med full tjänstgöring vid Stockholms högre folkskolor, antaget av stadsfullmäktige den 15 och 22 juni 1921 (enl. stadsfullm:s beslut den 28 juni 1923 gällande jämväl för ämneslärare vid kommunala mellanskolan). Reglemente för statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl. den 31 dec. 1919 med senare ändringar. Reglemente ang. tilläggs-pension för lärarpersonal vid Stockholms folkskolor, högre folkskolor och kommunala mellanskola, antaget av stadsfullmäktige den 15 och 22 juni 1921, med ändringar den 15 jan. och 18 juni 1923.

Stat år 1926. Utgifter: 1,755,060 kr. (därav att täckas med lånemedel 1,100,000 kr.); inkomster: 195,200 kr. (statsbidrag).

Avlöningar. Rektor. Utöver avlöning som ord. lärare tilläggssarvode 2,500 kr. jämte ett ålderstillägg å 600 kr.

Biträdande föreståndarinna. Utöver avlöning som ord. lärarinna tilläggssarvode 600 kr.

Ordinarie ämneslärare. 16 ordinarie ämneslärare, därav 8 manliga och 8 kvinnliga²⁾: 5,700 kr. för manlig och 4,500 kr. för kvinn-

holmen av en byggnad för den norra kommunala mellanskolan, avsedd för omkring 600 elever.

¹⁾ Förslag till nytt reglemente, avsett att gälla fr. o. m. den 1 juli 1926, har underställt kungl. maj:ts prövning.

²⁾ Fr. o. m. den 1 juli 1926 tillkomma ytterligare 2 ord. ämneslärare vid kommunala mellanskolan, därav 1 manlig och 1 kvinnlig.

lig lärare. Härtill komma tre ålderstillägg efter resp. fem, tio och femton års tjänstgöring, vart och ett å 600 kr. för manlig och 420 kr. för kvinnlig lärare.

Till ord. lärare utgå dessutom enligt stadsfullmäktiges beslut den 28 juni 1923 vissa fyllnadsersättningar.

E. o. lärare. 20 e. o. lärare, därav 7 manliga och 13 kvinnliga: 4,500 kr. för manlig och 3,900 kr. för kvinnlig lärare.

Timlärare. 7 timlärare i läsämnen, därav 6 manliga och 1 kvinnlig, 54 timlärare i övningsämnena. Avlönningarna utgå i form av årsarvoden per veckotimme med 175 kr. för manlig och 140 kr. för kvinnlig lärare i läsämnen samt med 130 kr. för lärare i övningsämnena (förutom rörligt tillägg).

Vaktbetjäning m. m. Gemensamt med de folkskolor, till vilka skolan har avdelningar förlagda.

Styrelse.

Skolans rektor (se nedan, sekr.; Larsson, Oscar E., borgarråd, stadsfullm., ordf.; Lidman, C., andre folkskolinspektör, stadsfullm., vice ordf.; Lindhagen, Anna J. J., barnavårdsinspektör; Lindvall, F. E., överlärare; Pettersson, Anna C., skolföreståndarinna.

Suppleanter: Holmdahl, O. S., lektor, stadsfullm.; Robach, E. C., ekonomidirektör; Stendahl, Greta, flickskollärarinna.

Inspektör.

Nordlund, K., förste folkskolinspektör.

Ang. av stadsfullmäktige utsedda vittnen vid den muntliga prövningen i 1926 års realskol-examen se under avd. 4.

Rektor.

Öije, E. J. V.: träffas å rektorsexpeditionen, Skånegatan 117, Sö. (rum D. IV: 21), t. Söder 4773, under terminerna, tisdagar och fredagar 11,15—11,45, i regel även övriga helgfria dagar omkr. kl. 11.

Biträdande föreståndarinna.

Carlsson, Elsa A.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare	8 ¹⁾
Ord. lärarinnor	8 ¹⁾
E. o. lärare	7
E. o. lärarinnor	13
Manliga timlärare i läsämnen	6
Kvinnliga timlärare i läsämnen	1
Timlärare i övningsämnena	54

Så lärare och lärarinnor 97

Från och med den 1 juli 1926 kommer — därest ett av Stockholms folkskolektion och k. skolöverstyrelsen tillstyrkt förslag till nytt reglemente vinner kungl. maj:ts fastställelse — den kommunala mellanskolan att uppdelas på två skolor, den ena, norra skolan, omfattande avdelningarna i de norra stadsdelarna och Bromma, och den andra, södra skolan, omfattande övriga avdelningar. Upplysningar om de båda skolornas adresser och telefoner ävensom rektorer och biträdande föreståndarinnor m. m. kunna i förekommande fall erhållas å rektorsexpeditionen Skånegatan 117, Sö. (rum D. IV: 21), t. Söder 4773, under terminerna, tisdagar och fredagar 11,15—11,45.

Stockholms högre folkskolor.

Som en självständigt organiserad överbyggnad på folkskolan inrättades fr. o. m. höstterminen 1919 högre folkskolor, för vilka reglemente fastställdes av kungl. maj:ten den 6 febr. 1920 och undervisningsplaner godkändes av skolöverstyrelsen den 12 aug. 1920. Dessa högre folkskolor voro ursprungligen av följande typer, nämligen högre folkskola för allmänt medborgerlig bildning med 4 årsklasser och byggd på folkskolans sjätte klass, högre folkskola för kvinnlig utbildning, numera med 4 årsklasser och byggd på avslutad folkskola, högre folkskola för handelsundervisning, fördelad på två linjer, nämligen en tvåspråkig linje med 3 årsklasser och byggd på folkskolans sjätte klass samt en enspråkig linje med 2 årsklasser, byggd på avslutad folkskola, samt slutligen högre folkskola för teknisk utbildning med 3 årsklasser och byggd på folkskolans sjätte klass. Den högre folkskolan för allmänt medborgerlig bildning har år 1923 ombildats till kommunal mellanskola (se ovan). De återstående tre skolorna äro samtliga av yrkesbestämd karaktär. Fr. o. m. höstterminen 1923 har vid högre folkskolan för kvinnlig utbildning upprättats en avslutningsklass med undervisning huvudsakligen i husligt arbete och barnavård, parallell med andra årsklassen. Vid högre folkskolan för teknisk utbildning finnes sedan höstterminen 1925 såsom frivillig fjärde årsklass anordnad en praktisk avslutningsklass. Vid samma skola skall fr. o. m. höstterminen 1926 inrättas en handels-teknisk avslutningsklass. Vid högre folkskolorna för handelsundervisning och teknisk utbildning anordnas dessutom frivilliga fortsättningskurser för avgångna elever.

Antalet avdelningar inom de högre folkskolorna är vårterminen 1926 47. Beträffande de olika avdelningarnas förläggning se nedan under de särskilda skolorna. Lärjungantalet vårterminen 1926 utgör inalles 1,204.

Enligt reglementet för Stockholms högre folkskolor skola dessa skolor stå under förvaltning

¹⁾ Se not 2 å föreg. sida.

FD.

och ledning av folkskoledirektionen, som för den närmare vården och ledningen av skolorna utser särskilda skolstyrelser, en för varje skola. Sådan styrelse skall bestå av, förutom tjänstgörande rektor, fyra ledamöter, vilka jämte fyra suppleanter utses av folkskoledirektionen för en tid av två år.

Författningar. K. stadgan ang. högre folkskolor den 16 sept. 1918, med ändringar den 30 juni 1920, 8 april 1921 och 30 maj 1924. K. kung. ang. avlöning åt lärare vid högre folkskola samt statsbidrag till sådan skola den 16 sept. 1918, med ändringar den 28 okt. 1921 och 8 juni 1923. Reglemente för Stockholms högre folkskolor, fastställt av kungl. maj:t den 6 febr. 1920, med ändringar den 29 sept. 1922 och 6 april 1923. Reglemente ang. avlöning och pension för överlärare m. fl. vid Stockholms folkskolor, antaget av stadsfullmäktige den 15 och 22 juni 1921 (enl. stadsfullm:s beslut den 15 dec. 1924 i tillämpliga delar gällande jämväl för rektorer vid högre folkskolorna). Avlöningsreglemente för ämneslärare med full tjänstgöring vid Stockholms högre folkskolor, antaget av stadsfullmäktige den 15 och 22 juni 1921. Reglemente för statens pensionsanstalt för folkskollärare m. fl. den 31 dec. 1919 med senare ändringar. Reglemente ang. tilläggspension för lärarpersonal vid Stockholms folkskolor, högre folkskolor och kommunala mellanskola, antaget av stadsfullmäktige den 15 och 22 juni 1921, med ändringar den 15 jan. och 18 juni 1923.

Stat år 1926. Utgifter: 740,325 kr.; inkomster: 265,400 kr. (statsbidrag).

Avlöningar. Rektor. 3 rektorer, en vid vardera av de högre folkskolorna: förutom avlöning såsom ordinarie ämneslärare tilläggslönen 2,500 kr. jämte ett ålderstillägg å 600 kr.

Ordinarie ämneslärare. 27 ordinarie ämneslärare, därav 15 manliga och 12 kvinnliga¹⁾ 5,700 kr. för manlig och 4,500 kr. för kvinnlig lärare. Härtill komma tre ålderstillägg efter resp. fem, tio och femton års tjänstgöring, vart och ett å 600 kr. för manlig och 420 kr. för kvinnlig lärare.

Till ord. lärare utgå dessutom enligt stadsfullmäktiges beslut den 19 dec. 1923 vissa fyllnadersättningar.

E.o. lärare. 25 e.o. lärare, därav 18 manliga och 7 kvinnliga: 4,500 kr. för manlig och 3,900 kr. för kvinnlig lärare.

Timlärare. 82 timlärare, därav 49 i läs- och skrivämnen samt yrkesämnen och 33 i övningsämnen. Avlöningarna utgå i form av årsarvoden per veckotimme med i regel 175 kr. för manlig och 140 kr. för kvinnlig lärare i läs- och skrivämnen samt med 130 kr. för lärare i övningsämnen (förutom rörligt tillägg).

¹⁾ Fr. o. m. den 1 juli 1926 tillkomma ytterligare 2 ord. manliga ämneslärare vid högre folkskolan för teknisk utbildning.

Vaktbetjäning m. m. Gemensamt med de folkskolor, till vilka skolornas avdelningar äro förlagda

Stockholms stads högre folkskola för handelsundervisning.

Högre folkskolan för handelsundervisning omfattar vårterminen 1926 inalles 16 avdelningar, av vilka 7 äro förlagda till Klara, 5 till Matteus och 4 till Sofia folkskola. Sammanlagda antalet elever är 428.

Styrelse.

Skolans rektor (se nedan), sekr.: Holmblad, D. G. A., grosshandlare, ordf.; Nordström, A., byggnadsingenjör; Nyberg, J., lektor vid handelshögskolan; Wetterlind, J. A., grosshandlare, vice ordf.

Suppleanter: Andrén, J. C., specierhandlare; Nyblom, A., folkskollärare; Rooth, I., bankdirektör; Wallin, H. E., kassör.

Rektor.

Ehlin, E. E.: träffas å rektorsexpeditionen, Klara södra kyrkogata 15, C., t. Norr 284 20, under terminerna säkrast tisdagar 2,45—3,30 e. m. och torsdagar 8,20—9 f. m. Expeditionen hålles öppen varje lördag 2—3.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare	7
Ord. lärarinnor	5
E. o. lärare	6
E. o. lärarinnor	1
Timlärare i läs- och skrivämnen	16
Timlärare i övningsämnen	6

Så lärare och lärarinnor 41

Stockholms stads högre folkskola för teknisk utbildning.

Högre folkskolan för teknisk utbildning omfattar vårterminen 1926 15 avdelningar, av vilka 9 äro förlagda till Engelbrekts och 6 till Maria folkskolas byggnader. Antalet elever utgör tillsammans 380.

Styrelse.

Skolans rektor (se nedan), sekr.: Almström, K. W., disponent; Hultman, G. H., överingenjör, ordf.; Högquist, B. H. F., fabrikör; Magnuson, P. K., förgyllare, stadsfullm., vice ordf.

Suppleanter: Björklund, C. G., redaktör, stadsfullm.; Carlson, O. B., direktör; Myrtin, S. M., civilingenjör; Skålander, O. A., ombudsman, stadsfullm.

Rektor.

Pehrson, A. T.: träffas å rektorsexpeditionen, Valhallavägen 76, O., t. Norr 284 14, under

terminerna säkrast onsdagar 2,45—3,30 e. m., torsdagar 8,30—9 f. m. samt å överlärarexpeditionen i Maria folkskola, Ringvägen 23, Sö., efter föregående överenskommelse per telefon, Norr 284 14.

Lärare.

Ord. lärare	8 ¹⁾
E. o. lärare	12
Timlärare i läs- och skrivämnen samt yrkesämnen	19
Timlärare i övningsämnen	5

S:a lärare 44

Stockholms stads högre folkskola för kvinnlig utbildning.

Högre folkskolan för kvinnlig utbildning omfattar vårterminen 1926 16 avdelningar, av vilka 10 äro förlagda till Adolf Fredriks och 6 till Maria folkskola (vid Timmermansgatan). Antalet elever utgör inalles 396.

Styrelse.

Skolans rektor (se nedan), s. e. k. r.: **Gustafson**, f. Petersson, Ruth V. M., fru, stadsfullm.; **Ramstedt**, Eva J. A., lektor, vice ordf.; **Schager**, H. Ingeborg S., föreståndarinna vid statens skolkörsseminarium; **Widerström**, Karolina O., med. lic., ordf.

Suppleanter: **Bergstrand**, Anna-Brita, fil. kand., lärarinna; **Lindley**, f. Jonsson, Elin J., fru, stadsfullm.; **Walin**, Ingeborg M., konsulent; **Östlund**, f. Lundgren, Agda M., fru.

Rektor.

Aspman, Maria E.; träffas å rektorsexpeditionen, Västmannagatan 19 (uppgång E), Va., t. Vasa 32 67, under terminerna tisdagar 1—2 e. m. och torsdagar 8,30—9,15 f. m. samt i Maria folkskola, Timmermansgatan 28, 2 tr., Sö., fredagar 8—8,30 f. m.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärarinnor	7
E. o. lärarinnor	6
Timlärare i läs- och skrivämnen	14
Timlärare i övningsämnen	22

S:a lärarinnor 49

Församlingarnas folkskolor.

Hela staden utgör ett skoldistrikt. Varje territoriell församling utgör efter folkskoledirektionens bestämmande ett eller flera skolområden. Där särskilda förhållanden sådant föranleda, kunna två eller flera församlingar förenas till ett skolområde. Dessutom finnas av Stockholms stad helt eller delvis bekostade folkskolor vid fyra av barnavårdsnämndens barnhem (Stora och Lilla Blecktornet, Eolshäll och Sättra barnkoloni), vid skyddshemmen för gossar å

¹⁾ Se noten å föreg. sida.

Skrubba och för flickor å Eknäs samt vid Stockholms stadsmissions barnhem vid Bostorp i Gryts och Hultings församlingar i Södermanlands län.

Varje skolområde utgör ett överlärare-distrikt. Överläraren har närmaste ansvaret för undervisningen vid folkskolan inom sitt distrikt. I de skolhus, där överläraren icke har sin huvudexpedition, äro för ordningens överyakande särskilda tillsyningslärare utsedda. Överläraren är alltid lärare vid folkskolorna och förordnas efter skolrådets hörande av direktionen för en tid av högst fem år. Till överlärare kan även kvinna förordnas. Ordinarie lärare antages av folkskoledirektionen efter vederbörande skolråds hörande. Besvär över beslut om tillsättning av dylik befattning anföres hos kungl. maj:t i ecklesiastikdepartementet. E. o. lärare antages av direktionen på viss tid, som ej må överstiga ett år. Överläraren och de vid skolorna i hans distrikt tjänstgörande lärare och lärarinnor utgöra distriktets lärarkollegium, i vilket överläraren är ordförande. Varje lärarkollegium utser inom sig ett ombud för varje helt eller påbörjat tiotal av ledamöternas antal. Dessa ombud utgöra tillsammans lärarkårens ombuds-församling, som minst en gång varje år på kallelse av direktionens ordförande sammanträder med direktionens och skolrådets ledamöter samt folkskolinspektören, övriga inspektörer och överlärarna för överläggning om frågor angående folkskoleväsendet.

Alla barn i åldern 7—14 år, vilka icke på annat sätt erhålla motsvarande undervisning, äro pliktiga att deltaga i folkskolans undervisning. Folkskolan i Stockholm omfattar sju obligatoriska årsklasser, av vilka de två lägsta tillhöra småskolestadiet. Såsom överbyggnad på dem finnes en folkskolans högre avdelning, omfattande en årsklass. Denna senare skolform är sedan år 1921 organiserad på tre elementärt yrkesbetonade linjer, en teknisk linje (för gossar), en handelslinje (för gossar och flickor) samt en huslig linje (för flickor).

Den årliga undervisningstiden i folkskolan utgör 39 veckor. Den dagliga undervisningstiden omfattar i regel 4—6 undervisningstimmar å 45 minuter. Lärjungarna i varje klass fördelas i parallellavdelningar, vilka undervisas var för sig av särskilda därtill utsedda klasslärare eller klasslärarinnor. Lärjungantalet i varje avdelning bör i klasserna 1—2 av folkskolan ej överstiga trettio, i folkskolans övriga klasser icke uppgå till mer än fyrtio samt i folkskolans högre avdelning icke uppgå till mer än trettiofem. I årsklasserna 1—3 och, då så anses lämpligt, även i årsklassen 4 av folkskolan bildas blandade avdelningar av gossar och flickor. I övrigt bildas särskilda goss- och särskilda flickavdelningar; dock må undantagsvis blandade avdelningar anordnas även i folkskolans högre klasser och i dess högre avdelning. Vid indelningen iakttages i övrigt, att avdelningslärare (avdelningslärarinna) i regel behåller samma av-

FD. delning klass efter klass. Antalet undervisningsavdelningar vid Stockholms folkskolor uppgår vårterminen 1926 till inalles 1,077 med tillsammans 30,320 skolbarn.

Beträffande de högre folkskolorna se ovan, sid. 159, och beträffande fortsättnings- och ersättningsskolorna se nedan, sid. 164.

Hjälpklasser för psykiskt efterblivna barn inrättades år 1905. I dessa avdelningar undervisas företrädesvis barn, som varit i skolan minst två terminer utan att hava gjort några märkbara framsteg; undervisningen pågår fyra à fem timmar om dagen och till lärare och lärarinnor utses sådana, som själva önska komma i fråga och kunna anses lämpliga. Hjälpklasser äro förlagda till Kungsholms, Engelbrekts, Sofia, Högalids, Enskede, Alvsjö, Alviks och Bällstälunds folkskolor. För dessa hjälpklasser tillämpas särskild undervisningsplan, anpassad för sju årsklasser, motsvarande folkskolan, och en fortsättningsklass, motsvarande folkskolans högre avdelning. Antalet barn i hjälpklass bör ej överstiga femton.

Beträffande skola för bildbara sinnesslöa barn se sid. 174.

För barn, som på grund av sjuklighet eller lyte icke lämpligen kunna tillgodogöra sig vanlig klassundervisning, anordnas genom direktionens försorg särskild undervisning, i regel omfattande en timme om dagen. Ett antal med lungtuberkulos behäftade skolbarn åtnjuta undervisning i för ändamålet särskilt upprättade friluftssavdelningar (f. n. vid Engelbrekts, Högalids och Midsommarkransens folkskolor). För hörselsvaga barn finnas tre klasser, en förlagd till Klara folkskola och två till Katarina norra folkskola.

Undervisning i slöjd, såväl manlig som kvinnlig, meddelas i samtliga årsklasser av folkskolan ävensom i viss utsträckning i folkskolans högre avdelning. Numera erhålla gossarna undervisning i trä-, metall- och pappslöjd samt undantagsvis även i bokbinderi och skomakeri. Flickorna undervisas i handarbeten och annan sömnad.

Undervisning i hushållsgöromål började meddelas första gången 1869, då ett försök gjordes i Storkyrkoförsamlingens folkskola i samband med tillagning av mat åt fattiga skolbarn. Följande år gjordes liknande försök i Hedvig Eleonora och Maria församlingar. Utgifterna bestredes av församlingarna och enskilda. Verksamheten utvecklades raskt och flera församlingar inrättade särskilda skolkök. Utgifterna för denna verksamhet bestridas numera av staden, varjämte staden lämnar bidrag till lärarinnornas avlönning. I undervisningen deltaga flickor ur sjunde och åttonde klasserna samt från hjälpklassernas femte, sjätte och sjunde årsklasser.

Under 1860-talet anlades tvenne skolträdgårdar för Maria och Katarina församlingars skolor; dessas verksamhet nedlades emellertid åter på 1870-talet. Numera finnas två större

skolträdgårdar, av vilka den ena, södra trädgård, den, som tillkom 1907, är belägen vid Stora Blecktornet och den andra, som upprättades hösten 1925, vid Eolshäll. Trädgårdarna, som skötas av barnen under lärares ledning, leverera årligen tusentals exemplar av växter för undervisningen i skolorna. Vid sidan av det praktiska arbetet meddelas ungefär en timme i veckan teoretisk undervisning i trädgårdsskötsel. I trädgården vid Eolshäll finnas växthus, från vilka även under den kallare årstiden tillhandahållas blommande växter för teckningsundervisningen i folkskolorna. I växthusen odlas även krukväxter, som vid lämplig storlek kostnadsfritt eller mot ringa avgift uthållas till folkskolebarnen. Mindre skolträdgårdar finnas även vid flera skolor såväl i den egentliga staden som i Brännkyrka och Bromma församlingar.

I de flesta skolhusen finnas rymliga och väl inredda gymnastiksal, i vilka barnen erhålla undervisning 2 à 3 gånger i veckan. Gymnastikskor tillhandahållas genom direktionens försorg. Övningarna ledas i allmänhet av vederbörande lärare och lärarinnor. Till hjälp vid gymnastikundervisningen äro emellertid anställda 19 fackutbildade gymnastiklärarinnor. Förutom vanlig friskgymnastik anordnas i vissa folkskolor s. k. hållningsgymnastik, avsedd för sådana barn, som äro behäftade med ryggradsdeformiteter. Vid folkskolorna äro anställda särskilda lektedare för att ordna barnens friluftsspel och idrottsövningar; materiel för lekarna anskaffas genom direktionens försorg, och lekplatser hava anordnats i skilda delar av staden. I de flesta av skolhusen i den egentliga staden äro inrättade skolbad, och beredes därjämte ett stort antal barn tillfälle till sjöbad och simövningar i Stockholms stads bad- och simanläggning (se sid. 81). Dessutom är fr. o. m. år 1922 i ett stort antal skolor under läsa- och anordnad obligatorisk simundervisning för elever, företrädesvis i folkskolans femte klass. På vintern anordnas med bidrag av statsmedel kurser i skidlopning. Under den varmaste årstiden förekomma utflykter, dels i staden och dess omgivelningar, dels, för vissa äldre årsklasser, till olika trakter av landet.

Med anslag av stadsfullmäktige anordnas folkskolektionens undervisning i instrumentalmusik vid skolor, till vilka blåsinstrument blivit på enskild väg anskaffade. Musikkörer finnas f. n. vid 19 skolor.

I anslutning till den ordinarie skolundervisningen har under de senaste åren (fr. o. m. år 1923) med anslag av staden) genom svenska skolmuseerna (se under avd. 4) försorg anordnats föreläsningar av skolfilm.

Under senare år hava vidtagits särskilda åtgärder i syfte att vägleda från folkskolan avgående elever vid val av fortsatt, mer yrkesbestämmd skolutbildning. Denna verksamhet har genom av stadsfullmäktige beviljat anslag kunskatt utvidgas till att avse jämväl val av yrke.

Verksamheten bedrivs i form av upplysningsföredrag och därtill anknuten enskild rådgivning, varjämte genom folkskoledirektionens försorg utarbetade broschyrer med råd och anvisningar rörande fortsatt skolutbildning och yrkesval utdelas till elever i avgångsklasserna samt i fortsättningsskolorna. Dessutom har anordnats ett systematiskt samarbete med Stockholms stads arbetsförmedlings ungdomsförmedling (se sid. 145).

År 1907 grundlades lärarbibliotek vid de olika folkskolorna. Dessa bibliotek, till vilka stadsfullmäktige för år 1926 anslagit 10,000 kr., äro i allmänhet inrymda i de skolhus, där överlärarna hava sina expeditioner, och uppdelade i en referensavdelning med uppslagsböcker för studier på platsen och en låneavdelning för hemlån. Biblioteken omfattade den 31 dec. 1925 inalles 22,696 band (se vidare nedan under de olika skolorna). För lärarnas fortbildning anordnas årligen med stadsfullmäktiges understöd sammanhängande föreläsningkurser (jfr sid. 293) och utdelas kommunala resestipendier. Dessutom beredes varje år tillfälle för ett begränsat antal lärare att deltaga i de av centralförbundet för nykterhetsundervisning anordnade sociala och hygieniska sommarkurserna (jfr sid. 300).

Vid skolorna finnas lärjungebibliotek, till vilka stadsfullmäktige för år 1926 anslagit 38,300 kr. Deras sammanlagda bokantal uppgick den 31 dec. 1925 till 71,252 band. För de särskilda bibliotekens bokbestånd den 31 dec. 1925 redogöres nedan under de olika skolorna. Genom anordnande under vintern av s. k. »läsaftnar» i skolorna har man berett barnen tillfälle till mer ostörd läxläsning samt till läsning av lämplig ungdomslitteratur.

För elever i folkskolans högre avdelning och folkskolans påbyggnader anordnas regelbundet föredrags- och musikaftnar, till vilka jämväl lärare och föräldrar inbjudas.

Bespisning av fattiga skolbarn på församlingars, donationers och enskildas bekostnad har sedan länge förekommit i folkskolan. Den omfattar numera såväl frukost- som middagsbespisning. Enligt av stadsfullmäktige den 29 dec. 1915 fastställda bestämmelser tillkommer det folkskoledirektionen att anordna bespisningen och utöva ledningen av densamma i dess helhet. Avgörandet rörande vilka barn, som äro i behov av skolbespisning, tillkommer lokala kommittéer, en för varje överlärardistrikt, bestående av ordförande utsedd av folkskoledirektionen, en medlem utsedd av skolrådet, företrädesvis bland skolbarnens målsmän, en medlem utsedd av fattigvårdsstyrelsen i församlingen, en medlem utsedd av den eller de arbetstugestyrelser, som hava sin verksamhet inom överlärardistriktet, folkskolans överlärare samt en lärare eller lärarinna utsedd av skolans lärarkollegium. För lokalkommittéerna bar av direktionen fastställts instruktion den 30 maj 1916. Antalet i bespisningen deltagande skolbarn utgjorde höstterminen

1925: i middagsbespisningen 2,995, varav 129 betalande, och i frukostbespisningen 506, varav 54 betalande. Fr. o. m. år 1925 har bespisningen utsträckt till att omfatta även behövande barn i fortsättningsskolorna.

Reglementen m. m. Reglemente för Stockholms folkskolor, fastställt av skolöverstyrelsen den 22 aug. 1923. Instruktion för överlärare vid Stockholms stads folkskolor, utfärdad av [folkskoleöverstyrelsen] den 7 mars 1911. Bestämmelser angående handhavandet av barnbespisningen vid Stockholms folkskolor, antagna av stadsfullmäktige den 29 dec. 1915. K. kung. ang. avlöning åt lärare vid folk- och småskolor samt statsbidrag till sådan avlöning den 16 sept. 1918, med ändringar den 28 okt. 1921, 8 juni 1923 och 12 juni 1925. Reglemente ang. avlöning och pension för överlärare samt inspektörer och inspektriser i vissa undervisningsgrenar vid Stockholms folkskolor, antaget av stadsfullmäktige den 15 och 22 juni 1921. Avlöningsreglemente för lärarpersonalen i läs- och skrivämnen vid Stockholms folkskolor, antaget av stadsfullmäktige den 15 och 22 juni 1921. Avlöningsreglemente för lärarpersonalen i övningsämnen vid Stockholms folkskolor, antaget av stadsfullmäktige den 15 och 22 juni 1921, med ändringar den 20 febr. och 7 juni 1922. Avlöningsbestämmelser för småskollärarinnor vid Stockholms folkskolor i Brännkyrka och Bromma församlingar, antagna av stadsfullmäktige den 15 juni 1921. Reglemente för statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl. den 31 dec. 1919 med senare ändringar. Reglemente ang. tilläggspension för lärarpersonal vid Stockholms folkskolor, högre folkskolor och kommunala mellanskola, antaget av stadsfullmäktige den 15 och 22 juni 1921, med ändringar den 15 jan. och 18 juni 1923.

Stat år 1926. För folkskolorna: utgifter 10,238,175¹⁾ kr., inkomster 3,734,000 (därav 3,661,000 kr. statsbidrag); för folkskolelokalerna: utgifter 3,052,655 kr.; inkomster 263,500 kr.

Avlöningar m. m. Överlärare. 19 överlärare: förutom avlöning såsom ordinarie folkskollärare tilläggslön 3,000 kr. samt ett ålders-tillägg å 600 kr.

Ordinarie lärare och lärarinnor i läs- och skrivämnen. Tillsammans 211 lärare och 783 lärarinnor samt 27 småskollärarinnor. Storkyrkoförsamlingen²⁾: 3 lärare, 12 lärarinnor. Klara församling: 5 lärare, 14 lärarinnor. Kungsholms församling: 11 lärare, 43 lärarinnor. St. Görans församling: 14 lärare, 51 lärarinnor. Adolf Fredriks församling: 16 lärare,

¹⁾ I denna summa äro medräknade utgifterna för läkavården och tandklinikerna (se ovan.)

²⁾ På grund av vakanser o. d. översensstämma siffrorna ang. lärarpersonalens fördelning å de olika församlingarna ej fullständigt med de nedan under de olika skolorna lämnade uppgifterna.

FD.

54 lärarinnor. Gustav Vasa församling: 7 lärare, 23 lärarinnor. Matteus församling: 12 lärare, 40 lärarinnor. Jakobs församling: 5 lärare, 13 lärarinnor. Johannes församling: 8 lärare, 29 lärarinnor. Engelbrekts församling: 11 lärare, 42 lärarinnor. Hedvig Eleonora församling: 3 lärare, 14 lärarinnor. Oscars församling: 6 lärare, 21 lärarinnor. Katarina församling: 23 lärare, 88 lärarinnor. Sofia församling: 14 lärare, 51 lärarinnor. Maria församling: 17 lärare, 69 lärarinnor. Högalids församling: 11 lärare, 46 lärarinnor. Brännkyrka församling: 37 lärare, 132 lärarinnor samt 20 småskollärarinnor. Bromma församling: 10 lärare, 42 lärarinnor och 7 småskollärarinnor. — Varje lärare 4,500 kr., varje lärarinna 3,600 kr.; dessutom tre ålderstillägg efter resp. fem, tio och femton års tjänstgöring, vart och ett å 600 kr. för ordinarie lärare och å 360 kr. för ordinarie lärarinna. Varje småskollärarinna 2,700 kr. samt tre ålderstillägg, efter resp. fem, tio och femton års tjänstgöring, vart och ett å 300 kr.

E. o. lärare och lärarinnor i läs- och skrivämnen. 27 e. o. lärare, var och en 3,600 kr., 49 e. o. lärarinnor, var och en 3,300 kr., samt 2 biträdande lärarinnor (resp. 3,600 och 2,700 kr.).

Ordinarie lärare och lärarinnor i övningsämnena. 52 lärarinnor i kvinnlig slöjd, 20 lärare i teckning, 14 lärarinnor i gymnastik, 15 lärare i sång, var och en 3,600 kr., 46 lärarinnor i hushållsgöromål: var och en 3,510 kr. jämte fri middag under arbetsdagarna (90 kr.); dessutom till samtliga övningslärare tre ålderstillägg, vart och ett å 360 kr., efter resp. fem, tio och femton års tjänstgöring. Två yrkeslärare i resp. trä- och metallslöjd, var och en 4,200 kr. samt tre ålderstillägg, vart och ett å 600 kr., efter resp. fem, tio och femton års tjänstgöring.

E. o. lärare och lärarinnor i övningsämnena. 18 e. o. lärarinnor i kvinnlig slöjd, 4 e. o. lärare i sång, 29 e. o. lärarinnor i hushållsgöromål samt 7 e. o. lärarinnor i gymnastik, var och en 3,300 kr. per år för full tjänstgöring samt vid mindre omfattande tjänstgöring motsvarande mindre belopp.

37 e. o. lärare i manlig slöjd, 3,300 kr. per år för lärare i trä- och metallslöjd och 2,400 kr. per år för lärare i pappslöjd med full tjänstgöring samt vid mindre omfattande tjänstgöring motsvarande mindre belopp.

Lärare i instrumentalmusik, tillsammans: 19,000 kr. Lektare, tillsammans: 9,000 kr. Särskild undervisning: 60,000 kr.

Sekreterarna i skolråden avlönas av de olika församlingarna med värtidstillägg (500—200 kr. per år förutom dyrtidstillägg).

Vaktbetjäning m. m. 25 vaktmästare¹⁾: lönegrupp 7. 19 värmeledningsskötare²⁾: löne-

grupp 7. 20 baderskor: lönegrupp 2. 4 extra baderskor¹⁾: 1,980—1,440 kr. Dessutom anslag av växlande belopp till biträden åt vaktmästare och värmeledningsskötare (eldare) samt till portvaktstjänstgöring.

Försättnings- och ersättningsskolorna.

Från och med höstterminen 1920 hava jämlikt stadsfullmäktiges beslut den 1 mars 1920 upprättats obligatoriska fortsättnings-skolor i enlighet med bestämmelserna i kungl. stad-gan ang. fortsättningskolan den 16 sept. 1918.

Kursen i fortsättningskolan skall i Stock-holm omfatta högst 440 undervisningstimmar, fördelade på två år med omkring 30 veckor årligen och med 6 å 7 timmar i veckan. Under-visningen i de särskilda skolavdelningarna är dels och företrädesvis av yrkesbestämd karaktär och avsedd att giva förberedande yrkesutbildning åt sådana elever, som hava anställning i eller ämna ägna sig åt visst yrke, dels av allmän karaktär och inriktad på meddelandet av fort-satt allmän utbildning. I överensstämmelse här-med äro tillsvidare upprättade följande utbild-ningslinjer:

För gossar: fortsättnings-skola för 1) järnma-nufaktur 2) träindustri 3) elektroteknik 4) handel 5) musik 6) allmän utbild-ning; för flickor: fortsättnings-skola för 1) hus-ligt arbete 2) sömnadsarbete 3) handel 4) musik 5) allmän utbildning. Dessutom meddelas frivillig undervisning i engelska åt fortsättnings-skolans elever.

Antalet lärjungar utgör vårterminen 1926 tillsammans 1,657, därav i de yrkesbestämda fortsättnings-skolorna 1,070 och i de allmänna 587. Lärjungarna äro fördelade på 99 avdelningar, förlagda till de särskilda folkskolorna (se nedan).

För de lärjungar, som vid skolålderns slut erhållit tillstånd att avgå från folkskolan, men som på grund av bristande fattningsförmåga eller av annan orsak ej kunnat inhämta hela folk-skolekursen, hava från och med höstterminen 1920 upprättats obligatoriska ersättningssko-lor enligt i fortsättnings-skolestadgan givna före-skrifter. Antalet lärjungar utgör vårterminen 1926 tillsammans 375, fördelade på 25 avdelningar.

Författningar. K. stadgan ang. fortsättningskolan den 16 sept. 1918, med ändringar den 8 april 1921, 13 okt. 1922, 17 maj 1923 och 20 maj 1925. Reglemente för Stockholms fortsättnings-skolor, fastställt av skolöverstyrelsen den 3 mars 1921. K. kung. ang. statsbidrag till avlönande av lärare vid fortsättningskolan den 16 sept. 1918, med ändringar den 19 juni 1919, 7 juli 1921, 15 juni 1922, 8 juni 1923 och 22 maj 1925.

Avlöningar. Lärare och lärarinnor vid fortsättnings- och ersättningsskolorna, tillsam-mans: 107,000 kr. Avlöningarna utgå i form av årsarvoden per veckotimme under 32 veckor med 130 kr. för arbetskunskap och allmänna

¹⁾ Av dessa äro 3 vaktmästare vid Brännkyrka och Bromma folkskolor tillika värmelednings-skötare.

²⁾ Därav en gemensam för samtliga skolor.

¹⁾ Därav en gemensam för samtliga skolor.

ämnen samt 110 kr. för övningsämnena (förutom rörligt tillägg).

Storkyrkoförsamlingens folkskola.

Storkyrkoförsamlingens folkskola räknar vårterminen 1926 inalles 17 undervisningsavdelningar med 476 skolbarn. Skolan är fördelad på två skolbyggnader, den ena vid Svartmangatan 22, *St.*, med 13 klassrum, den andra vid Själågårdsgatan 6, *St.*, med 6 klassrum. Skolbiblioteket omfattade den 31 dec. 1925 2,505 band. Skolans lärarbibliotek omfattade vid samma tid 991 band.

I Storkyrkoförsamlingens folkskola är dessutom inrymd 1 avdelning av fortsättningsskolan med 18 elever samt 1 avdelning av ersättningsskolan med 14 elever.

Församlingens skoloråd.

Stortorget 1, *St.*

Widner, N., pastor primarius, kyrkoherde, självskr. ordf.; **Bergenzorn**, J. A., källarmästare; **Brandel**, R. A., komminister; **Creutz**, J. W., assurancesdirektör; **Hellström**, L. G., grosshandlare; **Lund**, C. J., skrädderiidkare, stadsfullm., vice ordf.; **Lundberg**, C. O., hamnarbetare; **Mörner**, f. Murray, A. M. (Alma), folkskollärarinna; **Thurnell**, f. Jansson, Agda M. V., fru.

Suppleanter: **Adolfsson**, G. A., privatdetektiv; **Axelsson**, Lilly M., fröken; **Dahlström**, K. W., skräddarmästare; **Jordman**, E., övermaskinist; **Lindkvist**, K. M., elektriker; **Mårtensson**, J. L., materialförvaltare; **Nilsson**, f. Johansson, Hulda M., fru; **Wirström**, K. O. F., konditor.

Sekreterare.

Gyllensvärd, G. V., f. d. registrator; t. Söder 3 08.

Överlärare.

Karlsson, L. V. (t. o. m. ^{30/6} 1926); t. Norr 142 70; träffas å exp. Svartmangatan 22, *St.*, i regel alla undervisningsdagar 7,45—8,30 f. m. samt måndagar och torsdagar 1,30—2.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen 3
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen 12
Lärare i övningsämnena 2
Lärarinnor i övningsämnena 7

Så lärare och lärarinnor 24

Vaktmästare (7).

Jansson, V. E.

En baderska (2).

Klara församlings folkskola.

Klara församlings folkskola räknar vårterminen 1926 inalles 23 undervisningsavdelningar med 624 skolbarn. Skolan är inrymd i nya skolhuset vid Klara södra kyrkogata 13 & 15, *C.*, och innehåller 30 klassrum förutom ett antal rum för speciella skoländamål. Skolbibli-

oteket omfattade den 31 dec. 1925 3,176 band. Skolans lärarbibliotek omfattade vid samma tid 1,246 band.

Till Klara folkskola äro vidare förlagda 3 avdelningar av fortsättningsskolan med tillsammans 58 elever.

I skolhuset äro dessutom inrymda 7 avdelningar av den högre folkskolan (se ovan).

Församlingens skoloråd.

Klara östra kyrkogata 8, *C.*

Bokander, H. G. E., kyrkoherde, självskr. ordf.; **Billström**, J. M., prakt. läkare; **Dahlén**, G. S., tandläkare; **Lindskog**, F., överlärare; **Magnusson**, A. E., byggmästare, stadsfullm., vice ordf. och kassör; **Ståhlberg**, J. A. A., zinketsare; **Törnberg**, A. O. Oson, förste reparatör.

Sekreterare.

Romare, P. B., aktuarie; t. 771 50.

Överlärare.

Lindskog, F.; t. Norr 193 07; träffas å exp. Klara södra kyrkogata 13 & 15, *C.*, i regel alla undervisningsdagar 7,45—8,30 f. m. samt måndagar och torsdagar 1,30—2.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen 5
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen 15
E. o. lärarinnor i läs- och skrivämnen 2
Lärare i övningsämnena 2
Lärarinnor i övningsämnena 8

Så lärare och lärarinnor 32

Vaktmästare (7).

Andersson, K. W.

En värmeledningsskötare (7), en baderska (2).

Kungsholms och St Görans församlingars folkskola.

Kungsholms och St Görans församlingars gemensamma folkskola räknar vårterminen 1926 inalles 122 undervisningsavdelningar med tillsammans 3,454 skolbarn. Skolan är fördelad på två skolbyggnader, den ena vid Mariebergsgatan 34, *C.*, med 86 klassrum, den andra vid Hantverkaregatan 17, *C.*, med 12 klassrum. Dessutom finnas vid Kungsholmsgatan 92, *C.*, två skolkök och en bespisningsanstalt. Skolbiblioteket omfattade den 31 dec. 1925 5,757 band. Skolans lärarbibliotek omfattade vid samma tid 1,439 band.

Vid Kungsholms folkskola finnas vidare 11 avdelningar av fortsättningsskolan med tillsammans 178 elever samt 2 avdelningar av ersättningsskolan med 40 elever.

Till skolan äro dessutom förlagda 4 avdelningar av den kommunala mellanskolan (se ovan).

FD. Kungsholms församlings folkskola.

Församlingens skolråd.

Parmmätaregatan 3, C.

Larsson, C. V., kyrkoherde, självskr. ordf.; Göransson, E., byråchef; *Karlsson, A. F., järnarbetare; *Ljungström, V., distriktsläkare; Nyberg, J. S., skräddarmästare; *Sällqvist, A. A., inspektör; *Tillgren, J., överläkare; Wingborg, F. A., redaktör; Åström, A. E., undervisningsråd, vice ordf.

Suppleanter: Bergh, J. T. A., läroverksadjunkt; *Boman, A. G., typograf; *Ekstam, O. J. A., rektor; *Johansson, L. C., arkitekt; Malme, G. O., lektor; Mårtensson, K. F. D., brandförman; Nordkvist, f. Mattsson, Amalia I., fru; *Sandahl, F. G. W., övertaktmästare.

Sekreterare.

Eckerström, I. J. B. A. A. E., kamrerare; t. Norr 235 26.

Överlärare.

Granath, E. V. K.; t. Kungsh. 3 04; träffas å exp. Mariebergsgatan 34, n. b., C., alla läsdagar 7,45—8,30 f. m., måndagar och torsdagar 1—2, t. Norr 193 04, samt därjämte å exp. Hantverkaregatan 17, C., tisdagar 12,45—1,15, t. Norr 107 06.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen 10
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen 44
E. o. lärare i läs- och skrivämnen 3
E. o. lärarinnor i läs- och skrivämnen 2
Lärare i övningsämnen 5
Lärarinnor i övningsämnen 19

S:a lärare och lärarinnor 83

S:t Görans församlings folkskola.

Församlingens skolråd.

Parmmätaregatan 1, C.

Norrländer, Å. H., vice pastor, självskr. ordf.; *Bergström, J. I., spårvägsman, vice ordf.; Eén, O. B. L., föreståndare; Forssell, M. M. L. (Maja), skolkökslärarinna; *Fristedt, J. Maria, folkskollärarinna; *Hermansson, K. T. E., vaktmästare; Holm, J. A., metallarbetare; *Larsson, f. Karlsson, Jenny A. F., fru, stadsfullm.; Seedoff, A. M. A., fabriksförvaltare.

Suppleanter: *Fahlcrantz, J. P. N:son, lagerförman; *Fischer, C. G. H., sekreterare; *Flodén, C. F., grosshandlare; *Klaeson, Hanna M. V., folkskollärarinna; *Larsson, K. O., spårvägsman; *Löfgren, G., järnarbetare; *Molin, O. N. J., typograf; *Wahlén, P. A., skofabriksarbetare.

Sekreterare.

Lillieros, J., civilassessor; t. Kungsh. 23 44.

Överlärare.

Granath, E. V. K. (se Kungsholms förs:s folkskola).

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen 12
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen 51
Lärare i övningsämnen 1
Lärarinnor i övningsämnen 11

S:a lärare och lärarinnor 75

Vaktmästare (7).

Zallhagen, K. E. (Mariebergsgatan 34).

Två värmeledningsskötare (7), två baderskor (2).

Adolf Fredriks församlings folkskola.

Adolf Fredriks församlings folkskola är uppdelad på två skolhusbyggnader, en vid Tegnérsgatan 44—46, Va., och en vid Saltmätaregatan 2, Va.

Folkskolhuset vid Tegnérsgatan 44—46 har 65 klassrum, skolhuset vid Saltmätaregatan 2 12 klassrum. Skolan räknar värtmeriden 1926 inalles 68 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,929 skolbarn. Skolbiblioteket omfattade den 31 dec. 1925 4,315 band. Skolans lärarbibliotek omfattade vid samma tid 1,185 band.

Vid Adolf Fredriks folkskola finnas vidare 8 avdelningar av fortsättningsskolan med tillsammans 116 elever.

I skolhuset äro dessutom inrymda 5 avdelningar av den kommunala mellanskolan och 10 avdelningar av den högre folkskolan (se ovan).

Församlingens skolråd.

Kammakaregatan 30, Va.

Hasselrot, C. R., kyrkoherde, självskr. ordf.; *Barr, O. D. E., prakt. läkare; Gagner, H. Marie-Louise C., seminarielektor; Johannesson, E. A. V., justerare, vice ordf.; *Källén, O. N., handlande; Norman, C. A., direktör; Rudner, A. E., kassör; *Sjöström, f. Viktorsson, A. Maria C., fru; *Sternner, J. L., överlärare.

Sekreterare.

Ljungman, C. J. D., auditör; t. Norr 245 46.

Överlärare.

Sternner, J. L.; träffas å exp. Tegnérsgatan 44—46, Va., t. Norr 169 14, alla läsdagar 7,45—8,30 f. m. ävensom måndagar och torsdagar 1,30—2 samt å exp. Saltmätaregatan 2, Va., t. Norr 169 16, lördagar 11,30—12.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen	14
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen . .	53
E. o. lärare i läs- och skrivämnen	1
E. o. lärarinna i läs- och skrivämnen . .	1
Lärare i övningsämnen	9
Lärarinnor i övningsämnen	19

S:a lärare och lärarinnor 97

Vaktmästare (7).

Petterson, G. M.

En värmeledningsskötare (7), en baderska (2).

Gustav Vasa församlings folkskola.

Gustav Vasa församlings folkskola, Karlbergsvägen 34, Va., räknar vårterminen 1926 34 skolavdelningar med tillsammans 982 barn, därav 5 avdelningar undervisas på eftermiddagen efter 12,30 eller 12,45. Skolhuset har 29 klassrum. Den 31 dec. 1925 funnos i skolbiblioteket 2,586 band. Skolans lärarbibliotek omfattade vid samma tid 1,209 band.

Till Gustav Vasa folkskola äro vidare förlagda 1 avdelning av fortsättningsskolan med 14 elever och 1 avdelning av ersättningsskolan med 16 elever.

Församlingens skolråd.

Västmannagatan 63, Va.

Hallberg, H. E., kyrkoherde, självskr. ordf.; *Andrén, O., överlärare; Carli, E. J., f. d. överlärare; Enqvist, C. E., posttjänsteman; Hallström, K. L. F., tjänsteman; Lagerqvist, A. V., läroverksadjunkt, vice ordf.; *Larsson, I. S., förtroendeman; *Östlund, f. Lundgren, Agda M., fru; *en vakant.

Sekreterare.

Falkenberg, A. C. M., frih., kanslisekreterare; t. 788 99.

Överlärare.

Andrén, O. (t. o. m. ³⁰/₁₀₀ 1926); t. Norr 193 03; träffas å skolans exp. Karlbergsvägen 34, Va., varje läsdag 7,45—8,30 f. m. samt måndagar och torsdagar 1,30—2.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen	8
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen m. m.	24
E. o. lärarinnor i läs- och skrivämnen . .	3
Lärare i övningsämnen	3
Lärarinnor i övningsämnen	12

S:a lärare och lärarinnor 50

Vaktmästare (7).

Palmback, E. V.

En värmeledningsskötare (7).

Matteus församlings folkskola.

Matteus församlings folkskola räknar vårterminen 1926 inalles 56 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,729 skolbarn. Skolan är belägen vid Norrtullsgatan 18, Va., och har 48 klassrum. I förhyrd lokal, Idungatan 1 A, Va., disponeras ytterligare 10 skolsalar. Skolbiblioteket omfattade den 31 dec. 1925 3,756 band. Skolans lärarbibliotek omfattade vid samma tid 1,162 band.

Vid Matteus folkskola finnas vidare 6 avdelningar av fortsättningsskolan med tillsammans 94 elever.

I skolhuset äro dessutom inrymda 5 avdelningar av den högre folkskolan (se ovan).

Församlingens skolråd.

Västmannagatan 92, Va.

Berglund, A. A. T., kyrkoherde, självskr. ordf.; *Carli, E. J., f. d. överlärare, vice ordf.; *Danielsson, T. H., tjänsteman, stadsfullm.; Ferm, A. V., snickare, stadsfullm.; Forsell, J. A. Sson, expeditionsförare, kassör; *Hedellius, A. H., lärare vid högre folkskolorna; Holmberg, C. A., grosshandlare.

Suppleanter: *Eriksson, E. G., pianoarbetare; Hesslin, O. E., fabriksföreståndare; Ingemårds-son, F. W., förgyllare; Larsson, E. A., chaufför; *Norén, G. E., läroverksadjunkt; *en vakant.

Sekreterare.

Edman, P. V., rådman; t. 737 04.

Överlärare.

Lindberg, A. A.; t. Norr 180 51; träffas å exp. Norrtullsgatan 18, n. b., Va., i regel varje läsdag 7,45—8,30 f. m. samt måndagar och torsdagar 1,45—2,15.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen	11 ¹ / ₁
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen . .	42
E. o. lärare i läs- och skrivämnen	3
E. o. lärarinnor i läs- och skrivämnen . .	5
Lärare i övningsämnen	4
Lärarinnor i övningsämnen	7

S:a lärare och lärarinnor 72 ¹/₁*Vaktmästare (7).*

Strömbäck, T. G.

En värmeledningsskötare (7), en baderska (2).

[Jakobs och Johannes församlingars folkskola.]

Jakobs och Johannes församlingars gemensamma folkskola räknar vårterminen 1926 inalles 57

¹) Därav en med tjänstgöring som föreståndare vid Boxtorps barnhem.

FD. undervisningsavdelningar med tillsammans 1,597 skolbarn. Skolan är fördelad på fyra skolbyggnader, en vid Brunnsgatan 11, *C.*, med 18 klassrum, en vid Roslagsgatan 53, *Va.*, med 28 klassrum, en vid Ynglingagatan, *Va.*, med 12 klassrum och en å Skeppsholmen, *Ö.Dj.*, med 1 klassrum. Den 31 dec. 1925 omfattade skolbiblioteket i Johannes folkskola 3,558 band och skolbiblioteket i Jakobs folkskola 1,608 band. Johannes folkskolas lärarbibliotek omfattade vid samma tid 1,219 band och Jakobs 879 band.

Till Johannes folkskola äro vidare förlagda 5 avdelningar av fortsättningsskolan med tillsammans 87 elever och 2 avdelningar av ersättningsskolan med 23 elever.

Jakobs församlings folkskola.

Församlingens skolråd.

Jakobsgatan 2, *C.*

Andræ, S. E. J., kyrkoherde, självskr. ordf.; **Hedin**, Clara C. H., fröken; ***Jonsson**, G. A., ständigt adjunkt; ***Lindmark**, C. A., skomakarmästare, stadsfullm. 2:e vice ordf., vice ordf.; **Reuterskiöld**, C. B., major; ***Sebardt**, Elisabeth, fröken; **Sjögren**, P. A., ingenjör.
Suppleanter: ***Helin**, O. H. F., plåtslagarmästare; **Högquist**, K. G. A., direktör.

Sekreterare.

Afzelius, A. C. A., rådmän; t. Brevik 77.

Överlärare.

Lindvall, F. E.; t. Norr 193 06; träffas å exp. Roslagsgatan 53, n. b., *Va.*, i regel alla läsdagar 7,45—8,30 f. m. samt måndagar och torsdagar 1,30—2 och i skolutuset vid Brunnsgatan 11, *C.*, t. Norr 169 15, fredagar 1,30—2.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen	5
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen	11
E. o. lärarinnor i läs- och skrivämnen	3
Lärare i övningsämnen	2
Lärarinnor i övningsämnen	2

Så lärare och lärarinnor 23

Vaktmästare (7).

Söhr, O. (Brunnsgatan 11).

Johannes församlings folkskola.

Församlingens skolråd.

Kammakaregatan 12, *Va.*

Öhman, K., kyrkoherde, självskr. ordf.; **Alfvén**, K. A., prakt. läkare; **Hjorth**, J. E., direktör, vice ordf.; ***Johansson**, K., möbelsnickare; ***Lindvall**, F. E., överlärare; **Lundborg**, N., föräldrarbetare; ***Wassberg**, A., f. d. överlärare.
Suppleanter: ***Andersson**, f. Andersson, Gerda A., fru; **Lindgren**, K. J., snickare; **Nyblom**, A., folkskollärare; ***Svensson**, K. L., montör; ***Söhr**, O., vaktmästare; **Wall**, C. V., brandförman.

Sekreterare.

Engellau, I. L., advokat; t. 97 49.

Överlärare.

Lindvall, F. E. (se Jakobs förs. folkskola).

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen	7
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen	29
E. o. lärare i läs- och skrivämnen	1
E. o. lärarinnor i läs- och skrivämnen	2
Lärare i övningsämnen	3
Lärarinnor i övningsämnen	10

Så lärare och lärarinnor 52

Vaktmästare (7).

Säfström, J. (Roslagsgatan 53).

En värmeledningsskötare (7), en baderska (2).

Engelbrekts församlings folkskolor.

Engelbrekts församling har två folkskolor, se nedan.

Församlingens skolråd.

Östermalmsgatan 67, *Ö.*

Lindgren, J., kyrkoherde, självskr. ordf.; **Brantzell**, A., f. d. överlärare, vice ordf.; **Carlsson**, J. A., måleriärbetare; ***Lindblom**, K. A., rektor; **Nöjd**, P. D., överlärare; ***Wallin**, H., undervisningsråd, kassör; ***Westermarck**, F. J. E., professor emer.

Suppleanter: **Larsson**, L. O., utmätningsman; **Lundh**, E. V. R., maskinist; ***Rosengren**, Ester M., lärarinna; ***Grönfors**, G. B. V., direktör; ***Pehrson**, A. T., rektor; **Boström**, G. T., förman.

Sekreterare.

Åkerman, G. A., kansliråd; t. 105 94.

Folkskolan vid Valhallavägen.

Folkskolan räknar vårterminen 1926 inalles 43 undervisningsavdelningar med 1,084 skolbarn. Skolan är belägen vid Valhallavägen 76, *Ö.*, och har 53 klassrum. Skolbiblioteket omfattade den 31 dec. 1925 3,713 band. Skolans lärarbibliotek omfattade vid samma tid 1,160 band.

Vid Engelbrekts folkskola finnas vidare 6 avdelningar av fortsättningsskolan med tillsammans 102 elever samt 2 avdelningar av ersättningsskolan med 37 elever.

I skolutuset äro dessutom inrymda 6 avdelningar av den kommunala mellanskolan samt 9 avdelningar av den högre folkskolan (se ovan).

Överlärare.

Nöjd, P. D.; t. Norr 110 29; träffas å exp. Valhallavägen 76, *Ö.*, i regel alla läsdagar 7,45—8,30 f. m., måndagar och torsdagar 1,30

—2 samt tisdagar i skolan vid Värtan 12,30
—1.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen	6
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen	34
E. o. lärare i läs- och skrivämnen	2
E. o. lärarinna i läs- och skrivämnen	1
Lärare i övningsämnen	8
Lärarinnor i övningsämnen	12

S:a lärare och lärarinnor 63

Vaktmästare (7).

Hagberg, A. S.

En värmeledningskötare (7), en baderska (2).

Folkskolan vid Värtan.

Folkskolan vid Värtan räknar vårterminen 1926 inalles 16 undervisningsavdelningar med 465 skolbarn. Skolan är belägen i Hjorthagen och fördelad på två skolbyggnader, gamla skolhuset med 10 klassrum och nya skolhuset med 8 klassrum. Skolbiblioteket omfattade den 31 dec. 1925 1,226 band. Lärarbiblioteket omfattade vid samma tid 642 band.

Överlärare.

Nöjd, P. D.; t. Värtan 2 25; träffas å exp. i nya skolhuset tisdagar 12,45—1,15. Övriga mottagningstider, se ovan.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen	3
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen	12
E. o. lärarinna i läs- och skrivämnen	1
Lärare i övningsämnen	3
Lärarinnor i övningsämnen	4

S:a lärare och lärarinnor 23

Vaktmästare (7).

Åström, P. (gamla skolhuset).

En portvakt (nya skolhuset), en extra baderska (1,440 kr.).

Hedvig Eleonora och Oscars församlingars folkskola.

Hedvig Eleonora och Oscars församlingar hava tillsvidare en gemensam folkskola. Denna skola är uppdelad på tre skolbyggnader, den ena vid Linnégatan 54, Ö.Dj., som ligger inom Oscars församling, den andra vid Linnégatan 37, Ö.Dj., som ligger inom Hedvig Eleonora församling, och den tredje å Djurgården, tillhörande Oscars församling.

Folkskolorna räknas vårterminen 1926 inalles 50 undervisningsavdelningar med tillsammans

1,398 skolbarn. Skolhuset vid Linnégatan 54 har 28 klassrum; skolhuset vid Linnégatan 37 har 12 klassrum och Djurgårdens skolhus 7 klassrum. Hedvig Eleonora och Oscars församlingars skolbibliotek omfattade den 31 dec. 1925 5,163 band och lärarbiblioteket 1,737 band.

Till Hedvig Eleonora folkskola är vidare förlagd 1 avdelning av fortsättningsskolan med 14 elever.

Hedvig Eleonora församlings folkskola.

Församlingens skolråd.

Jungfrugatan 7 B, Ö.

Källander, A. J., kyrkoherde, självskr. ordf.; *Danielsson, A. J., montör; *Falk, Ingrid A. M., fröken; Fähræus, G. R., rektor, vice ordf.; *Hedman, C. E., möbelsnickare; *Hellström, f. Kullberg, E. S. E. (Lilly), fru; Larsson, C. F., direktör, kassör; Löfgren, B. G., direktör; Nordgren, R. E., överläkare.

Sekreterare.

Holmström, G. S., sekreterare i lantbruksstyrelsen; t. 216 22.

Överlärare.

Stålfelt, P. E.; t. Norr 192 98; träffas å exp. Linnégatan 54, Ö.Dj., alla läsdagar 7,45—8,30 f. m. samt därjämte måndagar och torsdagar 1,30—2 samt i Djurgårdens folkskola lördagar 12,45—1,15.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen	3
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen	15
E. o. lärare i läs- och skrivämnen	1
E. o. lärarinnor i läs- och skrivämnen	2
Lärare i övningsämnen	2
Lärarinnor i övningsämnen	5

S:a lärare och lärarinnor 28

Oscars församlings folkskola.

Församlingens skolråd.

Fredrikshovsgatan 3, Ö.Dj.

Bengtson, H. G. V., kyrkoherde, självskr. ordf.; *Bjurström, O. V., linjeförman; Gezelius, A., apotekare, stadsfullm.; *Göranson, J. F., byggmästare; Wennerholm, O. T. H., vice härads-hövding, vice ordf. och kassör; *Wetterling, f. Högström, Ida M., fru; en vakant.

Sekreterare.

Törnell, E. R., registrator; t. 770 68.

Överlärare.

Stålfelt, P. E. (se Hedvig Eleonora förs:s folkskola).

FD.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen	6
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen	20
E. o. lärare i läs- och skrivämnen	1
E. o. lärarinnor i läs- och skrivämnen	3
Lärare i övningsämnen	4
Lärarinnor i övningsämnen	7

S:a lärare och lärarinnor 41

Vaktmästare (7).

Westrén, S. J. E. (Linnégatan 54).

En värmeledningsskötare (7), en baderska (2).

Katarina församlings folkskolor.

Katarina församling bildar två överlärardistrikt, se nedan.

Församlingens skolråd.

Höbergsgatan 15, Sö.

Landquist, C. A. E., kyrkoherde, självskr. ordf.; Andersson, E. T., bryggeriarbetare, vice ordf.; *Beier, R. E., elektriker; Brunzell, O., möbelhandlare, stadsfullm.; Danielson, H., f. d. folkskollärare; Eriksson, K. A. R., möbelsnickare; Gyberg, P. J., komminister; *Lindqvist-Lund, Elin E. S., fru; *Lundberg, Ester H. A., fröken, kassör; *Mattelin, K. G. K., överpostiljon; *Thunell, J. W., byggmästare.

Sekreterare.

Lundwall, S. A., advokat; t. 225 40.

Katarina norra överlärardistrikt.

Katarina församlings norra folkskola räknar vårterminen 1926 inalles 42 undervisningsavdelningar med 1,237 skolbarn. Skolan är belägen Tjörhovsgatan 15 & 17, Sö., och har 37 klassrum. Skolbiblioteket omfattade den 31 dec. 1925 2,994 band. Skolans lärarbibliotek omfattade vid samma tid 1,207 band.

Vid Katarina norra folkskola finnas vidare 4 avdelningar av fortsättningsskolan med tillsammans 69 elever samt 1 avdelning av ersättningsskolan med 10 elever.

Överlärare.

Lange, O.; t. Söder 135 05; träffas å exp. Tjörhovsgatan 15, Sö., alla läsdagar 7,45—8,30 f. m. samt måndagar och torsdagar 1,45—2,15.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen	8
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen	32
E. o. lärare i läs- och skrivämnen	1
E. o. lärarinnor i läs- och skrivämnen	1
Lärare i övningsämnen	4
Lärarinnor i övningsämnen	8

S:a lärare och lärarinnor 54

Vaktmästare (7).

Karlsson, J. L.

En värmeledningsskötare (7), en baderska (2), en portvakt (900 kr.).

Katarina södra överlärardistrikt.

Katarina södra folkskola räknar vårterminen 1926 inalles 74 undervisningsavdelningar med tillsammans 2,216 skolbarn. Skolan är belägen vid Värmdögatan 2, Sö., och är fördelad på två skolbyggnader, gamla skolhuset med 16 klassrum och nya skolhuset med 47 klassrum. Skolbiblioteket omfattade den 31 dec. 1925 5,664 band. Skolans lärarbibliotek omfattade vid samma tid 1,208 band.

Vid Katarina södra folkskola finnas vidare 6 avdelningar av fortsättningsskolan med tillsammans 127 elever samt 2 avdelningar av ersättningsskolan med tillsammans 33 elever.

Överlärare.

Trönberg, P.; träffas å exp. Värmdögatan 2, Sö., nya skolhuset, i regel alla läsdagar 7,45—8,30 f. m. samt måndagar och torsdagar 1,45—2,15; t. Söder 302 09.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen	15
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen	55
E. o. lärarinnor i läs- och skrivämnen	4
Lärare i övningsämnen	4
Lärarinnor i övningsämnen	16

S:a lärare och lärarinnor 94

Vaktmästare (7).

Franzén, B.

En värmeledningsskötare (7), en baderska (2)

Sofia församlings folkskola.

Sofia församlings folkskola, som är belägen Skånegatan 117, Sö., och innehåller 71 klassrum, räknar vårterminen 1926 inalles 63 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,749 barn. Skolbiblioteket omfattade den 31 dec. 1925 3,812 band. Skolans lärarbibliotek omfattade vid samma tid 1,029 band.

Till Sofia folkskola äro vidare förlagda 7 avdelningar av fortsättningsskolan med tillsammans 141 elever samt 5 avdelningar av ersättningsskolan med tillsammans 84 elever.

I skolhuset äro dessutom inrymda 6 avdelningar av den kommunala mellanskolan och 4 avdelningar av den högre folkskolan (se ovan).

Församlingens skolråd.

Borgmästaregatan 11, Sö.

Klefbeck, E. A., kyrkoherde, självskr. ordf.; *Adamson, J. R., ingenjör, kassör; Andersson, J. G., järnarbetare; *Carlquist, A. T., kontrollingenjör;

Eriksson, O. H., statistikförelse; *Johansson, K. V., filare; Svensson, A. R., kassör; *Tengelin, K. A. H., tjänsteman, stadsfullm.; Wihlander, A. G., f. d. överlärare, vice ordf.

Sekreterare.

Wibellius, O. G. S., sekreterare i skolöverstyrelsen; t. 303 82.

Överlärare.

Agvald, R. V.; t. Söder 313 38; träffas å exp. Skånegatan 117, Sö., alla läsdagar 7,45—8,30 f. m. samt måndagar och torsdagar 1,45—2,15.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen 15
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen 52
Lärare i övningsämnen 7
Lärarinnor i övningsämnen 20

Så lärare och lärarinnor 94

Vaktmästare (7).

Frisk, A. R.

En värmeledningsskötare (7), två bader-skor (2).

Maria församlings folkskola.

Maria församlings folkskola räknar vårterminen 1926 inalles 90 undervisningsavdelningar med tillsammans 2,555 skolbarn. Skolan är fördelad på tre skolbyggnader, en vid Ringvägen 23 Sö., med 59 klassrum¹⁾ och de båda övriga vid Timmermansgatan 28, Sö., med 31 klassrum. Dessutom finnes på senare platsen en särskild mindre byggnad med slöjdsal och skolkök med matrum. Skolbiblioteket omfattade den 31 dec. 1925 6,389 band. Skolans lärarbibliotek omfattade vid samma tid 1,713 band.

Vid Maria folkskola finnas vidare 7 avdelningar av fortsättningsskolan med tillsammans 138 elever och 2 avdelningar av ersättningsskolan med 24 elever.

Dessutom äro här inrymda 12 avdelningar av den högre folkskolan (se ovan).

Församlingens skolråd.

S:t Paulsgatan 10, Sö.

Eklund, K. A., kyrkoherde, självskr. ordf.; *Edberg, Ingrid M., lärarinna; Holm, N. G., spår-vägsman; Holmdahl, O. S., lektor, stadsfullm.; Molin, O. E., komminister, vice ordf.; Rissén, Hj. R., tullkassör; *Rydén, O. B., överlärare, kassör; *Sundell, C., prakt. läkare; *Wickberg, T. W., tullöveruppsyningsman.

Sekreterare.

Masreliez, K. V., rådmän; t. 96 69.

Överlärare.

Rydén, O. B.; t. Söder 302 10; träffas å exp. vid Ringvägen, Sö., i regel alla läsdagar 7,45—8,30 f. m. samt måndagar och torsdagar 1,45—2,15 och å exp. vid Timmermansgatan 28, Sö., t. Söder 135 06, onsdagar 10,30—11.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen 17
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen 68
E. o. lärare i läs- och skrivämnen 2
E. o. lärarinnor i läs- och skrivämnen 3
Lärare i övningsämnen 6
Lärarinnor i övningsämnen 21

Så lärare och lärarinnor 117

Vaktmästare (7).

Hellman, O. H. (skolan vid Ringvägen); Björklund, E. J. E. (skolan vid Timmermansgatan).

En värmeledningsskötare (7), två bader-skor (2).

Högalids församlings folkskola.

Högalids församlings folkskola räknar vårterminen 1926 57 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,618 barn. Skolhuset är beläget Reimersholmogatan 12—16, Sö., och innehåller 50 klassrum. Dessutom finnas lokaler för en fri-luftsskola med plats för 25 bröstklena barn. Skolbiblioteket omfattade den 31 dec. 1925 2,471 band och skolans lärarbibliotek vid samma tid 991 band.

Till Högalids folkskola äro vidare förlagda 5 avdelningar av fortsättningsskolan med tillsammans 62 elever och 2 avdelningar av ersättningsskolan med 25 elever.

I skolhuset finnas dessutom 4 avdelningar av den kommunala mellanskolan (se ovan).

Församlingens skolråd.

Högalidsgatan 30, Sö.

Nilsson, N. U., kyrkoherde, självskr. ordf.; Anderson, C. W., maskinarbete; *Claesson, f. Fagerström, Anna M., fru; *Claesson, P. J., tillsyningsman, kassör; Granstedt, G. A., bankkamrerare; *Lidman, C., andre folkskolinspektör, vice ordf.; *Månson, S. E., målare; Nilsson, G. E. E., köpman; Pettersson, A. G., metallarbetare.

Sekreterare.

Steenberg, K., överlärare; t. Söder 36 02 (jfr nedan).

Överlärare.

Steenberg, K.; t. Söder 45 70; träffas å skolans exp. Reimersholmogatan 12—16, Sö., alla läsdagar i regel 7,45—8,30 f. m. samt måndagar och torsdagar 1,15—2.

¹⁾ Enligt kungl. maj:ts resolution den 20 juni 1924 ang. delning av Maria församling skall folkskolan vid Ringvägen, ehuru belägen inom Högalids församlings område, anses tillhöra Maria nybildade församling.

FD.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen	9
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen	47
E. o. lärare i läs- och skrivämnen	1
Lärare i övningsämnen	7
Lärarinnor i övningsämnen	14

S:a lärare och lärarinnor 78

Vaktmästare (7).

Carlsson, E. J.

En värmeledningsskötare (7), en baderska (2).

Brännkyrka församlings folkskolor.

Brännkyrka bildar från den 1 juli 1918 fyra överlärardistrikt, *Enskede-, Älvsjö-, Liljeholmens och Blommensbergsdistrikten.*

Församlingens skolråd.

Lindskog, H. J., kyrkoherde, sjölvskr. ordf.; *Andersson, P., överlärare, stadsfullm., vice ordf.; *Eriksson, J. G., ingenjör; Gäbel, M., disponent, kassör; Lantz, W. G. G:son, tullkontorist; *Larsson, J. L., tillsyningsman; Lindquist, E. G., spårvägsman; *Nilsson, H. S., faktor; Sandberg, C. A. J:son, förmän; *Svenson, f. Pettersson, Signe C. M., fru; Wiberg, f. Lundberg, Ingrid V., fru.

Suppleanter: *Bent, J. H., sjökaptän; Blom, J. E., maskinarbetare; Ekborg, C. J., tulltjänsteman; Gau, H. A., reparatör; Hed-Larson, A., kamrerare; *Landqvist, K. A., expressarbetare; *Lindqvist, G. R., journalist; *Pettersson, A. E., stationskarl; Sandberg, S. O., arrendator; *Wahlberg, J. G., typograf.

Sekreterare.

Öström, J. N. H., bitr. fattigvårdsinspektör; t. Liljeholmen 3 89.

Enskede överlärardistrikt.

Inom distriktet finnas skolor vid Enskede och Gubbängen, vilka vårterminen 1926 räkna 47 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,461 skolbarn. Skolbiblioteket omfattade den 31 dec. 1925 2,443 band. Lärarbiblioteket omfattade vid samma tid 644 band.

Till Enskede folkskola äro vidare förlagda 4 avdelningar av fortsättningsskolan med tillsammans 46 elever och 1 avdelning av ersättningskolan med 16 elever.

Dessutom finnas här 4 avdelningar av den kommunala mellanskolan (se ovan).

Överlärare.

Edman, E. A.; träffas å exp. i Enskede folkskola alla läsdagar 7,45—8,30 f. m. samt dessutom måndagar och torsdagar 1,30—2; t. Enskede 10 62.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen	9
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen	31
E. o. lärare i läs- och skrivämnen	1
E. o. lärarinnor i läs- och skrivämnen	2
Småskollärarinnor	4
Lärare i övningsämnen	9
Lärarinnor i övningsämnen	13

S:a lärare och lärarinnor 69

Vaktmästare (7).

Carlberg, W. T. (Enskede skola).

En värmeledningsskötare (7), en baderska (2).

Älvsjö överlärardistrikt.

Inom distriktet finnas skolor vid Solberga (kyrkskolan), Örby, Långbrodal och Södertörn, vilka vårterminen 1926 räkna 49 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,265 skolbarn. Skolbiblioteket omfattade den 31 dec. 1925 2,386 band. Skolans lärarbibliotek omfattade vid samma tid 751 band.

Vid Örby skola finnas vidare 3 avdelningar av fortsättningsskolan med tillsammans 59 elever.

Överlärare.

Granér, C. T.; träffas å exp. i kyrkskolan alla läsdagar 7,45—8,30 f. m., t. Örby 1 27; i skolan i Långbrodal måndagar 1—1,30, t. Älvsjö 5 56; i skolan i Örby torsdagar 1,30—2, t. Örby 25.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen	7
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen	32
E. o. lärare i läs- och skrivämnen	3
E. o. lärarinnor i läs- och skrivämnen	5
Småskollärarinnor	3
Lärare i övningsämnen	3
Lärarinnor i övningsämnen	9

S:a lärare och lärarinnor 62

Vaktmästare och värmelednings-skötare (7).

Andersson, T. (Örby skola); Olofsson, C. J. (Långbrodals skola).

Trå baderskor (2).

Blommensbergs överlärardistrikt.

Distriktet omfattar Blommensbergs, Johannisdals och Sätra skolor, vilka vårterminen 1926 räkna 56 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,636 skolbarn. Skolbiblioteket omfattade den 31 dec. 1925 2,270 band. Skolans lärarbibliotek omfattade vid samma tid 755 band.

Vid Blommensbergs folkskola finnas dessutom 8 avdelningar av fortsättningsskolan med tillsammans 139 elever och 1 avdelning av ersättningskolan med 9 elever.

Överlärare.

Wahlström, A. T.; träffas å exp. i nya skolhuset vid Blommensberg i regel alla läsdagar 7,45—8,30 f. m. samt därjämte torsdagar 1—1,30, t. Gröndal 65; å exp. i gamla skolhuset vid Johannisdal måndagar 1—1,30, t. Mälarhöjden 29.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen	9
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen	33
E. o. lärare i läs- och skrivämnen	2
E. o. lärarinnor i läs- och skrivämnen	2
Småskollärarinnor	10
Lärare i övningsämnen	4
Lärarinnor i övningsämnen	9

S:a lärare och lärarinnor 69

Vaktmästare (7).

Karlsson, E. A. Q. (Blommensbergs skola).

En *värmeledningsskötare* (7), en *extra vaktmästare och värmeledningsskötare* (Johannisdals skola) (2,640 kr.), två *extra baderskor* (1,650—1,440 kr.).

Liljeholmens överlärardistrikt.

Distriktet omfattar Liljeholmens, Årsta och Midsommarkransens skolor, vilka värterminen 1926 räknar 42 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,168 skolbarn. Skolbiblioteket omfattade den 31 dec. 1925 2,572 band. Skolans lärarymbud omfattade vid samma tid 437 band.

Till Midsommarkransens folkskola äro vidare förlagda 6 avdelningar av fortsättningsskolan med tillsammans 106 elever och 1 avdelning av ersättningsskolan med 8 elever.

Överlärare.

Andersson, P., stadsfullm.; träffas å exp. i Midsommarkransens skolhus alla läsdagar 7,45—8,30 f. m., ävensom måndagar och torsdagar 1—1,30, t. Liljeholmen 401.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen	9
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen	30
Småskollärarinnor	4
Lärare i övningsämnen	1
Lärarinnor i övningsämnen	14

S:a lärare och lärarinnor 58

Vaktmästare (7).

Olsson, P. O. (Midsommarkransens skola).

En *värmeledningsskötare* (7), en *extra vaktmästare* (Årsta skola) (3,000 kr.), en *baderska* (2).

Bromma församlings folkskolor.

Församlingens skolor äro belägna vid Bromma kyrka, i Bällstalund, Alvik, Smedslätten, Äppelviken samt å Stora och Lilla Essingen, de tre sist-

nämnda i förhyrda lokaler. I dessa skolor undervisas värterminen 1926 inalles 1,680 barn, fördelade på 71 undervisningsavdelningar. Skolbiblioteken omfattade den 31 dec. 1925 2,888 band (varav i kyrkskolan 411, i Bällstalund 720, i Alvik 1,280, i Smedslätten 237 och å Lilla Essingen 240). Skolans lärarymbud omfattade vid samma tid 692 band (varav 285 i Bällstalund och 407 i Alvik).

Vid Bromma folkskolor finnas dessutom 7 avdelningar av fortsättningsskolan (4 i Bällstalund och 3 i Alvik) med tillsammans 114 elever samt 2 avdelningar av ersättningsskolan (i Bällstalund och Alvik) med tillsammans 31 elever.

I Alviks folkskola är därjämte inrymd 1 avdelning av den kommunala mellanskolan (se ovan).

Församlingens skolråd.

Svensson, M. T. K., kyrkoherde, självskr. ordf.; **Hedvall, A. G.**, folkskollärare, vice ordf.; ***Larson, N. G.**, byggnadsingenjör; ***Lindkvist, F. S.**, timmerman; **Nyström, C. O. A.**, överstelöjtnant, stadsfullm.; **Plan, J. H.**, skomakeriarbetare; ***Wickman, f.** Johansson, Laura K., fru. *Suppleanter:* **Andersson, A.**, chaufför; **Andersson, A. J.**, expeditiönsvakt; ***Finnberg, K. K.**, arbetare; **Lieberath, E. H.**, major; ***Wretling, E. P.**, civilingenjör; ***Winberg, E. G.**, stenhuggare.

Sekreterare.

Larsson, L. Hj., f. d. kommunalkamrerare; t. Ulvsunda 10.

Överlärare.

Sandström, A. T. V.; träffas å exp. i Alviks skola alla läsdagar 7,45—8,30 f. m. samt måndagar och torsdagar 11,30—12,30, t. Ulvsunda 26; å exp. i Bällstalunds skola fredagar 11,30—12,30, t. Bromma 22; å exp. i Smedslättens skola måndagar 9—10.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen	9
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen	41
E. o. lärare i läs- och skrivämnen	4
E. o. lärarinnor i läs- och skrivämnen	10
Småskollärarinnor	7
Lärare i övningsämnen	13
Lärarinnor i övningsämnen	29

S:a lärare och lärarinnor 113

Vaktmästare och värmelednings-skötare (7).

Rydhammar, C. O. (Bällstalunds skola).

Vaktmästare (7).

Johansson, J. A. (Alviks skola).

En *värmeledningsskötare* (7), en *baderska* (2), en *extra baderska* (1,620 kr.).

FD. Skolan för bildbara sinnesslöa barn.

Götgatan 38, Sö.; t. Söder 356 12.

I enlighet med av folkskoledirektionen framlagt förslag beslöt stadsfullmäktige den 19 dec. 1923 att i Stockholm skulle upprättas en skola för bildbara sinnesslöa barn. Skolan, som trätt i verksamhet fr. o. m. år 1925, är anordnad som externat, d. v. s. eleverna bo i hemmen. Där elevernas egna hem finnas i uppfostringshänseende olämpliga, utackorderas de genom skolans försorg i andra hem. Vid sinnesslöskolan meddelas undervisning åt ett 50-tal barn. Vid skolan, som fr. o. m. år 1926 omfattar fem avdelningar, äro anställda en föreståndarinna och fyra lärarinnor. I samband med skolan är anordnat ett s. k. daghem, närmast avsett för elever från sådana hem, där föräldrarna under dagen äro sysselsatta i förvärvsarbete utom hemmet.

Till verksamheten utgår statsbidrag med 90 kr. per lästermin för varje barn, som under näst-föregående termin deltagit i undervisningen.

Stadsfullmäktige hava uppdragit åt folkskoledirektionen att vara styrelse för skolan.

Författningar. K. kung. den 24 okt. 1919 ang. understöd av statsmedel åt anstalter för bildbara sinnesslöa m. fl., med ändringar den 9 okt. 1922, 24 april 1923 och 11 april 1924.

Stat år 1926. Utgifter: 47,710 kr.; inkomster: 10,800 kr. (statsbidrag).

Styrelse.

Folkskoledirektionen.

Föreståndarinna, tillika lärarinna
(5,160 kr.).

Elgenström, B. Signe M.; träffas å skolans exp. alla läsdagar 8,15—8,40 f. m. samt dessutom måndagar och torsdagar 12,15—1,15.

Läkare.

Tamm, A. Alfhild (se sid. 156).

Fyra e. o. lärarinnor (3,300 kr.).

Stockholms stads lärnings- och yrkesskolestyrelse och i samband därmed stående institutioner.

Lärnings- och yrkesskolestyrelsen.

Högbergsgatan 71, Sö.; telefoner och expeditionstid: se nedan. Styrelsens sammanträden hållas i stadshuset, C., i regel andra tisdagen i varje månad under läs-terminerna.

Stadens yrkesskolor (se vidare nedan) sorterade till en början under folkskoledirektionen, men den 19 nov. 1917 beslöt stadsfullmäktige upprättande av en fristående nämnd för ledningen av desamma, nämligen Stockholms stads yrkesskolenämnd, för vilken instruktion fastställdes av kungl. maj:t den 31 dec. 1917. I samband med den kommunala omorganisati- onens genomförande år 1920 upphävdes emellertid denna instruktion. I dess ställe utfärdade kungl. maj:t endast den 19 mars 1920 en särskild föreskrift rörande sammansättningen av yrkesskolenämnden, som samtidigt erhö- ll den förändrade benämningen Stockholms stads lärnings- och yrkesskolestyrelse. Då särskild instruktion alltså saknas, är k. stadgan för den kommunala yrkesundervisningen den 4 nov. 1921 direkt normerande för styrelsens verksamhet.

Stockholms stads lärnings- och yrkesskolestyrelse har till uppgift att handhåva förvaltningen av stadens lärnings- och yrkesskolor och att handlägga därmed sammanhängande ärenden, ävensom att bereda frågor om anslag av stadens medel till institutioner eller enskilda för bedrivande av den kommunala yrkesskoleundervisningen samt handhåva förvaltningen av härför beviljade anslag.

Lärnings- och yrkesskolestyrelsen består av, förutom ordförande, som utses av stadskollegiet bland borgarråden, åtta andra ledamöter, av vilka sju väljas av stadsfullmäktige för två år och den åttonde utgöres av lärnings- och yrkesskolornas rektor (se nedan). Styrelsen utser årligen inom sig en vice ordförande. Förste folkskoledirektören eller den tjänsteman, som folkskoledirektionen vid förfall för honom utser, äger närvara vid styrelsens sammanträden och deltaga i överläggningarna men ej i besluten. Överinseendet över de särskilda lärnings- och yrkesskolorna kan styrelsen överlämna åt nämnder, bestående av, förutom skolornas rektor, minst tre för två år valda personer, av vilka en, tillika ordförande, utses av lärnings- och yrkesskolestyrelsen och de två andra av vederbörande arbetsgivar-, resp. arbetarorganisation. Dessa

nämnder äga att enligt de föreskrifter, lärnings- och yrkesskolestyrelsen meddelar, besluta i fråga om smärre ärenden. Respektive nämnders åtgärder skola vid styrelsens följande sammanträde anmälas. Nämnden för handelsgruppens skolor och kurser (se nedan) intar så till vida en särställning, att den består av lärnings- och yrkesskolornas och Stockholms borgarskolas rektorer samt fem av lärnings- och yrkesskolestyrelsen valda ledamöter, därav tre utsedda inom borgarskolans styrelse.

Ledningen av samtliga skolor utövas under lärnings- och yrkesskolestyrelsens och resp. skolenämnders inseende av en rektor (yrkesskoledirektören), utsedd av skolöverstyrelsen efter förslag av lärnings- och yrkesskolestyrelsen. För att under yrkesskoldirektören utöva ledningen av vissa skolgrupper eller enstaka skolor äro av lärnings- och yrkesskolestyrelsen antagna överlärare, gruppföreståndare eller förste lärare. Övrig personal antages och entledigas även av styrelsen, i den mån sådant icke uppdrages åt skolenämnden. Instruktioner för å lärnings- och yrkesskolestyrelsens stat upptagen personal utfärdas av styrelsen.

För granskning av styrelsens räkenskaper och förvaltning utse stadsfullmäktige årligen tre revisorer med två suppleanter.

Uppsikt över lärnings- och yrkesskolornas verksamhet utövas av en av skolöverstyrelsen förordnad inspektor.

Författningar. K. maj:ts förnyade stadga för den kommunala yrkesundervisningen den 4 nov. 1921. K. kungörelse ang. statsunderstöd till kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning den 4 nov. 1921, med ändr. den 13 okt. 1922 och 30 maj 1924. Kungl. brev den 19 mars 1920 med särskild föreskrift rörande sammansättningen av Stockholms stads lärnings- och yrkesskolestyrelse. Reglemente för Stockholms stads lärnings- och yrkesskolor, fastställt av skolöverstyrelsen den 31 dec. 1919. Reglemente för Stockholms stads verkstadsskolor, fastställt av skolöverstyrelsen den 23 dec. 1919. (Ang. fortsättnings- skoleväsendet m. m. se under folkskoledirektionen.)

Stat år 1926. Utgifter: 1,102,270 kr.; inkomster: 439,100 kr. (därav 376,500 kr. statsbidrag).

Styrelsens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Larsson, Oscar E., borgarråd, stadsfullm.

LyS.

Vice ordförande.

Eklund, J. M., fabrikör.

Övriga ledamöter.

Andersson, G. K. K., yrkesskoldirektör (se nedan).

*Carlsson, f. Lindskog, Anna R., fru, stadsfullm.

*Danielsson, T. H., tjänsteman, stadsfullm.

Jacobsson, G. L., direktör.

Pehrsson, J. P., förtroendeman, stadsfullm.

*Tengelin, K. A. H., tjänsteman, stadsfullm.

Théel, f. Roth, Elisif, fru, stadsfullm.

Sekreterare

(3,000 kr.).

Robach, E. C.; Fredsgatan 9, C.; t. 29 30, Norr 89 92; träffas 2—3, under juni—augusti 1—2.

Delegerade för prövning av ansöknin-
gar till lediga befattningar.

Larsson, O. E.; Danielsson, T. H.; Jacobsson, G. L.

Styrelsens revisorer

(utsedda av stadsfullmäktige för granskning av
1925 års räkenskaper och förvaltning).

Brunzell, O., möbelhandlare, stadsfullm.

Linde, N., förtroendeman.

Schreuder, F., fabriksidkare.

Suppleanter:

Plan, J. H., skomakeriarbetare.

Wassén, C., disponent.

Styrelsens expedition.

Högbergsgatan 71, Sö.; t. 162 33, Söder
133 99, Söder 139 33; expeditionstid: 9—5
(lördagar och helgdagsaftnar 9—3).

Yrkesskoldirektör

(12,000 kr.).

Andersson, G. K. K.: Högbergsgatan 71, Sö.;
t. 162 33, Söder 133 99; mottagningstid: tis-
dagar, torsdagar och fredagar 1—2.

Bokhållare (18).

Lindeberg, A. A. R.; kassakontoret hålles öppet
10—12 och 1—3.

Assistent (13).

Hellman, G. A.

Kontorsskrivare och registrator (7).

Lagerqvist, Greta.

En *extra bokhållare* (2,670 kr.), två *kon-
torsbiträden* (5), ett *extra kontorsbiträde*
(1,770 kr.), två *extra skrivbiträden* (1,740—
1,620 kr.), en *kontorsvaktmästare* (6).

**Stockholms stads verkstads-, lärnings-
och yrkesskolor.**

*Expedition: Högbergsgatan 71, Sö.; t. 162 33, Söder 133 99, Söder 139 33. Be-
träffande de olika skolornas förläggning
se nedan.*

I en till stadsfullmäktige ingiven skrivelse
hemställde Stockholms arbetareförening år 1900,
att stadsfullmäktige måtte befordra inrättandet
av yrkesskolor. Denna framställning avsågs, men
en samtidigt av folkskolinspektören C. G. Bergman
väckt motion om frågans utredande genom en
kommitté vann 1901 fullmäktiges bifall. Kom-
mittén avgav sitt betänkande år 1906. I ytt-
rande över detta anslöt sig folkskoleledningen
till ett av förste folkskolinspektören F. von
Schéele avgivet förslag till lösning av yrkesskole-
frågan, som i mycket avvek från kommitterades,
och vari organisationen av yrkesskolorna i
München begagnats som förebild. Detta för-
slag följdes i allt väsentligt i stadsfullmäktiges
beslut år 1911, enligt vilket yrkesskolor med
kostnadsfri undervisning upprättades fr. o. m.
hösten 1912 i egendomen Repslagaregatan 24.
Skolorna ställdes [t. o. m. 1917] under folk-
skoleledningen, som för handläggning av
hithörande ärenden inom sig utsåg en yrkes-
skolenämnd (jfr ovan sid. 175), varjämte för
varje skola tillsattes en särskild styrelse. Till
en början inrättades en mekanisk verkstadsskola,
en möbelsnickarskola och en klädsömnadsskola;
sedermåla tillkommo successivt en elektrisk mon-
törskola, en smedskola, en rörläggarskola, en
bleck- och plåtslagarskola samt en skola för
linnesömnad. Undervisningen i dessa skolor, som
voro treåriga, meddelades en dag i veckan, under
det att eleverna övriga dagar arbetade som lär-
lingar hos enskilda mästare, och omfattade utom
yrkesutbildning även meddelande av kunskaper
i modersmålet, räkning, varu- och verktygskänne-
dom, hälso- och samhällslära m. m. År 1913
anordnades en tvåårig sexdagarskola för hem-
sömmerskor. En hösten 1915 inrättad tvåårig
endagskola i husligt arbete för ur folkskolan
avgångna elever överflyttades 1920 till fortsätt-
ningsskolorna (sid. 164). År 1917, då staden
övertog den för Stockholms byggmästareförenings
muraryrkesskola å stadens fastighet Östermalms-
gatan 66 uppförda byggnaden, anordnades där
en murarskola med aftonskoleundervisning. År
1919 upprättades en urmakarskola, bestående
av en ettårig femdagarskola samt en därpå föl-
jande treårig endagskola. För att bereda även
äldre arbetare tillfälle till yrkesutbildning inrät-
tades år 1916 aftonkurser för elektriska montörer,
för svagströmstekniker och för sömmerskor.

I anslutning till 1918 års lagstiftning an-
gående den kommunala yrkesundervisningen ge-
nomfördes fr. o. m. år 1920 en omläggning av
yrkesskoleväsendet i Stockholm. Sålunda före-
togs en uppdelning av de olika skolformerna

samt infördes ny ämnesfördelning, varjämte hela verksamheten väsentligt utvidgades.

Från och med år 1920 finnas tre olika skoltyper, som representera efter varandra följande stadier av undervisningen, nämligen verkstadsskolor, lärlingsskolor och yrkesskolor. Verkstadsskolorna, som äro avsedda för nybörjare i resp. yrken, meddela eleverna den grundläggande utbildningen i dessa. Inträdesåldern vid verkstadsskolorna är lägst 14 år (i murare- och slaktarskolorna 18 år). Undervisningen pågår 5 eller 6 dagar i veckan under en tid, som allt efter de olika yrkena varierar mellan 2 månader och 4 år. Läroämnena äro till huvudsaklig del yrkesarbete samt i någon mån ritning, räkning o. d. Fr. o. m. år 1925 hava kurserna i flertalet verkstadsskolor blivit förlängda, i regel till två år. I samband härmed har den ändringen vidtagits, att i verkstadsskolorna meddelas undervisning, förutom i yrkesarbete, även i teoretiska ämnen i en omfattning, motsvarande antingen lärlingsskolans hela kunskapsområde eller ock lärlingsskolans första årskurs. Lärlingsskolorna hava till ändamål att bereda yrkesanställda tillfälle att, samtidigt med förvärvande av praktisk yrkesfärdighet genom arbete i yrket, inhämta sådana praktiska och teoretiska kunskaper, som kunna anses nödvändiga för att nå största möjliga yrkesskicklighet. Efter en år 1925 genomförd omläggning utgöras lärlingsskolorna av två skolformer, dels lärlingsskolans yrkesavdelningar (för elever i åldern 15—18 år), dels dess särskilda kurser för äldre arbetare. I yrkesavdelningarna erhålla eleverna undervisning i regel en dag i veckan under två års tid. Läroämnena äro, förutom praktiskt verkstadsarbete, yrkeslära (yrkesarbete med material- och verktygslära, maskinlära, fackritning, teknologi, räkning, skrivning, yrkeshygien m. m.), yrkesekonomi (affärsräkning, affärsskrivning, kalkylation och bokföring) samt yrkes- och arbetarlagstiftning. Lärlingsskolans särskilda kurser för äldre arbetare äro avsedda för yrkesarbetare i åldern över 18 år, som ej haft tillfälle att bevisa lärlingsskolans yrkesavdelningar, och som i dessa kurser beredas tillfälle att i vissa ämnen inhämta motsvarande kunskaper. Undervisningen är i regel förlagd till aftnarna. Yrkesskolorna eller, som de numera benämnas, yrkesskolans ämneskurser äro en direkt påbyggnad på lärlingsskolan och äro avsedda för dem, som genomgått lärlingsskola och önska ytterligare förkovra sig i sitt yrke. Sådana skolor kunna anordnas under olika former med längre eller kortare lärotid, allt efter förefintlga behov och arbetsförhållanden inom resp. yrken. Läroämnena äro yrkesteknik, ritning och räkning.

Förutom denna fr. o. m. år 1920 genomförda omorganisation av yrkesskoleväsendet i Stockholm företogs samtidigt en avsevärd utvidgning av verksamheten. Fr. o. m. höstterminen 1920 upprättades nämligen dels nya lärlingsskolor inom kopparslagare-, skomakare-, vagnmakare-, tapetsera-

re-, guldsmeds- och instrumentmakaryrkena, dels ock nya parallellavdelningar inom förut befintliga lärlingsskolor. Dessutom upprättades verkstadsskolor inom samtliga nu nämnda yrken samt därjämte inom smeds-, bleck- och plåtslageri- samt möbelsnickeri- och sadelmakeriyrkena. För utvidgningen erforderliga lokaler erhöles genom upplåtande till lärlings- och yrkesskolestyrelsen av den s. k. stallbyggnaden vid f. d. Nürnbergs bryggeri, Högbergsgatan 71. Förutom ovan nämnda nya verkstads- och lärlingsskolor hava under åren 1921—1924 tillkommit en verkstadsskola för ateljésömmerskor, en verkstadsskola för murare, en lärlingsskola för husligt arbete samt nya verkstads- och lärlingsskolor för hattmodister, målare, slaktare och charakterister samt bokbindare; fr. o. m. höstterminen 1925 har vidare inrättats en fyraårig verkstadsskola för skräddare. De båda nya verkstadsskolorna för målare och murare skilja sig från tidigare anordnade sådana därigenom, att eleverna, sedan de en kortare tid erhållit utbildning å skolverkostaden, utsändas till målarmästare och byggmästare i staden, hos vilka de under skolledningens kontroll mot vanlig lärlingslön få deltaga i förekommande yrkesarbeten.

Å andra sidan hava verkstads- och lärlingsskolorna för sadelmakare och lärlingsskolan för rörläggare i brist på elever blivit nedlagda och ersatta med särskilda undervisningskurser.

Fr. o. m. hösten 1920 anordnas aftonkurser i sömnad för husmödrar. Vid yrkesskolan för elektriska montörer anordnas fr. o. m. år 1923 en elektrisk installatörskurs, avsedd att meddela sådana kunskaper, som erfordras för erhållande av behörighet att utföra elektriska installationer. Åren 1923 och 1925 hava inrättats tvenne nya skolkök, belägna Brännkyrkagatan 2 B och Sveavägen 83, varefter kortare kurser i olika grenar av husligt arbete anordnas. Vidare har år 1924 tillkommit en särskild ettårig kurs för färghandelsbiträden.

Fr. o. m. den 1 juli 1924 har lärlings- och yrkesskolestyrelsen i enlighet med beslut av stadsfullmäktige jämväl övertagit ledningen och förvaltningen av Stockholms borgarskolas handelslinje. Denna för utbildning i handelsyrket m. m. avsedda gren av lärlings- och yrkesskolornas verksamhet omfattar numera dels dagsskolor, bestående av Stockholms stads handelsskolas A-kurs, av tre terminers längd, samt en ettårig påbyggnad på denna, kallad handelskolans B-kurs, dels kvällskurser (tvååriga, ettåriga eller terminskurser) med undervisning i olika handelsämnen, dels kurser i maskinskrivning och stenografi, dels ock en tvåårig lärlingsskola med kvällsundervisning för kontorsanställda och butiksbiträden.

År 1926 komma därjämte att upprättas expeditiskolor för järn-, manufaktur- och specierhandel, anordnade efter ungefär samma grunder som verkstadsskolorna. Undervisningen skall omfatta handelsteknik, ekonomisk geografi, varukännedom och svenska språket.

Lys.

Undervisningen vid verkstads-, lärlings- och yrkesskolorna är i regel helt kostnadsfri. Endast vid handelsgruppens skolor och kurser (frånsett lärlingskolan för kontorsanställda och butiksbiträden) liksom även i allmänhet i yrkesskolans ämneskurser erlägga eleverna avgifter. I verkstadskolorna erhålla eleverna arbetslön i form av flitpengar för utförda arbeten.

Antalet elever vid samtliga skolor utgjorde vid vårterminens början år 1926 inalles 2,428.

Vid verkstads-, lärlings- och yrkesskolorna finnas trenne för såväl lärare som elever avsedda skolbibliotek, av vilka två äro belägna Repslagaregatan 24 och ett Fatbursgatan 12. Biblioteken omfatta huvudsakligen teknisk facklitteratur, litteratur om samhällslivet m. m.

Författningar. K. maj:ts förnyade stadga för den kommunala yrkesundervisningen den 4 nov. 1921. Reglemente för Stockholms stads lärlings- och yrkesskolor, fastställt av skolöverstyrelsen den 31 dec. 1919. Reglemente för Stockholms stads verkstadsskolor, fastställt av skolöverstyrelsen den 23 dec. 1919. Avlöningsreglemente för ordinarie lärarpersonal vid Stockholms stads verkstads-, lärlings- och yrkesskolor, antaget av stadsfullmäktige den 19 dec. 1923.

Avlöningar. (Beträffande gruppföreståndare m. fl. se nedan.) Ordinarie lärare. 10 ordinarie lärare, därav en manlig lärare i teoretiska ämnen och en manlig förste yrkeslärare 5,400 kr., 5 manliga yrkeslärare 5,100 kr. och 3 kvinnliga yrkeslärare 3,900 kr. Härtill komma tre ålderstillägg efter resp. fem, tio och femton års tjänstgöring, vart och ett å 600 kr. för manlig och 360 kr. för kvinnlig lärare.

E. o. lärarpersonal. 30 t. v. anställda lärare (5,400—3,750 kr.) och 7 t. v. anställda lärarinnor (3,600 kr.) samt 3 t. v. anställda lärare i maskinskrivning vid handelsgruppen (2,310 kr.). Dessutom 94 timlärare, därav 64 manliga och 30 kvinnliga, samt därjämte tillfälligt anställda timlärare. Timlärarnas aroden utgå med 4,50—2,40 kr. för varje undervisningstimme enligt av tjänstenämnden fastställda grunder.

Inspektor

(förordnad av skolöverstyrelsen).

Wretblad, P., ingenjör, teknisk konsulent i kommerskollegium.

Rektor.

Andersson, G. K. K., yrkesskoldirektör (se ovan).

Mekaniska, elektriska och snickaregrupperna.

Mekaniska gruppen: Svedenborgsgatan 16, Sö.; *exp.: t. Söder 330 26; elektriska och snickaregrupperna:* Repslagaregatan 24, Sö.; *dessutom lokaler för teoretisk undervisning:* Fiskaregatan 1, Sö.; *exp.: t. 205 04, Söder 337 01.*

Överlärare för den teoretiska undervisningen

(7,500 kr.).

Johansson, K. D. E.

Överlärare för den praktiska undervisningen

(7,500 kr.).

Gradellius, E. G., *tf.*

Två *vaktmästare* (7), en *verktygsutlämnare* (7) (för mekaniska gruppen); ett *extra skrivbiträde* (2,160 kr.), en *vaktmästare* (7) (för elektriska och snickaregrupperna).

Lärlingsskolorna och verkstadsskolorna för mekaniker samt instrumentmakare.

Nämnd.

Hallström, G. O., f. d. disponent, ordf.; Berthellius, F., civilingenjör; Bratt, C. A. L., mekaniker; Andersson, G. K. K., yrkesskoldirektör.

Lärlingsskolan och verkstadsskolan för smeder.

Nämnd.

Albihn, K. J. A., civilingenjör, ordf.; Andersson, R. G., ingenjör; Andersson, K. G. E., smed; Andersson, G. K. K., yrkesskoldirektör.

Lärlingsskolan för rörläggare.

Nämnd.

Hultman, G. H., överingenjör, ordf.; Falk, O. G., ingenjör; Åström, G. E., rörläggare; Andersson, G. K. K., yrkesskoldirektör.

Lärlingsskolan och verkstadsskolan för kopparslagare.

Nämnd.

Tengelin, K. A. H., tjänsteman, stadsfullm., ordf.; Bergquist, P. J., fabrikör; Enberg, J. A., kopparslagare; Andersson, G. K. K., yrkesskoldirektör.

Lärlingsskolan och verkstadsskolan för bleck- och plåtslagare.

Nämnd.

Pehrsson, J. P., förtroendeman, stadsfullm., ordf.; Hasselgren, J. S., fabrikör; Wiberg, G. E., platsexpeditör; Andersson, G. K. K., yrkesskoldirektör.

Lärlings- och yrkesskolorna samt verkstadsskolorna för elektriska montörer samt elektromekaniker.

Nämnd.

Holmer, R. A., civilingenjör, ordf.; Göransson, L., ingenjör; Jonsson, E. G. D., ombudsman; Andersson, G. K. K., yrkesskoldirektör.

Lärlingsskolan och verkstadsskolan för urmakare.

Nämnd.

Sidenbladh, E. T., byråchef, ordf.; Lundbom, J. E., urfabrikör; en vakant; Andersson, G. K. K., yrkesskoldirektör.

Lärlingsskolan och verkstadsskolan för guldsmeder.

Fatburgsgatan 12, Sö.

Nämnd.

Lundmark, J. E., fil. lic., ordf.; Jahnsson, K. A., disponent; Johansson, J. E., guldsmed; Andersson, G. K. K., yrkesskoldirektör.

Lärlingsskolan och verkstadsskolan för murare.

Östermalmsgatan 66, Ö.; t. Norr 44 76.

Nämnd.

Hansson, S., redaktör, ordf.; Adling, A. A., byggnadsingenjör; Engberg, J. A. A., murare; Andersson, G. K. K., yrkesskoldirektör.

Förste lärare

(5,400 kr.).

Larson, G. A.

Lärlingsskolan och verkstadsskolan för målare.

Fatburgsgatan 12, Sö.; exp.: t. Söder 358 28.

Nämnd.

Eklund, J. M., fabrikör, ordf.; Svensson, P., fabrikör; Pettersson, Hj. M., målare; Andersson, G. K. K., yrkesskoldirektör.

Förste lärare

(5,400 kr.).

Holmberg, G. M.

Lärlingsskolan och verkstadsskolan för möbelsnickare.

Nämnd.

Danielsson, T. H., tjänsteman, stadsfullm., ordf.; en vakant; Larsson, L. O., möbelsnickare; Andersson, G. K. K., yrkesskoldirektör.

Lärlingsskolan och verkstadsskolan för tapetserare.

Fatburgsgatan 12, Sö.

Nämnd.

van Rijswijk, H. E., hovdekoratör, ordf.; Ternström, E. B. M., dekoratör; Carlsson, L. H.,

tapetserare; Andersson, G. K. K., yrkesskoldirektör.

Lärlingsskolan och verkstadsskolan för vagnmakare.

Nämnd.

Ehrnberg, P. A., vagnfabrikör, ordf.; Svenson, C. W., vagnfabrikör; Jönsson, E. M., vagnmakare; Andersson, G. K. K., yrkesskoldirektör.

Lärlingsskolan och verkstadsskolan för skomakare.

Fatburgsgatan 12, Sö.

Nämnd.

Johansson, K. E., landsorganisationens sekreterare, ordf.; Nordfors, A., skomakarmästare; Holmgren, G. E., skomakare; Andersson, G. K. K., yrkesskoldirektör.

Lärlingsskolan för sadelmakare.

Fatburgsgatan 12, Sö.

Nämnd.

Alland, C. E. W. A., tygingenjör, ordf.; Nordberg, L. G., fabrikör; Eriksson, E., reseffektmakare; Andersson, G. K. K., yrkesskoldirektör.

Lärlingsskolan och verkstadsskolan för bokbindare.

Fatburgsgatan 12, Sö.

Nämnd.

Åström, A. V., disponent, ordf.; Ljunggren, H., fabrikör; Eriksson, D. P. N., ombudsman; Andersson, G. K. K., yrkesskoldirektör.

Lärlingsskolan och verkstadsskolan för slaktare och charkuterier.

Slakthuset, Enskede; t. Enskede 1206.

Nämnd.

Ahlström, W., handlande, stadsfullm., ordf.; Bussler, K. E. E., grosshandlare; Karlsson, A. R., verkmästare; Andersson, G. K. K., yrkesskoldirektör.

Verkstadsskolan för skräddare.

Prästgårdsgatan 1, Sö.; t. Söder 110 98.

Nämnd.

Cervin, N. H., skräddarmästare, stadsfullm., ordf.; Lundell, G. B., skräddarmästare; Wermelin, E., skräddare; Andersson, G. K. K., yrkesskoldirektör.

Förste lärare

(5,100 kr.).

Rafstedt, S. A. F.

Lys.

LyS.

Sömnadsgruppen.

Repslagaregatan 24, Sö.; exp.: t. Söder 311 47.

Gruppföreståndarinna

(5,400 kr.).

Qvarnström, f. Flodin, Sigrid E. M.

Lärlingsskolorna och verkstadsskolorna för ateljé- och hemsömmerskor.

Nämnd.

Théel, f. Roth, Elisif, fru, stadsfullm., ordf.; **Carlenius**, G. W., verkstadschef; **Wessman**, f. Svensson, Signe A. M., fru; **Andersson**, G. K. K., yrkesskoldirektör.

Lärlingsskolan och verkstadsskolan för hattmodister.

Nämnd.

Fjällbäck Holmgren, Karin H., fru, ordf.; **Elmdahl**, Olga M., modist; en vakant; **Andersson**, G. K. K., yrkesskoldirektör.

Gruppen för husliga yrken.

Exp.: Brännkyrkagatan 2 B, Sö.; t. Söder 30 74.

Gruppföreståndarinna

(4,680 kr.).

Johansson, Karin.

Ett extra skrivbiträde (1,680 kr.).

Lärlingsskolan för husligt arbete.

(Undervisningen bedrivs dels i skolköken i centralsaluhallen, t. Norr 248 27, Brännkyrkagatan 2 B, t. Söder 30 74, och Sveavägen 83, t. Vasa 158 64, dels i sömnadslokalerna, Mariagatan 8, t. Söder 78 50.)

Nämnd.

Laurell, Signe, fröken, ordf.; **Arfwedson**, Lilly M., skolkökslärarinna; **Carlsson**, f. Lindskog, Anna R., fru, stadsfullm.; **Andersson**, G. K. K., yrkesskoldirektör.

Handelsgruppen.

Nämnd.

Danielsson, T. H., tjänsteman, stadsfullm., ordf.; **Lindblom**, Edith M., fröken; **Lund**, C.

J., skrädderiidkare, stadsfullm.: **Lundberg**, K. L., f. d. direktör; **Magnusson**, P. K., förgyllare, stadsfullm.; **Fischier**, P. E. M., f. d. rektor; **Andersson**, G. K. K., yrkesskoldirektör.

Avdelningsföreståndare

(1,980 kr.).

Broström, K. O. (Stockholms stads handelsskola; handelsskolans kurser i stenografi och maskinskrivning på förmiddagstid).

Peterson, K. V. E. (lärlingsskolans yrkesavdelningar för handel; yrkesskolans ämneskurser för handel med undantag av utländsk handelskorrespondens och utländsk stenografi; yrkesskolans förberedande kurser för handel).

Hagman, G. H. (yrkesskolans ämneskurser i utländsk handelskorrespondens och utländsk stenografi; handelsskolans kurser i svensk stenografi och maskinskrivning på aftontid).

Stockholms stads handelsskola.

Birgerjarlstorg 7 och 9, St.; exp.: Birgerjarlstorg 7, 1 tr., St.; t. Norr 21 33.

Stockholms stads handelsskolas kurser i stenografi och maskinskrivning.

Birgerjarlstorg 9, St.; t. Norr 21 33; Munkbrogatan 2, 1 tr., St.; t. Norr 65; Regeringsgatan 47, 1 tr., C.; exp.: Regeringsgatan 47, 1 tr., C.; t. Norr 211 95.

Lärlingsskolans yrkesavdelningar för handel.

Se Stockholms stads handelsskola.

Yrkesskolans ämneskurser för handel samt yrkesskolans förberedande kurser för handel.

Birgerjarlstorg 7 och 9, St.; Regeringsgatan 47, 1 tr., C.; exp. (Peterson): Birgerjarlstorg 7, St.; t. Norr 21 33; exp. (Hagman): Regeringsgatan 47, 1 tr., C.; t. Norr 211 95.

Tre vaktmästare (1,980—630 kr.).

Beträffande lärarpersonalen vid verkstads-, lärlings- och yrkesskolorna se sid. 178.

Stockholms stads barnavårdsnämnd och i samband därmed stående institutioner.

Barnavårdsnämnden.

Hamngatan 36, C.; t. »barnavårdsnämnden» samt 69 24. Nämnden sammanträder i regel varje fredag kl. 2,45 e. m.

Genom lagen den 13 juni 1902 angående uppfostran åt vanartade och i sedligt avseende försummade barn förordnades, att i varje skoldistrikt skulle finnas en barnavårdsnämnd, med åliggande att taga vård om dylika barn under femton år, som vistades inom distriktet. I Stockholm var folkskoleledningen [folkskoleöverstyrelsen] barnavårdsnämnd, men direktionen hade överlåtit beslutanderätten i hithörande ärenden åt en särskild, inom direktionen utsedd delegation (barnavårdsnämnden i inskränkt bemärkelse). Sedermera utvidgades den av folkskoleledningen barnavårdsnämnd utövade verksamheten avsevärt, främst genom tillkomsten av 1917 års lag om barn utom äktenskap, enligt vilken nämnden fick till uppgift att för utom äktenskap födda barn utse barnavårdsmän samt utöva tillsyn över dessas verksamhet. Fr. o. m. år 1920 förlades även det nyinrättade skyddshemmet för flickor å Eknäs samt det från fattigvårdsnämnden till folkskoleledningen överflyttade skyddshemmet för gossar å Skrubba under barnavårdsnämndens förvaltning.

Vissa barnavårdande uppgifter ankommo därjämte å andra stadens myndigheter. Sålunda hade fattigvårdsnämnden att i enlighet med fattigvårdslagen genom utackordering eller intagning å anstalt omhändertaga nödställda, sjuka och värlösa barn, och hälsovårdsnämnden hade enligt lagen den 6 juni 1902 om fosterbarns vård att utöva kontroll över vården av fosterbarn under sju år.

Denna splittring av samhällets barnavårdsuppgifter på flera olika organ medförde givetvis åtskilliga olägenheter. Genom lagen den 6 juni 1924 om samhällets barnavård, vilken trädde i kraft den 1 jan. 1926, genomfördes i anledning härav en centralisering och omläggning av den samhälleliga barnavårdsverksamheten. Enligt nämnda lag skola alla de ovannämnda barnavårdsuppgifterna obligatoriskt tillhöra en särskild, för ändamålet inrättad barnavårdsnämnd (med undantag dock för understöd åt barn, som vårdas i sina hem, vilken verksamhet fortfarande skall ankomma å fattigvårdsnämnden). Den nya barnavårdslagen föreskriver därjämte dels en utsträckning av rätten till ingripande från barnavårdsnämndens sida till en ny kategori av barn, nämligen i föräldrahemmet misshandlade, för allvarlig vanvård eller annan

fara till liv eller hälsa utsatta barn under sexton år, dels ock en allmän höjning av åldersgränsen för barn, med vilka barnavårdsnämnd äger taga befattning, nämligen för vanartade barn från femton till aderton år, för fosterbarn från sju till sexton år och för i sedligt avseende försummade barn från femton till sexton år; för de från fattigvården överflyttade barnen gäller samma åldersgräns, 16 år, som för obligatorisk fattigvård på grund av minderårighet enligt fattigvårdslagen.

Utom sina övriga uppgifter har barnavårdsnämnden att i äktenskapsmål och adoptionsärenden på domstols begäran avgiva yttrande rörande vederbörandes lämplighet såsom barnafostrare. Nämnden äger därjämte bl. a. befogenhet att för adoptivbarn föra talan om hävande av adoptivförhållande samt att i vissa fall hos domstol göra anmälan om föräldrars skiljande från vårdnaden, om entledigande av förmyndare samt om förordnande av god man för bevakande av barns rätt vid talan om dess börd.

Enligt av kungl. maj:t den 8 maj 1925 fastställd instruktion för *Stockholms stads barnavårdsnämnd* skall nämnden handhåva de uppgifter, som jämlikt lagen den 6 juni 1924 om samhällets barnavård och eljest gällande föreskrifter tillkomma barnavårdsnämnd, även som övriga barnavården rörande angelägenheter, vilkas vård av stadskollegiet åt nämnden överlämnas.

Nämnden består av sju ledamöter, vilka jämte lika många suppleanter väljas av stadsfullmäktige för två år i sänder. Nämndens ledamöter skola vara a) en lagkunnig, i domarvärv erfaren man, b) en ledamot av fattigvårdsnämnden, c) en kyrkoherde i någon av stadens territoriella församlingar eller annan i församlings-tjänst inom staden anställd ordinarie präst, d) en vid stadens folkskolor eller fortsättningsskolor anställd lärare eller lärarinna eller en av stadens folkskolinspektörer, e) en läkare samt f) ytterligare två för nit och intresse för barn- och ungdomsvård kända män och kvinnor. Minst en av ledamöterna skall vara kvinna. För varje ledamot utses en suppleant i motsvarande ställning. Stadsfullmäktige utse en av nämndens ledamöter till ordförande att tjänstgöra för den tid, han är vald till ledamot. Vice ordförande utser nämnden inom sig vid början av varje kalenderår. Vederbörande borgarråd äger närvara vid nämndens sammanträden samt deltaga i överläggningarna med rätt att därvid framställa förslag samt få sin mening antecknad till protokollet. Enahanda befogenhet tillkommer förste folkskolinspektören och förste stadsläkaren.

BvN. För revision av nämndens räkenskaper och förvaltning utse stadsfullmäktige årligen tre revisorer jämte två suppleanter.

Med hänsyn till det nära sambandet mellan barnavårdsnämndens och fattigvårdsnämndens verksamhet föreskrives i den nya barnavårdslagen, att, i den mån så provas påkallat, representanter för dessa nämnder eller nämnderna i deras helhet böra sammankomma för rådplägnung om angelägenheter, som beröra bådas verksamhet. Äro beträffande visst ärendet barnavårdsnämnden och fattigvårdsnämnden av olika mening, vilkendera myndigheten som har att ingripa, bör ärendet överlämnas till en tremannanämnd, bestående av den för båda nämnderna gemensamma ledamoten samt ytterligare en för ett år utsedd ledamot från vardera av nämnderna. Denna nämnd avgör, vilken av myndigheterna som skall taga befattning med ärendet.

Under barnavårdsnämnden sorterar nämndens expedition, som — under ledning av en barnavårdsdirektör — fungerar som nämndens verkställande organ, samt därjämte åtta barnhem och två skyddshem. Med nämndens expedition har fr. o. m. år 1926 införlivats dels fattigvårdsnämndens utackorderingsbyrå, dels den förut under hälsovårdsnämnden lydande fosterbarnsinspektionen. Av barnhemmen sorterade fyra redan tidigare under barnavårdsnämndens förvaltning, under det att de återstående hava dit överflyttats från fattigvårdsnämnden. Från fattigvårdsnämndens stat har dessutom till barnavårdsnämndens stat överflyttats det under en särskild styrelse stående spädbarnshemmet P. L. Eurenii minne (se nedan).

Författningar. Lag om samhällets barnavård den 6 juni 1924. Lag om barn utom äktenskap den 14 juni 1917, med ändringar den 11 juni 1920 och 27 juni 1924. Instruktion för Stockholms stads barnavårdsnämnd, fastställd av kungl. maj:t den 8 maj 1925.

Stat år 1926. Utgifter: 2,901,810 kr.; inkomster: 1,005,776 kr. (därav 61,010 kr. bidrag och ersättning av statsmedel).

Barnavårdsnämndens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadsfullmäktige).

*Molin, E. W., justitieråd.

Vice ordförande.

Lindskog, H. J., kyrkoherde.

Övriga ledamöter.

Andersson, P., överlärare, stadsfullm.

*Fjällbäck Holmgren, Karin H., fru.

Gustafson, f. Pettersson, Ruth V. M., fru, stadsfullm.

*Kjellin, G. V., prakt. läkare.

Lindley, f. Jonsson, Elin J., fru, stadsfullm.

Suppleanter.¹⁾

*Edman, P. V., rådmän

Edquist, C., komminister.

Stålfelt, P. E., överlärare.

Rossander, f. Forsgrén, H. Wendela, professorska.

*Hedelius, A. Hj., lärare vid högre folkskolorna.

*Belfrage, C. E., prakt. läkare.

Carlberg, Hilda A., fröken.

Sekreterare och föredragande.

Löfving, K. B. E., barnavårdsdirektör (se nedan).

Delegerade för ärenden rörande barnhemmens förvaltning och utackorderingsverksamheten.

Edman, P. V., vice ordf.; Fjällbäck Holmgren, Karin H.; Gustafson, f. Pettersson, Ruth V. M.; Kjellin, G. V.; Lindskog, H. J., ordf.; Rossander, f. Forsgrén, H. Wendela.

Tremannanämnden.

(Se ovan.)

Lindley, f. Jonsson, Elin J., fru, stadsfullm. (självskreven såsom ledamot av såväl barnavårdsnämnden som fattigvårdsnämnden); Molin, E. W., justitieråd (utsedd av barnavårdsnämnden); Karlsson, W. E., borgarråd, stadsfullm. (utsedd av fattigvårdsnämnden).

Barnavårdsnämndens revisorer.

Då nämndens verksamhet tog sin början först fr. o. m. år 1926, kommer granskning av dess räkenskaper och förvaltning icke i fråga förrän år 1927. Revisorer hava därför ännu ej blivit utsedda.

Barnavårdsnämndens expedition.

Hamngatan 36, 1 tr., C.; tel. se ovan; expeditionstid: 10—2.

Barnavårdsnämndens expedition, som tillika fungerar som nämndens verkställande organ, är uppdelad på tre avdelningar: avdelningen för skyddsuppföstran och samhällsvård, avdelningen för tillsyn å barn utom äktenskap samt avdelningen för tillsyn av fosterbarn. Expeditionens

¹⁾ Suppleanterna äro upptagna i samma ordningsföljd som de ledamöter (inber. ordf. och vice ordf.), vilkas resp. ersättare de äro, dock skola fru Rossander, i första hand, och herr Hedelius, i andra hand, vara ersättare för såväl fru Fjällbäck Holmgren som fru Gustafson.

chef är en tills vidare å extra stat anställd barnavårdsdirektör, vilken tillika är sekreterare och föredragande hos nämnden.

Stat år 1926. Expeditionen. Utgifter: 462,320 kr.; inkomster: 2,790 kr. Utackordering m. m. Utgifter: 1,610,100 kr.; inkomster: 763,000 kr. (därav 570,000 kr. bidrag från fattigvårdsnämnden).

Barnavårdsdirektör

(9,000 kr.).

Löfving, K. B. E.; mottagningstid: 10—12; tel. se ovan.

Avdelningen för skyddsuppfostran och samhällsvård.

Hamngatan 36, 1 tr., C.; tel. se ovan; expeditionstid: 10—2.

Avdelningen ombesörjer de åligganden, som enligt föreskrifterna i lagen om samhällets barnavård åvila barnavårdsnämnden beträffande dels vanartade, i sedligt avseende försummade samt misshandlade eller kroppsligt vanvårdade barn, dels ock nödställda, sjuka och värnlösa barn.

För verksamhetens bedrivande har barnavårdsnämnden indelat staden i tolv distrikt, vart och ett under närmaste uppsikt av ett kretsombud, utsett av nämnden antingen bland dess egna ledamöter eller ock bland andra män och kvinnor, vilka nitälska för ungdomens vård och fostran.

I fråga om vanartade, i sedligt avseende försummade samt misshandlade eller kroppsligt vanvårdade barn äger barnavårdsnämnden att, i den mån omständigheterna därtill föranleda, meddela förmaning åt barnets föräldrar, tilldela varning eller äga åt barnet samt föreskriva anlitande av lämplig, till stöd för hemuppfostran inrättad anstalt eller barnets hållande till viss lämplig sysselsättning. I samband med beslut om åtgärd, som nyss nämnts, bör nämnden uppdraga åt särskild person (tillsynsman) att med uppmärksamhet följa barnets levnadsförhållanden och övervaka dess uppförande. Om dessa förebyggande åtgärder visa sig gagnlösa, bör nämnden skilja barnet från hemmet och omhändertaga detsamma för s. k. skyddsuppfostran. Beslut om sådant omhändertagande skall, därest föräldrarna ej lämna sitt samtycke hertill, underställas överståthållarämbetets prövning. Skyddsuppfostran skall för de vanartade barnens vidkommande meddelas å särskilda s. k. skyddshem (se nedan sid. 189) eller ock i enskilt hem eller barnhem (se nedan sid. 186), om så anses lämpligare. I fråga om de icke vanartade barnen skall skyddsuppfostran meddelas i främsta rummet genom utackordering i enskilda hem, som stå under barnavårdsnämndens ständiga tillsyn, dock må särskilda omständigheter eller brist på lämpliga fosterhem kunna föranleda barnets intagande å barnhem.

För ingripande mot vanartade barn är åldersgränsen aderton år och för andra barn sexton år. När för skyddsuppfostran omhändertaget barn anses ej vidare vara i behov av sådan uppfostran, skall barnet utskrivas. Sådan utskrivning skall äga rum senast, då barnet fyller aderton år, dock må utskrivning av i skyddshem intagen elev kunna anstå till dess vederbörande fyllt tjuguet år. Vid slutlig utskrivning bör tillses, att barnet erhåller lämpligt arbete och nödig utrustning.

Barnavårdsnämndens omsorg om de nödställda, sjuka eller värnlösa barnen, vilken hittills åvilat fattigvården, kallas samhällsvård. Föremål för nämndens ingripande i detta hänseende äro dock endast barn under sexton år, vilka antingen sakna föräldravård, emedan föräldrarna övergivit barnet eller avlidit, eller ock på grund av förhållandena i föräldrahemmet eller sjukdom eller svaghet hos barnet anses böra skiljas från hemmet för erhållande av vård i enskilt fosterhem eller å anstalt. I detta fall får dock skiljandet från hemmet endast ske med föräldrarnas medgivande. Nödställda barn, som anses erhålla den lämpligaste hjälpen genom understöd åt deras föräldrar, ävensom alla nödställda över sexton år tillhöra liksom tidigare fattigvårdens område.

Utackorderingen av nödställda och sjuka personer, såväl barn som vuxna, har hittills alltsedan år 1891 omhänderhaft av fattigvårdsnämndens utackorderingsbyrå (jfr sid. 130). Genom 1924 års barnavårdslagstiftning ålades barnavårdsnämnden att handhava utackorderingen av barn under sexton år. Med hänsyn till olämpligheten av att företaga en uppdelning av utackorderingsbyråns verksamhet på barnavårdsnämnden och fattigvårdsnämnden beslöts i anledning härav, att utackorderingsbyrån i dess helhet skulle fr. o. m. år 1926 överflyttas till barnavårdsnämnden och införlivas med dess expedition. Förutom omhänderhavandet av utackordering för samhällsvård av barn under sexton år skall barnavårdsnämndens expedition sälunda tills vidare biträda fattigvårdsnämnden vid anskaffande åt äldre personer av utackordering i enskilda hem, vid ekonomiska uppgörelser i samband härmed och vid inspektion. Däremot har utackorderingsbyråns befattning med å hospital, vanförestalter, ålderdomshem och andra dylika anstalter av offentlig karaktär vårdade vuxna personer icke överflyttats till barnavårdsnämnden, utan denna verksamhet omhänderhaves fortfarande av fattigvårdsnämnden ensam. Beträffande den hittills av utackorderingsbyrån handhavda utackorderingen av lindrigt sinnessjuka i familjevård har något definitivt avgörande ännu ej träffats, men i avvaktan härpå har denna verksamhet provisoriskt förlagts under barnavårdsnämnden (se nedan sid. 190).

De barn, som av barnavårdsnämnden omhändertagas för samhällsvård, utackorderas i enskilda fosterhem, där ej särskilda omständigheter

BvN. föranleda, att barnet bör intagas i barnhem eller anstalt för sjuka och abnorma. Förutom till nämndens egna barnhem (se nedan sid. 186) förekommer även överlämnande mot avgift till andra barnhem av mera privat natur, vilka dock stå i nära samarbete med nämnden eller under dess indirekta ledning, nämligen Hambergska stiftelsens barnhem och Norrgårdens tuberkulosehem, samtliga å Svartsjölandet, samt reservhemmet vid Nöttesta i Enhörna. Därjämte har fr. o. m. den 1 april 1920 förhyrts den i enskild ägo befintliga sinnesslöanstalten Karlslund vid Väsby, varest 102 sinnesslöa barn kunna beredas anstaltsvård. Denna anstalt har under år 1924 ombildats till en stiftelse, »Maria Krantzons minne», samt utvidgats genom uppförandet av en ny byggnad, avsedd till arbetshem för äldre sinnesslöa flickor. I förening med anstalten har inrättats ett hem för 15 sinnesslöa späda barn vid Solvik, Valla station. För äldre sinnesslöa gossar har under år 1925 uppförts Nygårds arbetshem å Adelsö med 20 platser.

För varje utackorderingsområde i landsorten utser barnavårdsnämnden lokalombud, som skall uppsöka och föreslå hem, lämpliga för mottagande av fosterbarn, samt handhåva tillsynen över barnen inom distriktet. Lokalombudens verksamhet ävensom fosterhemmen inspekteras av barnavårdsinspektörerna. Kungl. maj:t har den 18 dec. 1925 medgivit barnavårdsnämnden befrielse t. v. intill utgången av år 1930 från kontroll från vederbörande vistelsekommuns barnavårdsnämnds sida över de till fosterhem eller barnhem utom Stockholm överlämnade barnen.

I fråga om förundersökningar och hemorts-rättsutredningar m. m. beträffande barn, som omhändertagas för skyddsuppföstran eller samhällsvård, äger barnavårdsnämnden erhålla erforderligt biträde från vederbörande fattigvårdsmyndigheter.

För kostnaderna för omhändertaget barn äger barnavårdsnämnden uttaga ersättning av barnets föräldrar eller annan underhållsskyldig. Därest underhållsskyldig undandrager sig honom åliggande ersättningsskyldighet, kan han av barnavårdsnämnden föreläggas att fullgöra honom å fattigvårdsanstalt eller eljest anvisat arbete. Arbetsföreläggande kan jämväl av barnavårdsnämnden tillgripas mot föräldrar, vilkas försummelse att fullgöra på civilrättslig väg fastställd bidrags-skyldighet föranleder försämring i barnets uppehålle och uppföstran. För omhändertagande av dylika försumliga underhållsskyldiga äger barnavårdsnämnden disponera platser å de för fattigvårdsnämnden avsedda arbetshemmen Ösbyholm för män och Emaus för kvinnor (jfr sid. 144).

Författningar. Lag om samhällets barnavård den 6 juni 1924. Kungl. kung. med vissa föreskrifter i anledning av lagen om samhällets barnavård den 8 maj 1925. Kungl. kung. om statsbidrag till vissa kostnader enligt lagen om samhällets barnavård den 8 maj 1925. Lagarna

den 14 juni 1917 om äktenskaplig börd (§ 5), om barn utom äktenskap, om adoption (§§ 9 och 20), om barn i äktenskap (§§ 8 och 19), den 6 juni 1924 om förfarandet i brottmål rörande vissa minderåriga (§ 3), den 27 juni 1924 om förmynderskap (kap. 12 § 16) samt strafflagen (kap. 14 § 45). Instruktion för kretsombud och tillsyningsmän, antagen av barnavårdsnämnden den 19 jan. 1920.

Chef.

Löfving, K. B. E., barnavårdsdirektör (se ovan).

Förste inspektör (20).

Kihlqvist, J. L.; t. Norr 46 05; mottagningstid: 12,30—2,30.

Inspektörer.

Suwe, N. G. (14); Lindhagen, Anna J. J. (12).

Föreståndare (14).

Hård af Segerstad, A. Helmi M.; t. Norr 46 14.

Kontorsskrivare (11).

Brunius, Elin A.

Kassör och redogörare (11).

Pehrsson, Magnhild W. E.

Assistent

(4,380 kr.).

Berglind, A. L. Ragnhild (se nedan).

Registrator (9).

Berglind, A. L. Ragnhild, tjl. (se ovan), tjf. Borg, Elsa T.

Tandläkare

(1,560 kr.).

Stene, N. A.

Tre kontorsskrivare (7), ett kontorsbiträde (5), två skrivbiträden (4), en vaktmästare (7), en vaktmästare (6), ett extra biträde (1,740 kr.), tre sömmerskor (1 d).

Barnavårdsnämndens kretsombud

(125 kr.; dessutom 11 kr. för varje undersökning).

Storkyrkoförsamlingen och Klara församling.

Brandel, R. A., komminister; Prästgatan 18, St.; t. Norr 235 50.

Kungsholms och S:t Görans församlingar.

Norby, J., folkskollärare; Bergsgatan 25, C.; t. Kungsh. 18 46.

Adolf Fredriks och Gustav Vasa församlingar.
Lund, B. A., ständigt adjunkt; Karlbergsvägen 7,
Va.; t. Vasa 49 07.

Matteus, Jakobs och Johannes församlingar.
Wassberg, A., f. d. överlärare; Roslagsgatan 57,
Va.; t. 834 53.

Engelbrekts, Hedvig Eleonora och Oscars församlingar.

Törnell, f. Weber, Gertrud, fru, stadsfullm.;
Värtavägen 18, Ö.Dj.; t. 770 68.

Katarina och Sofia församlingar.

Wærn, C. (Lilli), fröken; Katarina västra kyrko-
gata 4, Sö.; t. Söder 316 25.

Maria församling.

Clefberg, J. P., tf. inspektör vid allm. barn-
huset; Badstugatan 39, Sö.; t. Söder 38 04.

Högalids församling.

Nilsson, N. U., kyrkoherde; Hornsgatan 100,
Sö.; t. Söder 28 24.

Brännkyrka församling.

För 32:a roten utom Örby villastad: **Edman, E.**
A., överlärare; Rundvägen 15, Enskede; t.
Enskede 8 88.

För 33:e roten: Lindskog, H. J., kyrkoherde;
Solberga, Älvsjö; t. Älvsjö 1 02.

För 34:e roten samt Örby villastad: **Sandberg,**
C. A. J:son, förman; Falkvägen, Älvsjö; t.
Älvsjö 6 02.

Bromma församling.

Olsson, C. H., pastorsadjunkt; Älviksvägen 151,
Smedslätten, Äppelviken; t. Äppelviken 10 00.

Avdelningen för tillsyn å barn utom äktenskap.

Hamngatan 36, 2 tr., C.; tel. se ovan samt
Norr 2 27 (barnavårdsmännen), Norr 90
(kassan); expeditionstid: 10—2.

Lagen den 14 juni 1917 om barn utom
äktenskap stadgar, att för varje barn utom
äktenskap skall av barnavårdsnämnden förord-
nas lämplig man eller kvinna till barna-
vårdsman. Förordnandet meddelas, så snart
nämnden mottagit anmälan om den blivande
moderns havandeskap eller erhållit kännedom
om barnets födelse. Barnavårdsmannens all-
männa uppgift anges i lagen vara »att bistå
modern med råd och upplysningar samt tillse,
att barnets rätt och bästa behöriigen tillvaratages».
Särskilt åligger honom att sörja för, att barnets
börd fastställas, och att barnet tillförsäkras under-
håll, varjämte han skall biträda med indrivande
och tillhandahållande av underhållsbidrag. Avtal
om periodiskt utgörande av framtida underhålls-
bidrag är ej giltigt utan hans godkännande. Barna-

vårdsmannaskapet är närmast tänkt såsom ett
oavlönat förtroendeuppdrag, åtaget av personligt
intresse för modern och barnet, men i större
sambällen kan det ej undvikas att härför jäm-
väl anställa ett antal avlönade män eller kvin-
nor (jfr nedan).

Över barnavårdsmannens verksamhet skall
tillsyn övas av barnavårdsnämnden, varjämte
nämnden bör bistå barnavårdsmannen i hans
verksamhet samt lämna honom erforderliga råd
och upplysningar. Nämnden åligger att årligen
granska av barnavårdsmannen förda anteckningar
och räkenskaper. Nämnden har även att pröva
avtal, som innefattar åtagande att till barnets
underhåll utgiva visst belopp en gång för alla,
samt mottaga och besluta om användningen av
sådant belopp.

Till biträde åt nämnden vid fullgörande av
dess ovannämnda åligganden har anställt en sär-
skild inspektör för barnavårdsmännen. För att
i övrigt äga tillgång till lämpliga personer att
fungera såsom barnavårdsmän i fall, där frivilliga
krafter icke stå till förfogande, har nämnden an-
ställt ett antal personer med fast avlönning, vilka
tänks skola huvudsakligen ägna sig åt ifråga-
varande verksamhet. Vid sidan härav tillämpas
sedan år 1924 ett nytt avlönningssystem, enligt
vilket ersättning utgår med visst belopp per fall.
Sådan ersättning utgår dock i regel endast till
den, som under ett år mottager ett 50-tal barna-
vårdsmannauppdrag.

Härjämte hava svenska fattigvårds- och barna-
vårdsförbundets i Stockholm arbetande barnavårds-
byråer (se nedan samt å avd. 4) åtagit sig näm-
ndens uppdrag att mottaga anmälningar om ha-
vandeskap, varom förmåles i 14 § av ovannämnda
lag, och förklarat sig villiga att, jämte under-
rättelse till nämnden om skedd anmälan, tillika
till barnavårdsman föreslå någon för det sär-
skilda fallet lämplig och villig man eller kvinna,
där sådan står byrån till buds.

Författningar. Lag om barn utom äkten-
skap den 14 juni 1917, med ändringar den 11
juni 1920 och 27 juni 1924. Kungl. kung.
ang. föreskrifter om barnavårdsmans verksamhet
och tillsynen därå den 23 nov. 1917, med änd-
ringar den 8 maj 1925.

Anmälningar om havandeskap, enligt lagen
om barn utom äktenskap, kunna göras, förutom
å barnavårdsnämndens expedition, å svenska fat-
tigvårds- och barnavårdsförbundets barnavårds-
byråer: Triewaldsgränd 3, St.; t. 21 98, Norr
29 54; expeditionstid: alla dagar, utom lördagar,
10—12 (15 juni—15 sept. endast måndagar
och torsdagar); kommunalhuset, Liljeholmen (för
Brännkyrka); t. Liljeholmen 14; expeditionstid:
måndagar och torsdagar 9—11.

Inspektör för barnavårdsmännen (19).

Ström, T. W., tjl., t.jf. Carlson, V. O. J.; mot-
tagningstid: 10—12.

BvN.

Kassör

(2,760 kr.).

Sandstedt, E. Margit O.; tel. se ovan samt Norr 90; kassan hålles öppen 10—2.

Tjugu *barnavårdsmän* (11), sjutton *extra barnavårdsmän*, därav en med halv tjänstgöring (3,540—3,300 kr.), en *kontorsskrivare* (9), tre *extra biträden* (2,100—1,860 kr.), en *extra vaktmästare* (1,980 kr.).

Avdelningen för tillsyn & fosterbarn.

Hamngatan 36, 1 tr., C.; tel. se ovan; expeditionstid: 1—3 (lördagar och helgdagsaftnar 1—2).

Enligt lagen om fosterbarns vård den 6 juni 1902 ålåg det hälsovårdsnämnden att utöva tillsyn över vården av fosterbarn under sju år. I enlighet med 1924 års barnavårdslag överflyttades detta åliggande fr. o. m. år 1926 till barnavårdsnämnden. Sistnämnda lag föreskrev därjämte en successiv höjning av åldersgränsen för lagens tillämpning från sju till sexton år.

Med fosterbarn förstås barn under sexton år, som mot ersättning fostras hos annan än föräldrarna eller särskilt förordnad förmyndare. Sådant barn skall stå under barnavårdsnämndens tillsyn. Detsamma gäller, även om ersättning ej utgår, barn i nämnda ålder, som är intaget å barnhem. Det åligger barnavårdsnämnden att tillse, att fosterbarnsvården icke utövas av personer eller på ställen, som äro för ändamålet olämpliga, samt att övervaka, att fosterbarnen komma i åtnjutande av tillfredsställande vård och uppfostran samt, i händelse av sjukdom, den vård, som av omständigheterna påkallas. Den, som mottagit barn till fostran, är skyldig att därom göra anmälan hos barnavårdsnämnden. Finnes nämnden, att fosterbarn icke hos barnafostraren erhåller tillfredsställande vård och uppfostran, äger nämnden, därest rättelse icke på annat sätt kan åstadkommas, förelägga barnafostraren att lämna barnet ifrån sig till den, som är skyldig att taga vård om detsamma. Befinnes ej detta lämpligt, har barnavårdsnämnden att omhändertaga barnet och därmed förfara såsom med barn, som omhändertagits för samhällsvård (se ovan sid. 183). Nämnden äger tillika, om skäl därtill föreligger, meddela barnafostrare förbud att vidare mottaga fosterbarn. Nu nämnda åtgärder kunna jämväl av nämnden vidtagas mot anstalt, där missförhållanden råda.

För utövande av tillsynen över fosterbarnen äro anställda en fosterbarnsinspektör och sex inspektriser, därav en å extra stat. Fosterbarnsinspektören har att i de fall, då nämndens eget ingripande icke fordras, fullgöra barnavårdsnämndens skyldigheter i avseende å denna vård med åliggande för honom att mottaga anmälningar från barnuppfostrare och fullgöra den undersökning, sådan anmälan förutsätter, samt att övervaka och handlägga de biträden, som äro anställda för tillsynen av barnen. För verksam-

hetens bedrivande är staden indelad i sex distrikt, nämligen: 1. Maria och Högåldis förs., 2. Katarina, Sofia och Nikolai förs., 3. Kungsholms och St Görans förs. samt de delar av Gustav Vasa och Mattens förs., som ligga norr om Oden-gatan och väster om Norrtullsgatan från Oden-gatan norrut räknat, 4. återstoden av Norrmalm samt Östermalm, 5. Brännkyrka förs. Provisoriskt har nordligaste delen av 5:e distriktet samman-slagits med Bromma till ett ytterligare distrikt (se statistiska avd.). Inspektrisen för 1:a distr. sköter dessutom expeditionen.

Författning. Lag om samhällets barna-vård den 6 juni 1924, kap. 7.

Fosterbarnsinspektör

(1,300 kr.).

Herrlin, K. M.; t. »hälsovårdsnämnden»; mot-tagning: Vasagatan 11, C., 1—2.

Fosterbarnsinspektriser

(inspektrisen i 1:a distr.: lönegrupp 10; övriga: lönegrupp 9).

Harling, Eva L. M. (1:a distr.); **Ellstam**, f. Har-ling, Ester R. (2:a distr.); **Swartz**, Ida E. C. (3:e distr.); **de la Croix**, A. K. (Karin) (4:e distr.); **Johansson**, A. K. (Stina) (5:e distr.).

Extra fosterbarnsinspektis

(2,760 kr.).

Israelsson, f. Bylander, Maria U. E. (för Brom-ma och nordligaste delen av Brännkyrka för-samling).

Barnavårdsnämndens barnhem.

Av den av folkskoledirektionen utsedda barna-vårdsnämnden hade inrättats fyra barnhem, nämligen vid Bellevue, Lilla och Stora Blecktornet samt Eolshäll, i vilka intogos barn, som enligt beslut av nämnden blivit skilda från sina hem. De tre förstnämnda barnhemmen voro tillika upptagningshem för sådana barn, som skulle överlämnas till enskilt hem eller till andra an-stalter.

Sedan genom 1924 års barnavårdslagstiftning barnavårdsverksamheten centraliserats under en särskild barnavårdsnämnd, överflyttades till denna nämnd dels ovannämnda fyra barnhem, dels ock fyra andra barnhem och anstalter, vilka tidigare sorterat under fattigvårdsnämnden, nämligen barnhemmet Fleminggatan 22, barnhemmet Lillsjö-näs och Sättra barnkoloni (alla tre förut lydande under styrelsen för fattigvårdsnämndens utackor-deringsbyrå) samt vidare Stockholms stads upp-fostningsanstalt för flickor (fr. o. m. år 1926 benämnd Stockholms stads hemskola för flickor). För förvaltningen av barnhemmen har barna-vårdsnämnden utsett en särskild delegation, be-stående av sex ledamöter (se ovan sid. 182).

Reglemente. Reglemente för Stockholms stads barnavårdsnämnds barnhem, fastställt av folkskoledirektionen den 13 juni 1923.

Stat för år 1926. Utgifter: 522,935 kr.; inkomster: 88,317 kr.

Barnhemmet Bellevue.*Roslagsgatan 57, Va.; t. 858 87.*

Detta barnhem, som öppnades den 19 februari 1904, är avsett för icke vanartade flickor och mindre gossar och har 23 platser.

Stat år 1926. Utgifter: 35,575 kr.; inkomster: 5,862 kr.

Föreståndarinna (7).

Elfström, Ragnhild C.

Läkare

(550 kr.).

Sebardt, C.

En *vaktmästare* (7), två *sköterskor* (2), en *kokerska* (II a), en *städerska* (I c).

Barnhemmet Lilla Blecktorneret.*Södermannagatan 53—55, Sö.; t. 92 54.*

Detta barnhem, som öppnades den 5 september 1904, är avsett för gossar och har 26 platser.

Stat år 1926. Utgifter: 42,345 kr.; inkomster: 9,664 kr.

Föreståndare

(lön som folkskollärare; dessutom 1,200 kr.).

Dalborg, M.

Läkare

(325 kr.).

Klingberg, A. F.

En *husmoder* (2,400 kr.), en *vaktmästare* (7), en *kokerska* (II a), en *städerska* (I c).

Barnhemmet Stora Blecktorneret.*Södermannagatan 61, Sö.; t. Söder 302 08.*

Detta barnhem, som öppnades år 1906, är avsett för yngre, vanartade flickor och har 15 platser.

Stat år 1926. Utgifter: 32,530 kr.; inkomster: 7,752 kr.

Föreståndarinna

(lön som folkskollärarinna; dessutom 1,200 kr.).

Lundgren, Anna.

Läkare

(325 kr.).

Nilsson, Ada K.

En *slöjdlärlärlarinna* (4), en *kokerska* (II a), ett *biträde* (I d).

Barnhemmet Eolshäll.*Eolshäll, Liljeholmen; t. Mälarhöjden 3.*

Sedan kungl. maj:t den 30 aug. 1918 återkallat sitt erkännande av alkoholistanstalten Eolshäll såsom allmän alkoholistanstalt (jfr sid. 149), togs densamma, enligt beslut av stadsfullmäktige, i anspråk av barnavårdsnämnden den 1 okt. s. å. Fr. o. m. år 1921 har egendomen

Eolshäll definitivt överflyttats från nykterhetsnämndens till barnavårdsnämndens förvaltning. Anstalten användes såsom barnhem för gossar och har 30 platser.

Stat år 1926. Utgifter: 61,275 kr.; inkomster: 11,825 kr.

Föreståndare

(lön som folkskollärare; dessutom 1,200 kr.).

Claësson, J. V.

Läkare

(325 kr.).

Hellström, Alice U. C.

En *biträdande lärarinna* (2,700 kr.), en *husmoder* (2,160 kr.), en *vaktmästare* (3,060 kr.), en *kokerska* (II a), två *städerskor* (I c).

Barnhemmet Fleminggatan 22.*Fleminggatan 22, C.; t. Kungsh. 41 65, 330 10.*

Barnhemmet inrättades år 1902 med uppgift att tjäna som upptagningshem för fattigvårdsnämndens utackorderingsbyrå. I samband med barnavårdsförvaltningens omorganisation överflyttades barnhemmet fr. o. m. år 1926 från fattigvårdsnämndens till barnavårdsnämndens förvaltning. Hemmet har plats för 62 barn, varjämte år 1926 tillkommit en särskild sjukavdelning med 16 platser.

Reglemente. Reglemente för [utackorderingsbyråns] barnhem, fastställt av styrelsen för fattigvårdsnämndens utackorderingsbyrå den 21 febr. 1902.

Stat år 1926. Utgifter: 87,765 kr.; inkomster: 13,704 kr.

Föreståndarinna (7).

Vedelin, Ellen B.

En *biträdande föreståndarinna* (3).

Läkare

(1,000 kr.).

Kjellin, G. V.

En *värmeledningsskötare* (6), en *sjuksköterska* (2,400 kr.), en *kokerska* (II c), sju *biträden* (två I c, fem I b), ett *biträde* (1,236 kr.).

Barnhemmet Lillsjönäs.

(F. d. Brännkyrka barnhem.)

Lillsjönäs, Ulvsunda; t. Ulvsunda 14.

Efter inkorporeringen av Brännkyrka övertog fattigvårdsnämndens utackorderingsbyrå förvaltningen av Brännkyrka barnhem vid Älvsjö. Då den av barnhemmet disponerade byggnaden i Brännkyrka var föga lämplig för sitt ändamål, förflyttades hemmet under år 1920 till Lillsjönäs gård i Bromma. Fr. o. m. år 1926 har hemmet överflyttats till barnavårdsnämndens förvaltning. Barnhemmet har plats för 28 barn.

Stat år 1926. Utgifter: 40,795 kr.; inkomster 6,860 kr.

BvN.

Föreståndarinna (6).

Borg, Tyra E. M.

Läkare
(400 kr.).

Kjellin, G. V.

Två barnsköterskor (I b), en kokerska (I d), ett biträde (I b).

Sättra barnkoloni.

Sättra, Adelsö; postadress Stockholm 1; t. Adelsö 3.

År 1911 inrättades av fattigvårdsnämnden vid Sättra gård å Adelsö en koloni för sjukliga och klena barn, vilka ej lämpa sig för omedelbar utackordering i enskilda hem. Kolonien omfattar 6 hem och kan mottaga 100 barn. Skolan vid kolonien lyder under folkskoledirektionen. Fr. o. m. år 1926 har Sättra barnkoloni överflyttats till barnavårdsnämndens förvaltning.

Författningar. Reglemente för Sättra barnkoloni å Adelsö, fastställt av styrelsen för fattigvårdsnämndens utackorderingsbyrå den 26 maj 1915.

Stat år 1926. Utgifter: 170,460 kr.; inkomster: 26,400 kr.

Föreståndarinna (7).

Wallin, A. W. (Minn).

Läkare
(1,200 kr.).

Berglund, F. E.

En småskollärarinna (2,400 kr., fri bostad och värme), sex vårdarinnor (3), två gårdskarlar (900 kr.), en kokerska (II a), en sömmerska (II a), tre barnsköterskor (I c), nio biträden (I c).

Stockholms stads hemskola för flickor.

(F. d. uppfostringsanstalten för flickor.)

Gaveliusgatan 7 B, Sö.; t. 12 37.

Stockholms stads hemskola för flickor (före år 1926 uppfostringsanstalten för flickor), inrättades år 1870 i sin nuvarande lokal vid dåv. Barnängstvärgatan. Den har till ändamål att uppfostra behövande, värlösa flickor, om vilka det åligger Stockholms kommun att taga vård, och utbildade dem företrädesvis till dugliga tjänarinnor. Tidigare har anstalten sorterat under en av fattigvårdsnämnden utsedd styrelse, men fr. o. m. år 1926 har densamma överflyttats till barnavårdsnämnden. Anstalten har plats för 50 flickor. Flickorna erhålla undervisning i stadens folkskolor.

Reglemente. Reglemente för [uppfostringsanstalten för flickor], fastställt av fattigvårdsnämnden den 30 mars 1920.

Stat år 1926. Utgifter: 52,190 kr.; inkomster: 6,250 kr.

Föreståndarinna (7).

Holmgren, Anna A.

Läkare
(500 kr.).

Bergendal, E. K. W.

En skolkökslärarinna (6), en slöjdlärarinna (4), två vårdarinnor (3), en trädgårdsmästare och värmeledningsskötare (6).

Spädbarnshemmet P. L. Eurenii minne.

Skånegatan 118, Sö.; t. Söder 31 19.

Genom testamente av vice häradshövdingen P. L. Eurenus erhöi Stockholm stad vid hans död en donation på 250,000 kr. för inrättande av ett *hittebarnshus* i Stockholm. Sedan i av stadsfullmäktige införade yttranden den meningen uttalats, att det icke gärna kunde ifrågakomma att upprätta ett hittebarnshus i dess ursprungliga bemärkelse, utan att testators tanke i verkligheten torde hava varit att möjliggöra en anstalt för vård av späda barn, angående vilkens ordnande staden skulle äga frihet att själv träffa närmare bestämmelser, beslöt stadsfullmäktige år 1910 att med tacksamhet mottaga donationen. På förslag av fattigvårdsnämnden beslöt stadsfullmäktige år 1921 att med anlitande av donationens arkastning övertaga ett svenska fattigvårds- och barnavårdsförbundets barnavårdsbyrå i Stockholm tillhörigt spädbarnshem, vilket efter övertagandet skulle benämnas »*spädbarnshemmet P. L. Eurenii minne*». Hemmet uppfördes till en början å fattigvårdsnämndens stat men överflyttades fr. o. m. år 1926 till barnavårdsnämndens.

Spädbarnshemmet förvaltas av en styrelse, bestående av sju för två år valda ledamöter, av vilka en utses av barnavårdsnämnden och sex av styrelsen för svenska fattigvårds- och barnavårdsförbundets barnavårdsbyrå i Stockholm. För ledamöterna skola finnas fem suppleanter, en utsedd av barnavårdsnämnden och fyra av styrelsen för barnavårdsbyrån. Styrelsen utser inom sig ordförande, vice ordförande, sekreterare och kassaförvaltare samt dessutom ett arbetsutskott, bestående av minst tre personer, med uppdrag att närmare övervaka verksamheten inom hemmet. Styrelsen antager läkare ävensom övrig erforderlig personal, utfärdar instruktioner m. m. samt övervakar, att personalen fullgör sina åligganden. Den årliga utgifts- och inkomststaten fastställs av barnavårdsnämnden.

Spädbarnshemmets ändamål är att till vård mottaga klena, späda barn, vilkas mödrar antingen icke kunna amma dem eller av särskild anledning, t. ex. förekomst av tuberkulos, så icke böra göra, samt rekonvalescenter, som ej kunna erhålla behövlig omvårdnad i enskilt hem. Plats finnes för högst 30 barn. Intagning av barn sker efter beslut av styrelsen, som jämväl bestämmer avgifterna för vård å hemmet. Ansökan om intagning göres hos barnavårdsbyrån,

Triewaldsgränd 3, St., kl. 10—12 varje helgfri dag utom lördagar.

Reglemente. Reglemente för spädbarnshemmet P. L. Eurenii minne, antaget av stadsfullmäktige den 5 dec. 1921, med ändringar den 15 febr. 1926.

Stat år 1926. Utgifter: 20,000 kr.; inkomster (ränta å donationsmedel): 20,000 kr.

Styrelse.

Edman, P. V., rådman (utsedd av barnavårdsnämnden); **Barkman**, L. B., barnavårdskonsulent, sekreterare, **Bentzel**, Maggie, bitr. föreståndarinna, **Fürstenberg**, f. Jacobsson, Mary B., fru, kassaförvaltare, **Heineman**, I. D., distriktsläkare (se nedan), **Jundell**, I., professor, ordf., **Stenbeck**, f. Ekelund, E. Dagmar, fru (utsedda av styrelsen för svenska fattigvårds- och barnavårdsförbundets barnavårdsbyrå).

Suppleanter: **Belfrage**, C. E., prakt. läkare (utsedd av barnavårdsnämnden); **Bohman**, H. H., civilassessor, **Oldberg**, Greta, fröken, **Strömer**, S. Cecile M., barnavårdsman, **Sylvén**, Ester M., barnavårdsman (utsedda av styrelsen för svenska fattigvårds- och barnavårdsförbundets barnavårdsbyrå).

Läkare

(2,000 kr.).

Heineman, I. D. (se ovan).

Föreståndarinna

(1,800 kr., bostad, kost och tvätt).

Lundell, Märtha.

En *sköterska* (1,500 kr., bostad, kost och tvätt), en *kokerska* (840 kr., bostad, kost och tvätt), tre *ammor*. Vid hemmet emottagas samtidigt 12 betalande elever.

Stockholms stads skyddshem.

Lagen om samhällets barnavård den 6 juni 1924 föreskriver, att för varje landstingsområde samt för varje stad, som ej deltagar i landsting, skall finnas skyddshem för beredande av skydds-
uppfostran (se sid. 183) åt vanartade barn. Å skyddshem intagas barn i åldern upp till aderton år. Med utskrivning kan i undantagsfall anstå, högst till dess vederbörande fyller tjuguetå år. Skyddshem skall vara försett med av kungl. maj:t fastställt reglemente och skall stå under ledning av en styrelse. För att öva tillsyn över den vid skyddshemmen i riket bedrivna uppfostrings- och undervisningsverksamheten har kungl. maj:t utsett en särskild skyddshemsinspektör.

Författningar. Lag om samhällets barnavård den 6 juni 1924. Kungl. kung. med vissa föreskrifter i anledning av lagen om samhällets barnavård den 8 maj 1925. Kungl. kung. om statsbidrag till vissa kostnader enligt lagen om samhällets barnavård m. m. den 8 maj 1925.

Skyddshemmet för gossar.

Skrubba; postadress Stockholm 4; tel. Skarpnäck 3.

Skyddshemmet vid Skrubba daterar sig i sitt nuvarande skick från år 1896, då de å den vid Tjärhovsgatan befintliga uppfostringsanstalten omhändertagna vanartiga gossarna blevo flyttade till den för ändamålet inköpta egendomen Skrubba i Brännkyrka församling.

Skyddshemmet, som tidigare under benämningen »uppfostringsanstalten vid Skrubba» sorterade under fattigvårdsnämnden, överflyttades fr. o. m. år 1920 till folkskoledirektionen, sedan kungl. maj:t den 29 aug. 1919 på framställning av stadsfullmäktige godkänt detsamma som skyddshem, samt fr. o. m. år 1926 till barnavårdsnämnden. Dess ändamål är att i enlighet med bestämmelserna i lagen om samhällets barnavård till skydds-
uppfostran mottaga vanartade gossar från Stockholms stad, vilka enligt beslut av barnavårdsnämnden skola till skyddshem överlämnas. Skyddshemmets styrelse, som utgöres av ordförande och två andra ledamöter jämte två suppleanter, utses av barnavårdsnämnden för två år i sänder. Styrelsen utser inspektör för skyddshemmet. Detta förestås av en utav styrelsen antagen föreståndare, som har ledningen såväl av gårdens och anstaltens förvaltning som av elevernas undervisning och uppfostran, och som för detta ändamål bör dels själv kunna undervisa i något ämne, dels besitta sådan praktisk erfarenhet i lantmannagöromål, att han kan förestå egendomens jordbruk. Undervisningen i övrigt, densamma som meddelas i folkskolan, besörjes av examinerade folkskollärare jämte yrkeslärare. Anmälan om barns intagande göres skriftligen hos styrelsen och skall vara åtföljd av prästbetyg, skol- och läkarbetyg samt barnavårdsnämndens beslut om dess intagande. Skyddshemmet får mottaga högst 60 elever.

Reglemente m. m. Reglemente för Stockholms stads skyddshem för gossar å egendomen Skrubba, fastställt av kungl. maj:t den 29 augusti 1919. Instruktioner för vissa befattningshavare vid Stockholms stads skyddshem för gossar å Skrubba, fastställda av skyddshemmets styrelse den 24 jan. 1921 och 2 mars 1922.

Stat år 1926. Utgifter: 132,055 kr.; inkomster: 74,119 kr. (därav statsbidrag 7,000 kr.).

Styrelse.

Fjällbäck Holmgren, Karin H., fru; **Larsson**, Oscar E., borgarråd, stadsfullm., ordf.; **Molin**, O. E., komminister.

Suppleanter: **Nordström**, A., byggnadsingenjör; **Wallin**, Ingeborg M., konsulent.

Föreståndare (19).

Pehrling, A. M.; träffas säkrast 9—11.

BvN.

Predikant

(550 kr.).

Swensson, S. E., komminister i Brännkyrka förs.

Läkare

(450 kr.).

Hulting, C. G.

Två *ämnslärare* (lön som folkskollärare, dessutom 540 kr.), fem *yrkeslärare* (8), en *husmoder* (6), en *kokerska* (III a), ett *köksbiträde* (I b).

Dessutom för egendomens skötsel en *ladugårdsförman* och två *jordbruksarbetare*.

Skyddshemmet för flickor.

Eknäs, Enköping; t. Upplands Vallby 3.

Vid sammanträde den 2 juni 1919 beslöt stadsfullmäktige inköpa egendomen Eknäs gård i Vallby socken av Uppsala län till skyddshem för flickor. Egendomen, belägen vid Mälaren, har en areal av omkring 28 har åker och 30 har skog. Kungl. maj:t fastställde den 7 aug. 1919 reglemente för skyddshemmet. Detta, som till en början sorterade under folkskoledirektionen (och dess särskilda barnavårdsnämnd), överflyttades fr. o. m. år 1926 till den nyinrättade barnavårdsnämnden. Det har till ändamål att i enlighet med bestämmelserna i lagen angående samhällets barnavård meddela skyddsuppfostran åt vanartade flickor från Stockholms stad, vilka enligt beslut av barnavårdsnämnden skola till skyddshem överlämnas.

Högsta ledningen av skyddshemmets angelägenheter utövas av en av barnavårdsnämnden för två år i sänder utsedd styrelse, bestående av tre ledamöter med två suppleanter. Styrelsen utser för varje kalenderår en inspektör. Den närmaste ledningen och skötseln av skyddshemmet och egendomen utövas av en föreståndarinna. Skyddshemmet får mottaga högst 35 elever, vilka inom hemmet beredas folkskoleundervisning och tillfälle till övningar i sådant praktiskt arbete, som kan främja deras duglighet för självförsörjning, sedan de lämnat skyddshemmet.

Reglemente. Reglemente för Stockholms stads skyddshem för flickor å Eknäs, fastställt av kungl. maj:t den 7 augusti 1919.

Stat år 1926. Utgifter 71,450 kr.; inkomster: 57,550 kr. (därav statsbidrag 6,250 kr.).

Styrelse.

Gerdin, E. I., rektor, ordf.; Gustafson, f. Pettersson, Ruth V. M., fru, stadsfullm., inspektör; Hellström, f. Kullberg, E. S. E. (Lilly), fru, vice ordf.

Suppleanter: Wahlberg, E. G. M., jordbrukskonsulent; Törnell, f. Weber, Gertrud, fru, stadsfullm.

Sekreterare.

Löfving, K. B. E. (se ovan sid. 183).

En *redogörare*.

Föreståndarinna

(3,600 kr.).

Vakant.

En *folkskollärarinna* (3,000 kr.), en *lärarinna i lanthushållning* (2,700 kr.), en *lärarinna i hushållsgöröml* (2,700 kr.), en *lärarinna i kvinnlig slöjd* (2,700 kr.).

Dessutom för gårdens skötsel en *rättare* och två *jordbruksarbetare*.

Familjevårdskolonien för psykiskt sjuka.

Ledinge gård; postadress Knivsta; t. Knivsta 13 A.

Fr. o. m. den 1 juli 1924 förhörde fattigvårdsnämndens utackorderingsbyrå Ledinge gård i Uppland och inrättade därstädes ett centralhem för lindrigt sinnessjuka med 25 platser. Vid hemmet hava stationerats en i sinnessjukvård utbildad sjuksköterska, med uppgift att övervaka de hos enskilda familjer i trakten utackorderade sinnessjuka (till antalet omkring 160), samt en sjuksköterska med samma utbildning, som skall övervaka de i hemmet intagna patienterna och tillika vara centralhemmets husmoder. Vid hemmet anställd läkare är skyldig att minst en gång i veckan inspektera de utackorderade.

Definitivt beslut, under vilken myndighet familjevårdskolonien skall sortera, sedan utackorderingsbyrån införlivats med barnavårdsnämnden, har ännu ej fattats, men i avvaktan härpå har verksamheten provisoriskt förlagts under barnavårdsnämnden.

Författning. Kungl. brev den 9 aug. 1924 med särskilda bestämmelser ang. utackordering av sinnessjuka i familjevård genom Stockholms stads fattigvårdsnämnds utackorderingsbyrås försorg.

Stat år 1926. Utgifter: 46,500 kr.

Läkare

(3,000 kr.).

Elander, G. H.

Föreståndarinna

(3,180 kr.).

Carlberg, Kerstin A.

En *husmoder* (2,940 kr.), en *undersköterska* (1,920 kr.), en *trädgårdsmästare* (1,800 kr.), en *kokerska* (1,650 kr.), ett *biträde* (600 kr., fri bostad och kost).

Stockholms stads statistiska kontor.

Statistiska kontoret.

Stadshuset, 4 tr., C.; t. »stadshuset»; expeditionstid: 9—4,30.

Huvudstadens kommunala statistik går tillbaka till år 1868, då stadsfullmäktiges beredningsutskott började utgiva »Berättelse angående Stockholms kommunalförvaltning», vilken berättelse försågs med omfattande statistiska bilagor. Den första årgången, som utkom år 1870, innehöll dessutom i många fall återblickar för den sista femårsperioden, vadan rätt fullständiga uppgifter finnas sedan år 1864 och i vissa fall från ännu äldre år. Jämsides med kommunalberättelsens statistiska avdelning började sedan vissa nämnder och styrelser utgiva specialpublikationer med delvis statistiskt innehåll. Dessa återfinnas dels i bihang till beredningsutskottets utlåtanden och memorial, dels såsom särpublikationer, bland vilka sistnämnda märkas de mera omfattande av hälsovårdsnämnden och fattigvårdsnämnden utgivna berättelserna.

Försök till centralisation av den kommunala statistiken för enhetlighets och jämförbarhets vinnande vid behandlingen av det allt mer växande statistiska materialet framkommo, men ledde ej till något resultat förrän år 1905, då stadsfullmäktige den 20 mars beslöt inrättandet av en särskild kommunalstatistisk anstalt, benämnd Stockholms stads statistiska kontor, som trädde i verksamhet i augusti månad samma år.

Kontorets allmänna uppgift är att samla och vetenskapligt bearbeta samt offentliggöra uppgifter till belysande av Stockholms stads kommunala liv, dess förvaltning, sociala och ekonomiska förhållanden. Kontoret åligger numera i sådant avseende att rörande staden publicera (delvis i samverkan med andra institutioner): en statistisk årsbok, en berättelse angående Stockholms kommunalförvaltning, en statistisk månadsskrift, en veckoöversikt av den sanitära statistiken samt den årliga sanitära statistiken, fattigvårdsstatistik, brand- och ambulansstatistik, arbetsförmedlingsstatistik, handels- och sjöfartsstatistik, fabriks- och hantverksstatistik, renhållningsstatistik, valstatistik, allmänna bostadsräkningar (vart femte år) samt vissa specialundersökningar. Kontoret publicerar även arbeten av icke statistiskt innehåll såsom en årlig kommunalkalender (angående stadens förvaltning, befattningshavare m. m.), en löpande kommunal författningssamling samt en kommunal författningshandbok, varjämte kontoret har

att utarbeta och granska diverse register m. m. Kontorets publikationer äro inrangerade i serierna »Stockholms stads statistik» samt »Kommunala handböcker». Utom dessa serier har kontoret utgivit vissa publikationer av speciell karaktär, bland vilka märkas minnesboken »Stockholm. Quelques données statistiques», vars första upplaga publicerades med anledning av det franska parlamentariska besöket sommaren 1909 (en tysk upplaga utgavs sommaren 1910 vid det tyska pressbesöket) samt den historisk-statistiska översikten »Stockholms stads utveckling efter tillkomsten av 1862 års kommunalförordning» ingående i Minnesskrift vid Stockholms stadsfullmäktiges femtioårsjubileum den 20 april 1913. (Ang. kontorets publikationer jfr för övrigt publikationsförteckning å sista sidan.) — Dessutom åligger det kontoret att utföra andra, inom kontorets verksamhetsområde fallande arbeten, som av stadsfullmäktige eller stadskollegiet beslutas eller på framställning av nämnd eller eljest åt kontoret av dess styrelse uppdragas, samt i lämplig form och omfattning offentliggöra resultaten härav; att med uppmärksamhet följa övriga kontorets verksamhet berörande redogörelser eller åtgärder, som av kommunala myndigheter avgivas eller vidtagas, och på grund härav göra de framställningar, vartill kontoret kan finna anledning; att noggrant följa kommunalstatistikens utveckling även å andra orter samt söka för Stockholms stads statistik tillgodogöra härigenom vunnen erfarenhet; att främst genom tillhandahållande av kontorets publikationer i utbyte mot annan hithörande litteratur tillförsäkra kontoret tillgång till för dess verksamhet erforderligt bibliotek; att i övrigt, i den mån förhållandena det medgiva, bistå kommunala myndigheter och befattningshavare eller andra med upplysningar i frågor, fallande inom kontorets verksamhetsområde.

För införskaffande av för verksamheten nödiga upplysningar äger kontoret att omedelbart hänvända sig till vederbörande myndigheter och institutioner samt har rätt att av stadens vederbörande myndigheter eller befattningshavare utan dröjsmål erhålla uppgifter rörande den förvaltning, som må vara åt dessa anförtrodd.

Efter den kommunala omorganisationen år 1920, varvid ledningen av kontorets verksamhet närmare anknöts till den centrala stadsförvaltningen, består kontorets styrelse av, förutom ordförande, som utses av stadskollegiet bland borgarråden, kanslichefen (stadssekreteraren) samt fem andra ledamöter, vilka jämte fem supp-

Statk. leanter väljas av stadsfullmäktige för två år. Styrelsen utser årligen inom sig en vice ordförande. Vid styrelsens sammanträden äger kontorets direktör (se nedan) att närvara och deltaga i överläggningarna med rätt att därvid framställa förslag samt få sin mening antecknad till protokollet. Styrelsens förvaltning granskas av drätsel-nämndens revisorer.

Kontorets chef är en av styrelsen antagen direktör.

Instruktion. Instruktion för styrelsen över Stockholms stads statistiska kontor, fastställd av kungl. maj:t den 19 mars 1920.

Stat år 1926. Utgifter: 392,600 kr. (därav 31,000 kr. för året); inkomster: 1,500 kr.

Styrelsens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Larsson, Oscar E., borgarråd, stadsfullm.

Vice ordförande.

Ekman, V. R., direktör.

Övriga ledamöter.

Hildebrand, E., tf. kanslichef (självskr.).

*Ahlbin, G. H. G., redaktionssekreterare.

Linde, N., förtroendemän.

Oldenburg, E., direktör.

*Pettersson, H. V., kamrerare.

Suppleanter.

Wallin, J. A., transportmästare, stadsfullm.

*Nordlund, K., förste folkskolinspektör.

Söderholm, A. H., järnvägstjänsteman.

*Carlsson, B. A., förste aktuarie, stadsfullm.

Tvengström, A. J., tf. förste aktuarie, stadsfullm.

Protokollsförare.

Asproth, J. K. (se nedan).

Styrelsens revisorer.

Räkenskaper och förvaltning granskas av drätsel-nämndens revisorer (se sid. 57).

Direktör (26).

Guinchard, A. J. J.; mottagningstid: 9,30—10,30.

Direktörsassistent (22).

Leijonhufvud, S. S., frih., bibliotekarie (statistiska upplysningar och därmed sammanhängande utredningar, biblioteket samt utdelning och byte av publikationer).

Aktuarier (20).

Asproth, J. K., registrator och redogörare samt arkivarie (fattigvårds-, arbetsfördelings-, brand- och ambulansstatistik).

Själänder, V. (bostadssstatistik, valstatistik och specialundersökningar; biträder dessutom direktören vid ledningen av vissa utredningsarbeten).

Moosberg, R. W. (hälsovårdsstatistik jämte viss befolkningsstatistik, renhållningsstatistik m. m.).

Larsson, G. A. (kommunala handböcker — kommunalkalender, kommunal författningssamling, kommunal författningshandbok — och berättelse ang. Stockholms kommunalförvaltning; dessutom diverse registerarbeten m. m.).

Biträdande aktuarier

(7,920—6,900 kr.).

Silén, K. G. (statistisk årsbok, statistisk månadskrift, handels- och sjöfartsstatistik samt fabriks- och hantverksstatistik); Löfquist, T. H. F.

Två amanuenser (6,000—3,000 kr.).

Första assistenter (11).

Ohlson, Helfrid I. A. (hälsovårdsavd.); Carlsson, Ester F. (fattigvårdsavd.); Gustafson, Anna T. (årsboksavd.); Larsson, E. B. (Brita) (hos registratören och redogöraren); Wagner, f. Sandstedt, Astrid W. (biblioteket); Sundström, Klara S. (handboksavd.); Lundholm, f. Ekdahl, A. K. (Stina) (ej å stat; hos direktören).

Fjorton andra assistenter (7), sex kontorsbiträden (5) samt växlande antal extra biträden (3,300—1,680 kr.).

Vaktmästare (7).

Lundman, J. H.

En vaktmästare (6).

Stockholms stadsbibliotek.

Biblioteksstyrelsen.

Adress och telefon: se nedan sekreteraren.

Frågan om inrättande av ett stadsbibliotek i Stockholm framfördes första gången i en hos stadsfullmäktige den 15 nov. 1909 väckt motion om centralisering av huvudstadens biblioteksväsen genom upprättande av ett kommunalt centralbibliotek med filialer i olika delar av staden. Med anledning av motionen tillsatte stadsfullmäktige 1910 en kommitté för frågans utredning. Kommittén avgav den 21 sept. 1912 sitt betänkande (Bih. nr 158 för 1912), vari den framlade ett detaljerat förslag till upprättande av ett kommunalt centralbibliotek med filialbibliotek, varjämte hemställdes, att stadsfullmäktige ville anvisa den då förestående utdelningen ur Forsgrénka fonden till byggnad för ett stadsbibliotek i enlighet med förslaget. Sedan stadsfullmäktige emellertid disponerat utdelningen ur Forsgrénka fonden på annat sätt och ett framkommet förslag att till hugfästade av minnet av stadsfullmäktigeinstitutionens i Stockholm 50-åriga tillvaro 1913 anvisa 100,000 kr. till inrättande av ett centralbibliotek för huvudstaden icke kunde förverkligas, låg frågan nere till 1915, då, i samband med påtänkt nybyggnad för Stockholms borgarskola, förslag väcktes om att i en sådan byggnad, avsedd att uppföras för genom lotteri anskaffade medel, inrymma även kommunalt centralbibliotek och gymnastikhus. Med gillande av planen beslöt stadsfullmäktige 1916 att för ändamålet upplåta tomt i kv. Träskfoden, hörnet av Karlavägen och Birgerjarlsgatan. År 1917 framställdes vidare förslag om dels att anvisa den nya utdelningen ur Forsgrénka fonden till byggnad för det föreslagna stadsbiblioteket, dels att anslå den till det av borgarskolan planerade byggnadsföretaget. Innan frågan förekom till avgörande, meddelade emellertid styrelsen för »Knut och Alice Wallenbergs stiftelse», att den — på förslag av sin ordf., bankdirektör K. A. Wallenberg — beslutat att till uppförande av ett Stockholms stadsbibliotek bidraga med ett belopp av en miljon kr., under förutsättning bl. a. att till samma ändamål anslöges de tillgängliga medlen från Forsgrénka fonden samt att stadsfullmäktige upplåte sådan tomt, att byggnaden kunde uppföras fristående och med utrymme för eventuellt behövlig tillbyggnad. På grund av detta erbjudande uppdrogo stadsfullmäktige den 27 juni 1918 åt en kommitté att uppgöra förslag till byggnad för ett stadsbibliotek samt att i

öfrigt förbereda ärendet. Den 21 juni 1920 beslöt stadsfullmäktige dels att mottaga den erbjudna donationen å en miljon kr., dels att för stadsbiblioteket upplåta tomtutrymme av angiven beskaffenhet, dels ock att till uppförande av stadsbiblioteket anslå den till utdelning disponibla avkastningen av Forsgrénka fonden (575,000 kr.) jämte därå sedan den 27 juni 1918 upplupna räntor. Stadsbibliotekskommittén avgav den 22 febr. 1922 sitt slutbetänkande (Bih. nr 51 för 1921), vari föreslogs, att för stadsbibliotekets huvudbibliotek tomt skulle upplåtas i kv. Bryggpannan i hörnet av Sveavägen och Odengatan, samt att byggnad för huvudbiblioteket där skulle uppföras och inredas i huvudsaklig överensstämmelse med av kommittén framlagt förslag. Förslaget förutsatte även, att vissa hittills utgående anslag till andra bibliotek skulle indragas eller reduceras, i den mån den kommunala biblioteksverksamheten komme att igångsättas. Sedan av ekonomiska skäl en avsevärd reduktion av kommitténs förslag företagits, föreslog stadskollegiet, som ansåg, att kommitténs förslag i dess sålunda överarbetade skick vore väl ägnat att ligga till grund för en nyorganisation av Stockholms biblioteksväsen, att det vidare arbetet med de föreliggande planernas realisering skulle anförtros åt en särskild biblioteksstyrelse. Samtidigt med framläggandet av detta förslag hemställde kollegiet, att en del av 1923 års utdelning ur Forsgrénka fonden skulle anslås till stadsbibliotekets uppförande. Då emellertid detta förslag ej vann stadsfullmäktiges bifall (jfr sid. 63), erbjöd sig »Knut och Alice Wallenbergs stiftelse» att ställa till förfogande ett ytterligare belopp av intill 130,000 kr. för stadsbiblioteksbyggnadens uppförande enligt föreliggande förslag, under förutsättning att stadsfullmäktiges beslut angående byggnadens uppförande fattades under år 1923 samt att arbetet påbörjades senast den 1 maj 1924 (denna senare tidpunkt blev sedermera med stiftelsens medgivande något framflyttad). I samband med mottagandet av den erbjudna donationen beslöt stadsfullmäktige den 23 april 1923 att tillsätta en *Stockholms stads biblioteksstyrelse*. Den 17 dec. 1923 beslöt stadsfullmäktige dels att för det beslutade stadsbiblioteket ställa till biblioteksstyrelsens förfogande erforderligt tomtutrymme i kv. Bryggpannan, dels uppdraga åt biblioteksstyrelsen att, med användning av härför förnt anvisade medel, å det tomtområde i nämnda kvarter, som av fastighetsnämnden komme att anvisas, uppföra huvudbyggnad för stadsbibliote-

Sh.

ket i enlighet med av biblioteksstyrelsen framlagd förslag (se Utl. nr 364 och 365 för 1923).

Då de anvisade donationsmedlen sedermera på grund av stegrade byggnadskostnader visade sig ej förslå till täckande av kostnaderna för biblioteksbyggnadens uppförande, beslöt stadsfullmäktige den 4 maj 1925, att för ändamålet finge disponeras 1926 och 1927 års behållna avkastning av B. A. Danieli donationsfond (se ovan sid. 63) till ett belopp av sammanlagt högst 250,000 kr.

De för stadsbibliotekets uppförande nödiga planeringsarbetena påbörjades i juni 1924; byggnaden beräknas kunna tagas i bruk omkring årsskiftet 1926—1927, och verksamheten därstädes torde kunna taga sin början hösten 1927.

Enligt den av kungl. maj:t den 8 juni 1923 fastställda instruktionen skall biblioteksstyrelsen handhåva förvaltningen av stadsbiblioteket och därmed sammanhängande ärenden rörande stadens biblioteksväsen ävensom de övriga angelägenheter, vilkas vård av stadskollegiet åt styrelsen överlämnas. Styrelsen biträdes vid förvaltningen av stadens biblioteksväsen av stadsbibliotekarien.

Biblioteksstyrelsen består av, förutom ordförande, som utses av stadskollegiet bland borgarråden, fyra andra ledamöter, som jämte fyra suppleanter väljas av stadsfullmäktige. Styrelsen utser årligen inom sig en vice ordförande. Vid styrelsens sammanträden äger stadsbibliotekarien att närvara och deltaga i överläggnin-garna med rätt att därvid framställa förslag samt få sin mening antecknad till protokollet.

Styrelsens förvaltning granskas årligen av tre revisorer, som, jämte två suppleanter, utses av stadsfullmäktige.

Instruktion. Instruktion för Stockholms stads biblioteksstyrelse, fastställd av kungl. maj:t den 8 juni 1923.

Stat år 1926. Utgifter: 619,115 kr.¹⁾ (häri äro ej inräknade kostnader för biblioteksbyggnadens uppförande, vilka bestridas av förut anvisade medel).

Biblioteksstyrelsens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Larsson, Oscar E., borgarråd, stadsfullm.

Vice ordförande.

Kreüger, H., professor, stadsfullm.

¹⁾ Av staden beviljade anslag till föreläsningssanstalter, folkbibliotek och läsestugor (se avd. 4) hava fr. o. m. år 1924 uppförts å biblioteksstyrelsens stat.

Övriga ledamöter.

Andersson, P., överlärare, stadsfullm.

***Borge, O. F.**, fil. d.r.

***Hedström, J. S.**, rektor, stadsfullm.

Suppleanter.

Fjällbäck Holmgren, Karin H., fru.

Holmdahl, O. S., lektor, stadsfullm.

***Johanson, K. E.**, landsorganisationsens sekreterare.

***Magnusson, P. K.**, förgyllare, stadsfullm.

Styrelsens arbetsutskott.

Larsson, O. E., ordf.; **Kreüger, H.**

Suppleanter: **Andersson, P.**; **Magnusson, P. K.**

Delegerade för bokinköpen.

Larsson, O. E.; **Holmdahl, O. S.**

Sekreterare

(1,980 kr.).

Tynell, K. O. L., tf. förste bibliotekskonsulent i skolöverstyrelsen; adress: Hjärnegatan 10, C.; t. 311 60 (under tjänstgöringstid »skolöverstyrelsen»); mottagningstid: 5,15—5,45 e. m.

Biblioteksstyrelsens revisorer

(utsedda av stadsfullmäktige för granskning av 1925 års räkenskaper och förvaltning).

Andersson, J. Eric, spårvägsman, stadsfullm.

Juhlin Dannfelt, f. Gentele, Brita E., fru, stadsfullm.

Tvengström, A. J., tf. förste aktuarie, stadsfullm.

Suppleanter:

Hedelius, A. H., lärare vid högre folkskolorna.

Lundström, P. J., tryckeriföreståndare.

Stadsbibliotekarie (26).

Hjelmqvist, J. F. B. (förordn. t. o. m. ³⁰/₄ 1927); adress: Norrlandsgatan 17, C.; t. Norr 25 84.

Andre bibliotekarie

(6,000 kr.).

Linder, I. G. M. (Greta); t. Norr 97 08, Norr 25 85.

Tre biträden (2,580 kr.), en vaktmästare (1,620 kr.). Fr. o. m. ¹/₇ 1926 ytterligare två biträden (2,280 kr.) och ett vaktmästarbiträde (1,440 kr.).

Övriga till undervisningsroteln hörande institutioner.

Rådet till skydd för Stockholms skönhet.

(Skönhetsrådet.)

*Stadshuset, 1 tr., C.; t. »stadshuset»
(jfr nedan, sekreteraren).*

I en år 1915 hos stadsfullmäktige väckt motion föreslogs tillsättande av ett särskilt kommunalt råd för vård av Stockholms stads natur, dess estetiska intressen och kulturella minnesmärken m. m. Med anledning därav beslöt stadsfullmäktige den 19 mars 1917 att tillsätta en kommitté för frågans närmare utredning. Kommittén avgav i november 1917 sitt betänkande (Bih. nr 141 för 1917). Vid behandling av detta betänkande beslöt stadsfullmäktige den 18 mars 1918 att tillsätta sju kommitterade jämte två suppleanter (ett »naturskydds- och konstråd») med uppgift att som rådgivare åt under stadsfullmäktige lydande utskott, nämnder, styrelser och kommittéer utreda och avgiva förslag i frågor rörande bl. a. Stockholms natur, naturminnen och parkväsen, staden tillhöriga konstverk, utsmyckning av byggnader, gator, torg m. m., skyltanordningar, uppställande av kiosker, stånd och mindre byggnader, namn på gator, torg, byggnader m. m., skolundervisning och annat upplysningsarbete i fråga om naturskydd och skönhetsvård, stadens samlingar av konst, konstindustri och konsthantverk samt andra liknande frågor, som hänskjutas till rådets bedömande. Åt de kommitterade gavs tillika i uppdrag att framlägga förslag till reglemente för sin verksamhet och till utgiftsstat efter den erfarenhet, som kunde vinnas under organisationens mer provisoriska fungerande. Rådet beslöt år 1919 att antaga namnet »Rådet till skydd för Stockholms skönhet». Skönhetsrådet framlade år 1920 för stadsfullmäktige ett förslag till instruktion för rådet, men detta förslag har ännu ej föranlett någon åtgärd från stadsfullmäktiges sida. I rådets stat för år 1926 ingå bl. a. utgifter för utredningar och arkitekturarbeten, tävlingar, upplysningsverksamhet, inspektionsresor m. m.

Första val av ledamöter i rådet ägde rum den 17 dec. 1918, sedan dessförrinnan förslag inhämtats från olika sakkunniga myndigheter och korporationer å till ifrågakvarande uppdrag lämpliga personer. Enligt stadsfullmäktiges beslut den 15 nov. 1920 skola rådets ledamöter och

suppleanter hädanefter utses för två år i sänder, varvid hälften (eller antalet närmast hälften) avgår varje år.

Stat år 1926. Utgifter: 15,900 kr.

Ledamöter.

*Bendixson, I. O., professor, stadsfullm., vice ordf.; Curman, J. S., riksantikvarie; Elméus, C. K. J., arkitekt, stadsfullm., kassaförvaltare; Hjortzberg, G. O., professor; Lindhagen, Anna J. J., barnavårdsinspektör; *Möller, C. O., f. d. generaldirektör, ordf.; *Ström, O. F., redaktör, stadsfullm.

Suppleanter.

*Lönnerberg, A. J. E., professor; Hallström, G. A., konstnär.

Sekreterare

(3,000 kr.).

Josephson, R., docent; t. i Uppsala: Uppsala 45 55, i Stockholm: 331 94.

Liljevalchs konsthall.

Djurgårdsvägen 60, Ö.Dj.; t. 727 75.

Sedan grosshandlaren C. F. Liljevalch i testamente tillerkänt utredningsmännen i sitt bo befogenhet att bestämma om användningen av överskottsmedlen, sedan av testator gjorda donationer utgått, förklarade sig utredningsmännen villiga att använda intill 500,000 kr. för att i Stockholm få till stånd en byggnad, huvudsakligen avsedd för konstatställningar. Donationen gjordes under förutsättning, att stadsfullmäktige till byggnadstomt upplåte ett område i kv. Fyrkanten (numera kv. Konsthallen) å Djurgården. Den 31 mars 1913 upplåte stadsfullmäktige tomten i fråga samt uppdrogo åt drätsel-nämndens första avdelning att med utredningsmännen träffa avtal om byggnadens förvaltning. Enligt detta avtal, som avslöts den 26 maj 1914, skulle konsthallen förvaltas av en styrelse, bestående av fyra personer (däruv en intendent för byggnaden), utsedda av drätsel-nämndens första avdelning; dock skulle utredningsmännen första gången äga utse intendenten och ytterligare

Lk. en ledamot. På framställning av utredningsmännen beslöt emellertid drätselnämndens första avdelning den 2 jan. 1915, att styrelsen till en början (t. o. m. år 1917) skulle bestå av fem personer, varav tre skulle utses av avdelningen och två av utredningsmännen, varjämte intendenten finge utses av styrelsen utom dess krets. Därefter skulle samtliga styrelsens ledamöter utses av drätselnämnden. Genom en ändring i avtalet den 9 mars 1920 har drätselnämnden[s första avdelning] erhållit rätt att bestämma antalet ledamöter och tillsvidare fastställt detsamma till sju. Av ledamöterna skall minst en vara konstnär; intendenten utses av styrelsen inom eller utom dess krets.

Konsthallen togs i bruk våren 1916.

Styrelsens ledamöter utsågos första gången av drätselnämndens första avdelning den 23 okt. 1917 för obestämd tid. Fyllnadsval hava ägt rum den 9 mars 1920 och 3 juni 1924. Vid sistnämnda tillfälle beslöt drätselnämnden, att

nytt val av styrelsen i dess helhet skall äga rum vid 1926 års utgång.

Stat år 1926. Utgifter: 84,240 kr.; inkomster: 84,240 kr. (därav överskottsmedel från föregående år 19,740 kr.).

Styrelse.

***H. K. H. Prins Eugen**, ordf.; ***Eriksson**, Chr., skulptör; ***Johansson-Thor**, E. N., målare; ***Kinand**, C. E., direktör; ***Lamm**, H. F., grosshandlare; ***Larsson**, Oscar E., borgarråd, stadsfullm.; ***Laurin**, T. O., direktör.

Intendent

(10,500 kr.).

Strindberg, S.

En *bokföreska* (3,480 kr.), en *kassör-ska* (3,060 kr.), en *tillsyningsman* (3,480 kr.), två *vakter* (2,880—2,400 kr.) samt extra *vakter*.